

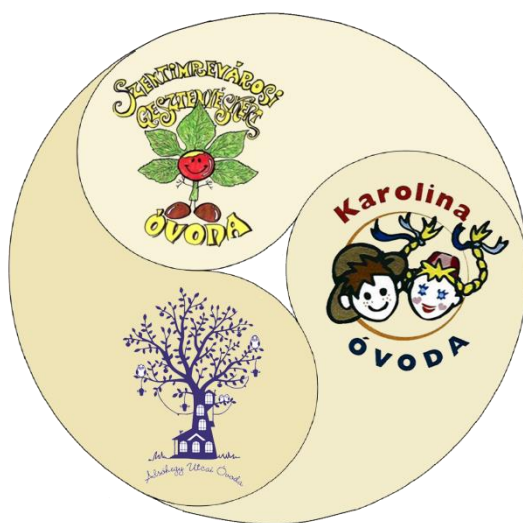
SZENTIMREVÁROSI ÓVODA

1113 Budapest, Badacsonyi utca 20-22.

OM: 034458

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Kör, kör ki játszik...

2024.

<p>Intézmény OM - azonosítója:</p> <p>034458</p>	<p>Készítette:</p> <p><i>Szoboszlai Beatrix</i></p> <p>Szoboszlai Beatrix</p> <p>Óvodavezető</p> <p>P.H.</p> <p>az Nkt. 26. § (1) bekezdése szerint a nevelőtestület bevonásával</p>
<p align="center">Legitimációs eljárás</p>	
<p>A Pedagógiai Programot 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) bekezdése alapján</p> <p><u>az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte szakmai javaslatait megtette.</u></p> <p><i>Krämer Csilla</i></p> <p>Krämer Csilla</p> <p>A szakmai munkaközösség(ek) nevében</p>	<p>Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a pedagógiai programot a <u>Szülői Szervezet megismerte és támogatja annak megvalósítását.</u></p> <p><i>Kissné Schubert Ágnes</i></p> <p>Kissné Schubert Ágnes</p> <p>Szülői Szervezet elnöke</p> <p>Továbbá</p> <p><u>A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak a pedagógiai program tartalmáról a tájékoztatást megkapták</u></p> <p><i>Tar Veronika</i></p> <p>Tar Veronika</p> <p>Nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak nevében</p>
<p>A nevelőtestület a helyi egészségfejlesztési programot az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el, valamint a diabéteszes gyermekek és a fokozott kockázatú allergiás gyermekek ellátásához kapcsolódó teendők rögzítéséhez beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat támogató véleményét.</p>	

 Dr. Lehoczky Péter Gábor főigazgató Szent Kristóf szakrendelő Ph.	
 Dr. Lengyel Márta iskola-egészségügyi szolgálat/orvos P.H.	 Dr. Esküdt Ágnes iskola-egészségügyi szolgálat/orvos P.H.
<p>Az Nkt. 26. § (1) bekezdése és 83. § 2) g) pontja által felhatalmazva, a Szentimrevárosi Óvoda Pedagógiai Programját a fenntartó a <u>82</u>/2024. (<u>13. sz. k</u>) KKB. számú határozatával jóváhagyta.</p> Erhardt Attila A fenntartó képviselőjében P.H.	
A dokumentum jellege az Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (1) és (3) bekezdése alapján: Nyilvános Megtalálható: www.szentimrevarosiovi.ujbuda.hu	Érvényes és hatályos: A kihirdetés napjától visszavonásig
Verziószám: 5/2024.	Készült: 2 eredeti példányban Iktatószám: <u>28/180/2024</u>

Tartalomjegyzék

Törvényi háttér	8
Óvodaigazgatói ajánlás.....	10
Küldetésnyilatkozat	12
1. Óvodánk adatai.....	14
1.1. Óvodai nevelés alapja	16
1.2. Gyermekképünk	16
1.3. Óvodaképünk	17
1.4. Óvodai nevelésünk alapelvei.....	18
2. Óvodánk bemutatása feladatellátási helyek szerint.....	20
2.1. Szentimrevárosi Óvoda „Gesztenyészert” Székhely	20
2.2. Szentimrevárosi Óvoda Alsóhegy Utcai Óvoda telephely	23
2.3. Szentimrevárosi Óvoda Újbudai Karolina Óvoda telephely	25
3. A pedagógiai program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei.....	27
3.1. Személyi feltételek	28
3.2. Tárgyi feltételek	38
3.3. Az óvodai élet megszervezése.....	39
4. Célok, feladatok.....	49
4.1. Pedagógiai programunk kiemelt célja, feladatai.....	49
4.1.1. Zenei nevelés és néphagyományőrzés	49
4.1.2. A környezettudatos magatartás megalapozása	50
4.1.3. Érzékenyítő program	53
4.1.4. A tudatos közlekedés magatartásának kialakítása	54
4.2. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	56
4.2.1. Az egészséges és kulturált életmódra alakítása	57
4.2.1.1. Egészségfejlesztési program.....	64
4.2.2. Az érzelmi, erkölcsi és értékközpontú közösségi nevelés	74
4.2.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	78
5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	84
5.1. Játék	84
5.2. Munka jellegű tevékenységek	88

5.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	90
5.3.1. Külső világ tevékeny megismerése	93
5.3.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	98
5.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	101
5.3.4. Verselés, mesélés.....	103
5.3.5. Mozgás.....	106
6. Inkluzív pedagógia	109
6.1. Esélyegyenlőség biztosítása	110
6.2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fogalmi meghatározása	110
6.2.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek.....	110
6.2.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	111
6.2.1.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai integrálása.....	112
6.2.1.3. A sérülés-specifikus fejlesztés elvei, feladatai	114
6.2.1.4. Beilleszkedési- és magatartászavarral küzdő gyermekek.....	116
6.2.1.5. Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek	117
6.2.1.6. A tehetséges gyermekek fejlesztésének biztosítása.....	118
6.2.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalmi meghatározása.....	120
6.3. Más nemzetiségű gyermekek interkulturális nevelése	123
7. Gyermekvédelem.....	125
7.1. Célunk	126
7.2. Feladataink	126
7.3. Gyermekvédelmi koordinátor.....	129
7.4. A szociális segítővel való együttműködés.....	130
8. A fejlődés általános jellemzői az óvodáskor végére.....	131
9. Szentimrevárosi Óvoda hagyományörzés, hagyományok.....	133
10. Az óvoda kapcsolatai.....	136
10.1. A család és óvoda kapcsolata	136
10.2. Kapcsolattartás a fenntartóval	140
10.3. Az óvoda és az iskola kapcsolata	141
10.4. Kapcsolattartás egyéb nevelési-, oktatási-, szakszolgálati-, intézményekkel.....	142
10.5. Kapcsolattartás a kulturális intézményekkel, külhoni óvodai kapcsolatok	144
11. Érvényességi rendelkezés.....	144
Tájékoztató a pedagógiai programról.....	146
Melléklet.....	150
1. számú melléklete: Szentimrevárosi Óvoda székhely egyedi arculata	150

2 számú melléklet: Szentimrevárosi Óvoda Alsóhegy Utcai Óvoda telephely egyedi arculata.....	161
3 számú melléklet Szentimrevárosi óvoda Újbudai Karolina Óvoda telephely egyedi arculata.....	172
4. számú melléklet: Szentimrevárosi óvoda zöld óvoda programja	181
5.számú melléklet Szentimrevárosi Óvoda Hagyományai, Jeles napok.....	192
Függelék.....	1
1. számú függelék óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése rendkívüli helyzet esetén	1

Törvényi háttér

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm.rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- 2020. évi LVIII. törvény
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Budapest XI. kerület Újbuda Önkormányzat hatályos Köznevelési Koncepciója
- Újbuda Kerületi Környezetvédelmi Program 2021-2026
- A Szentimrevárosi Óvoda nevelőtestületi határozatai

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelesi_igeny_u_gyermekek_ovodai_nevelesenek_iranyelve.docx

- Önértékelési kézikönyv, hetedik, javított kiadás
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2024.pdf
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított változat
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedminosites/2021/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf
- KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/ovoda_kieg_2018.pdf

Óvodaigazgatói ajánlás

Kedves Olvasó!

Ajánlásomat az alábbi idézettel kezdem:

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi, csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű, és tevékeny ember váljék belőle.”

Varga Domokos

Szentimrevárosi Óvoda három épület a Szentimrevárosi (Székhely) Óvoda, az Alsóhegy Utcai Óvoda és az Újbudai Karolina Óvoda Pedagógiai Programját tartja kezében. Pedagógiai Programunk elkészítése során támaszkodtunk a már meglévő és szakmailag megalapozott arculatra, valamint a nevelőtestület innovatív együttműködésére. A dokumentum elkészítésében résztvevő szakmai munkaközösség minden tagja elhivatott, megújulni képes, évtizedek óta színvonalas nevelőmunkát végző óvodapedagógus.

Pedagógiai Programunkban a közös értékek megfogalmazása egységet teremt pedagógiai szemléletünkben, emellett a három óvoda épület helyi sajátosságokból adódó egyéni arculat megjelenítése színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

Az elfogadott nevelési elveink és alkalmazott módszereink magukban foglalják a reformpedagógiák eredményeit és figyelembe veszik a mindenkori tudományos kutatások következtetéseit és a fenntartó által javasolt elemek beillesztésének lehetőségeit.

Érezzük gyorsan változó világunk kihívásait, amelyek tovább formálják elképzeléseinket, nevelésről alkotott felfogásunkat. Az egyedi intézményi adottságok, a meghatározó óvoda használói kör alakította ki azt a nevelési gyakorlatokat, amelyet a humanizmus és a gyermekszeretet jellemez.

Célunk, hogy a családi neveléssel együtt megvalósuljon a gyermekek testi-lelki gondozása, az érzelmi biztonságuk megteremtése, az értelmi fejlődésük elősegítése és a szocializáció minél teljesebb kibontakozása.

Akiknek ajánlom:

- első sorban a nevelőtestület minden pedagógusának, a nevelőmunkánkat segítő pedagógiai asszisztenseknek, dajkáknak és technikai segítőinknek,
- másod sorban azoknak a szülőknek, akik legfőltettebb kincsüket, a gyermeküket bízák ránk,
- végül, de nem utolsó sorban a Fenntartó képviselőinek, köznevelési szakértőknek, azoknak a tanfelügyeleti ellenőrzésben résztvevő kollégáknak, akik szakavatott szemmel is véleményt nyilváníthatnak alapidokumentumunkról.

Őszintén remélem, hogy aki megismerkedik a Szentimrevárosi Óvoda Pedagógiai Programjával megtalálja az elvárásainak megfelelő alapelveket, célokat és feladatokat.

A Pedagógiai Program megvalósításához kívánom a mindennapok pozitív megélését és az eddig is elkötelezett, magas színvonalú szakmai hozzáértéssel végzett nevelőmunkát.

Hiszem, hogy a Szentimrevárosi Óvoda mindhárom óvodai épületünkből olyan gyermekek kezdik meg iskolai tanulmányaikat, akik nyitottak, kreatívak, készen állnak a mai kor elvárásainak megfelelni, személyiségük minden téren kiegyensúlyozott és az óvodában töltött évek, boldog emlékként kísérik őket a „nagybetűs életben”.

Szoboszlai Beatrix
Óvodaigazgató

Küldetésnyilatkozat

Nevelőtestületünket elkötelezett, felkészült, az újra nyitott, folyamatos megújulásra képes pedagógusok alkotják. Szeretetteljes gondoskodással, a gyermeket megillető különleges védelemmel nevelve arra törekszünk, hogy a klasszikus emberi értékekre épülő, magatartási és erkölcsi normákat közvetítsünk a gyermekek felé. Nevelésünk hozzájárul a harmonikus gyermekkor és a boldog óvodáskor meglétéhez.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A mi feladatunk a családi nevelés kiegészítése, megerősítése és segítése, esetenként a hátránycsökkentő szerepvállalás biztosítása. Inkluzív, befogadó szemlélettel fordulunk mind a családok, mind a gyermekek felé.

A feltétel nélküli szeretetet, biztonságot és nyugalmat adó óvodai légkörben lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára a sokoldalú világ megismerésére, a képességek egyéni kibontakoztatására, és a tehetséggondozásra. Óvodai nevelésünk a gyermekek személyiségének fejlődését segíti elő.

A gyermeki jogok tiszteletben tartásával minden gyermeket egyenlő eséllyel részesítünk a mindennapi óvodai nevelésben. Olyan gyerekeket szeretnénk nevelni, akik képesek lesznek a változó társadalmi viszonyokhoz alkalmazkodni, helytállni a gyorsan változó világban. Célunk a megfelelő önismerettel rendelkező, értékeit ismerő és azokat érvényesíteni is tudó gyermekek nevelése. Önállósági törekvéseikben úgy neveljük, segítjük őket, hogy életkoruknak megfelelő magabiztossággal, önbizalommal, biztonságérzettel rendelkezzenek. Tudják elfogadni a különbözőséget, legyenek empátikusak és toleránsak. Kiemelt feladat számunkra, hogy az inkluzív nevelést szembe előtt tartva elősegítsük a gyermekek másság iránti érzékenyítését (sajátos nevelési igényű; beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel-; 1-es számú diabétesszel rendelkező; különböző allergiában szenvedő és hátrányos helyzetű gyermekek iránt) Rugalmasan, a differenciálás nevelési módszerét alkalmazva, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve törekszünk arra, hogy minden gyermek számára az egyéni szükségleteinek megfelelő feltételeket teremtsünk.

A morális érzékenység és a helyes magatartás által legyenek képesek alkalmazkodni a nevelés következő szintjének elvárásaihoz. Fontos feladatunknak tekintjük az élethosszig tartó tanulás alapjainak megteremtését és gyermekeinkben ez iránti igény felkeltését.

Mindezeket feltétel nélküli elkötelezettséggel, megfelelő szakmai felkészültséggel, nagyfokú gyermekszeretettel, céltudatos nevelő munkával kívánjuk megvalósítani. Az alapprogram lehetőséget enged az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülésére, melyek csak a gyermekek érdekeinek védelme mellett valósulhatnak meg.

Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő Pedagógiai Programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy óvodánk szakmai önállósága, nevelési sokszínűsége mellett érvényesülhessenek azok az általános szakmai igények, melyek a szülők véleményének figyelembevételével fogalmazódnak meg. Vállalásaink megvalósításának további garanciája a pedagógusaink felelősségvállalása, innovatív szemléletmódja, önképzése és önértékelése.

1. Óvodánk adatai

Az óvoda neve:	Szentimrevárosi Óvoda
Óvodaigazgató:	Szoboszlai Beatrix
Az óvoda fenntartója:	Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata
A fenntartó címe:	1113 Budapest, Bocskai út 39-41.
OM azonosító:	034458
Telefon:	+36-1-381-0670
Alapító okirat száma:	XV-2-35/2024

Működési Köre: Budapest Főváros XI.ker. Újbuda Önkormányzata által kijelölt körzete

Irányító és fenntartó szervének neve, székhelye: Budapest Főváros XI.ker. Újbuda Önkormányzata Képviselő testülete

Székhelye: 1113 Budapest, Bocskai út 39-41.

Az óvoda alaptevékenysége: Óvodai nevelés, ellátás

A gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésével, ellátásával együtt.

SZÉKHELY INTÉZMÉNY

Az óvoda neve:	Szentimrevárosi Óvoda Székhely
Az óvoda címe:	1113 Budapest, Badacsonyi u.20-22
A székhely férőhelye:	216
Gyermecksoport:	8 csoport

Az Országos Alapprogramban meghatározott feladatokon túl a nemzeti köznevelési törvényben meghatározott kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését a fenntartó az alábbiakban határozta meg:

- **Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai.** Különleges bánásmódot igénylő, enyhe értelmi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint (nem sajátos

nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.

TELEPHELY:

Az óvoda neve: **Alsóhegy Utcai Óvoda telephely**

Az óvoda címe: 1118. Budapest, Alsóhegy utca 13-15.

Az óvoda férőhelye: 143

Gyermecksoport: 6 csoport

Az Országos Alapprogramban meghatározott feladatokon túl a nemzeti köznevelési törvényben meghatározott kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését a fenntartó az alábbiakban határozta meg:

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint (nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.

TELEPHELY:

Az óvoda neve: **Újbudai Karolina Óvoda telephely**

Az óvoda címe: 1113. Budapest, Karolina út 64-72.

Férőhelye: 96

Gyermecksoport: 4 csoport

Az Országos Alapprogramban meghatározott feladatokon túl a nemzeti köznevelési törvényben meghatározott kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését a fenntartó az alábbiakban határozta meg:

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint (nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.

1.1. Óvodai nevelés alapja

Milyen gyermekeket szeretnénk nevelni?

Legszemléletesebben Szent-Györgyi Albert szavai fejezik ki:

„Milyen embert is akarunk formálni?

A válasz egyszerű: egészséges testű, akarat erős, jó ítéletű, értelmes, tetterre kész, szép célokért küzdő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szépet, és nagyot minden téren, akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek, amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon és jóakaraton épülhet.”

1.2. Gyermekképünk

Pedagógiai programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy minden gyermek mással nem helyettesíthető (individuum), szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi, fejlődő személyiség és szociális lény is egyszerre.

Minden gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Magatartása érzelmileg vezérelt, ezért számára fontos az érzelmi biztonság állandó értékek megteremtése.

- Érdeklődő, kíváncsi, rácsodálkozik a világra.
- Szívesen játszik, tevékenykedik, alkot, gondolkodik, véleményét, szándékát kinyilvánítja, nyitott az élmények befogadására.
- Önállóságra, önkifejezésre, elismerésre vágyik.
- Az állandó figyelem, a visszajelzés számára létszükséglet, fejlődésének alapfeltétele.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Ezen felül szem előtt tartjuk **a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének megsegítését.**

A gyermekek érdeke minden tekintetben elsőbbséget élvez. Elfogadjuk az eltérő fejlődési ütemet és ezt közvetítjük a gyermekek felé.

1.3. Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője és segítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy állandó értékrendet képviselő, kiegyensúlyozott, szeretetteljes nevelésben részesüljön. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja a gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei

A nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodánkban nevelkedő gyermekek játékba integrált egyéni fejlesztés eredményeként, közösen végzett cselekedtető tevékenykedésben, saját fejlődésüknek megfelelően, nyitottá, befogadóvá válnak a természeti és társadalmi környezetből feléjük áramló információkra, amely a nemzeti identitástudat kialakulását segíti.

Óvodánk pedagógiai szemléletére, befogadó attitűd a jellemző, ezt közvetítjük a gyerekek és a családok felé is. Fontos számunkra a külső és belső partnereink visszajelzése, elégedettsége, ezért a nevelési év folyamán lehetőséget biztosítunk erre. Az így kapott eredményekre alapozva határozzuk meg jövőbeli feladatainkat, valamint erősségeinket, melyekre támaszkodhatunk.

A nemzetiséghez tartozó valamint a hazájukat elhagyó (migráns) gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, társadalmi integrálását.

A közösséghez tartozás jó érzését a keresztény, kulturális értékek figyelembe vételével támogatjuk az élménygondolkodás kialakulását, az élményt adó programokkal, az ünnepekre való készülődéssel a közös ünnepléssel.

Intézményünk a Fenntartó hathatós támogatását is magáénak tudva felvállalja az allergiás gyermekek ellátását.

1.4. Óvodai nevelésünk alapelvei

A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi, gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek semmiféle módon, formában nem részesülhet hátrányos megkülönböztetésben. Minden gyermek számára biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

Alapelvünk, hogy minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen, önmagához képest fejlesztjük és mérjük, maximálisan szem előtt tartva fejlődése egyéni és sajátos mutatóit. Kiemelten hangsúlyt fektetünk az egyéni és differenciált bánásmód érvényesülésére, figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét.

További alapelvünk a gyermeki szükségletek kielégítéséről való gondoskodás, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra, mely a gyermek elsődleges tevékenysége. A játékon keresztül biztosítjuk a gyermeki tevékenységekbe ágyazott ismeretátadást, ezen keresztül ismerheti meg a gyermek az önmegvalósítás örömét, valamint műveltség tartalmakról és morális emberi értékekről szerezhet élményszerű tapasztalatokat.

A gyermeknek joga van a biztonsághoz. Minden gyerek, aki valamilyen betegséggel érkezik az óvodába (diabétesz, epilepszia, krupp, ételallergia, napallergia, stb.) az átlagosnál több, differenciáltabb figyelmet kíván és a gyerekekkel foglalkozó felnőttek az általános felelősségen felül állandó kontrollt tartanak.

Óvodai nevelésünkben az alábbi morális értékek közvetítését támogatjuk: jóság, igazságosság, becsületesség, szeretet, alázat, méltóság, önzetlenség, tolerancia, elfogadás, befogadás.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszer gondoskodik, támogatja, gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
 - az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
 - a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról;
 - e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról,
 - emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
 - A nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia **az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával**; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben
 - Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkört;
 - Az erkölcsi és közösségi nevelést;
 - Az otthonról hozott értékek megőrzését;
 - Az anyanyelvi kultúra megalapozását, a szép magyar beszéd művelését;
 - Az egészséges nemzettudat kialakítását, formálását;
 - A népi hagyományok ápolását, zenei kultúra megalapozását;
 - Az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítását;
 - Az egészséges életmód szokásainak alakítását;
 - A környezettudatos szemlélet és magatartás kialakulását, alapértéknek tekintjük és erősítjük a fenntarthatóság pedagógiájának alkalmazását;
 - Az innovatív pedagógiai törekvéseinket, módszertani szabadságunkat;
 - Partnereink tiszteletét, megbecsülését, segítségét;
 - Az inkluzív nevelést (érzékenyítés, hátrányos, migráns, egyéni bánásmódot igénylő, különös bánásmódot igénylő, kiemelt figyelmet igénylő gyermek).
 - lehetővé tesszük, hogy a gyermekek egyházi jogi személy által szervezett hitoktatásban részt vehessenek. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 3.§
- (3)

2. Óvodáink bemutatása feladatellátási helyek szerint

2.1. Szentimrevárosi Óvoda „Gesztenyéskert” Székhely

Szentimrevárosi Óvoda Székhely - Badacsonyi utcai épület

Szentimrevárosi Óvoda Székhely – Diószegi utcai épület

Az óvoda egyedi arculata: Komplex személyiségfejlesztés a közösségben

” A gyermekek fejlődésére nézve legkisebb korától fogva döntő fontosságú, hogy érezze, nem csak hogy szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen.”

(Hermann Alice)

Óvodánk dél Budán, a XI. kerület fás, ligetes részében a Gellért hegy déli lábánál, a Badacsonyi utcában található. Rövid sétányra van tőlünk az Arborétum, a Feneketlen tó és a Gellért hegy, ahova óvodás csoportjaink gyakran ellátogatnak. A zöld környezetben játszhatnak, élvezhetik a friss levegőjét, csodálhatják a természeti szépségeket.

Székhely Óvodánk két épületben fogadja a gyerekeket. Egyik épületünk a harmincas években épült földszintes téglaház, melyben négy tágas csoportszoba található. Másik épületünk a hetvenes években emelt kétszintes panelház, szintén négy szép csoportszobával.

Óvodánk csoportszobái nagy belmagassággal rendelkeznek, világosak, ízlésesen, praktikusan vannak berendezve, mindig a gyermekek aktuális igényeihez igazítva. Jó minőségű, esztétikus gyermekbútorok, asztalok, székek, játéktárolók állnak óvodásaink rendelkezésére. Három csoportunkban galéria is található.

A játékeszközök vásárlásánál figyelünk arra, hogy kiváló minőségűek, esztétikusak és a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelőek legyenek. Biztosítanak lehetőséget a közös és az egyedüli tevékenykedésre, emellett fejlessze képességeiket, kreativitásukat, kez ügyességüket. Mindezek mellett játékaink könnyen használhatóak, biztonságosak és könnyen tisztíthatóak.

A gyermekek mozgás fejlesztéséhez tágas teret biztosít mindkét épületben a jól felszerelt tornaterem. A Mozgáskotta eszközrendszer használatával kiegészítjük a mozgásfejlesztést.

A mindennapok részei, a népdalok, népi játékok, népzene gyermekeink testi, lelki egészségmegőrzését célozza.

A szülőkkel a kölcsönös partnervizony kialakítására törekszünk, rendszeresen tájékoztatjuk őket gyermekük fejlődéséről, az óvodai élet eseményeiről.

A család-óvoda kapcsolatot közös programok szervezésével erősítjük: A szülők az őszi Gesztenyésnap, az adventi készülődés, az egészség hét, családi sportnap aktív résztvevői. Nyílt napokon magas létszámban vesznek részt, hogy betekintést nyerjenek gyermekeik mindennapi életébe. A tavaszi hónapokban szülői segítséggel, a gyerekek bevonásával sok-sok virágot ültetünk, lelkes segítségükkel épült meg a taposó ösvényünk.

Udvarunk

Szentimrevárosi Óvoda Székhely – Badacsonyi és Diószegi utcai épület udvara

Két épületünket összekötő udvarunk rendkívül jó adottságokkal rendelkezik alkalmas arra, hogy 217 gyermekünk önfeledten mozogjon és játsszon.

Minden csoport udvarrészén található homokozó, és különböző, EU szabványnak megfelelő mozgásfejlesztő játék. Ezen kívül udvarunkon található 3 csúszda, egy fészekhinta, és egy gumitéglával borított focipálya.

Mozgásfejlesztő játékaink:

- 6 funkciós mászóka
- Mókuskerek
- Rugós játékok

- Mérleghinta
- Egyensúlyérzéklet fejlesztő körpálya
- Láncos híd
- Ovi-sport pálya

A gyerekekkel sok labdajátékot játszunk, melyhez rendelkezésünkre állnak mobil kosárpálánkok, focikapuk, célba dobó állványok.

Az egészségesebb környezet kialakítása érdekében udvarunk pormentesítését pályázaton elnyert összeg felhasználásával, műfüvesítéssel oldjuk meg.

Udvarunk talán legnagyobb értékei a hatalmas lombkoronával rendelkező fák, elsősorban vadgesztenyefák, melyek hűvös árnyéka nyáron is lehetőséget biztosít a kellemes időtöltésre.

A tavaszi hónapokban nagy gondot fordítunk arra, hogy környezetünket virágba borítsuk. Ilyenkor szülői segítséggel, a gyerekek bevonásával sok-sok virágot ültetünk.

Gyermekeink minden évszakban közvetlenül megtapasztalhatják a természet változásait. Jó adottságainkat kihasználjuk, és gyermekeinket a természet szeretetére, óvására és védésére neveljük (madárbarát kert, madáretető, komposztáló, gyógynövénykert).

2.2. Szentimrevárosi Óvoda Alsóhegy Utcai Óvoda telephely

Szentimrevárosi Óvoda Alsóhegy Utcai Óvoda telephely épülete

Az óvoda egyedi arculata: Környezettudatos és egészséges életmódra nevelés

„ Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti. Amit lát is, már inkább megjegyzi. De amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe.”

(Kodály Zoltán)

Óvodánk a Kis-Gellérthegy tetején, szép természeti környezetben található. Hat csoporttal, tágas, háromszintes udvarral fogadjuk a gyerekeket. A fákkal, cserjékkel beültetett kertünk bőséges lehetőséget kínál a nyugodt és változatos szabadtéri játékokhoz. Az évkör teljes időszakában lehetőségünk van a természet megfigyelésére, figyelemmel kísérhetjük az évszakok változásait. A magasan lévő terület kifejezetten jó levegője egészséges környezetet biztosít. A gyerekek védelmét a szemmagasság fölé helyezett kapuzárak biztosítják.

Az elmúlt évek alatt az óvoda kívül-belül megújult, megszépült.

A csoportszobákat is teljesen felújították. A berendezések esztétikusak, izlésesek, méretük és változatosságuk a gyermeki igényeket megfelelően szolgálják.

Az óvodaépület helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód kialakítását, valamint az egészséges életmód megalapozását.

Programunk megvalósítása érdekében előtérbe helyeztük a természetes anyagokból készült játékeszközök beszerzését. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a megfelelő készség és képességfejlesztő játékok korcsoportnak megfelelő meglétét, szükség szerinti hiánypótlását.

Óvodánk dolgozói megfelelő munkakörnyezetben végezhetik nevelői, gondozói, segítői tevékenységeiket.

Elkülönített, jól felszerelt fejlesztőszoba segíti a logopédus és az óvodapszichológus munkáját. Nevelői szobánk, ami egyben szakkönyvtár is, alkalmas szülők fogadására, nevelői beszélgetések, értekezletek megtartására.

Az egészséges életmódra nevelést és mozgásfejlesztést a jól felszerelt, korszerű, megfelelő méretű tornaterem segíti.

Az intézmény rendelkezik azokkal a tárgyi eszközökkel, melyeknek megléte elengedhetetlenül szükséges a Pedagógiai Programban magfoglalmazottak megvalósításához. Korszerű szemléletmóddal arra törekszünk, hogy a szükséges eszközök fejlesztése folyamatos legyen.

Udvarunk

Szentimrevárosi Óvoda Alsóhegy Utcai Óvoda telephely udvara

Az óvodaudvar kertje ideális a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. A már teljesen felújított udvarrészre új játékeszközök is kerültek, alájuk gumiburkolatot és műfüvet telepítettek. Ez az udvarrészünk párapaput is kapott, így a nagy nyári meleg itt elviselhetőbb lesz a gyerekek számára.

A kerékpárút és a focipálya felújítása is megtörtént, így a változatos mozgáslehetőség még inkább biztosított. Az udvari játékeszközök, járművek, kerti szerszámok tárolására az udvari faházban van lehetőség

2.3. Szentimrevárosi Óvoda Újbudai Karolina Óvoda telephely

Szentimrevárosi Óvoda Újbudai Karolina Óvoda telephely épülete

Az óvoda egyedi arculata: Néphagyományőrzés az esztétikai nevelés eszközeivel

„...a legkedvezőbb környezetet teremtsük meg ahhoz, hogy a gyermek úgy nevelje általunk önmagát, ahogy belső sorsát követve nevelődnie kell.”

(Rudolf Steiner)

Csoportszobáink esztétikusan, ízlésesen vannak berendezve, galériákkal felszerelve. Harmóniát, nyugalmat árasztó színűek, a gyermek változó testméretének megfelelő tárgyakkal vannak felszerelve. Alkalmasak több funkció betöltésére: tevékenységek végzésére, szabad játékra, étkezésre, alvásra és pihenésre. Gyermek jó közérzetét biztosítja a barátságos, otthonos, esztétikus környezet, mely mintát is ad a gyermekeknek. Természetes világítás és természet közelebbi érzés elérése céljából az ablakokat csak a legszükségesebb takarással láttuk el.

Játéktevékenységekhez különböző elkülönített részeket alakítottunk ki. Csoportszobákban a vizuális alkotásokhoz, külön helyet biztosítunk, ahol nyugodtan rajzolhatnak, festhetnek, barkácsolhatnak, mintázhatnak. Itt minden eszközt megtalálhatnak a gyerekek, ami a vizuális, téri alkotáshoz szükséges.

Bábozáshoz, drámajátékokhoz, meséléshez, könyvnézegetéshez változatos módon használjuk ki a csoportszoba lehetőségeit. Adottságainkhoz mérten nagy tér áll rendelkezésükre a gyerekeknek a mozgásos, építő -, szabály-, és szerepjátékokban való elmélyülésre.

Óvodánk négy csoportjához külön öltöző és mosdóhelység tartozik, ideális lehetőséget teremtve a gondozási feladatok végzéséhez. Pedagógiai céljaink megvalósítását segíti, hogy a meglévő helységeink mellett tornaszobával, és só fallal ellátott fejlesztő szobával is rendelkezünk.

Udvarunk:

Szentimrevárosi Óvoda Újbudai Karolina Óvoda telephely udvara

Az udvar a kert hátsó, zárt részében helyezkedik el, a csoportszobák ablakai is ide nyílnak. Udvarképünket természetesség jellemzi, melyet fajták és zöld növényzet tudatos telepítésével folyamatosan valósítjuk meg. Fából készült udvari játékaink EU-s szabványnak megfelelőek, ezek állapotát folyamatosan ellenőrizzük baleset megelőzése céljából.

Az udvar pihentető, mozgást és tanulást fejlesztő hely a gyermekek számára, melynek játszófelületét jelentős részét gumitégla borítja. Változatos mozgásformák jelenlétét biztosítják az itt elhelyezett többfunkciós mászóakák, rugós játékok, homokozók, csúszda, babaházak.

Környezettudatos nevelés jegyében az udvarunkon kialakított veteményes, gyógynövényes és virágos kertünkben a gyerekek tevékenységük folyamán közvetlen környezetükben tapasztalhatják meg az évszakok váltakozását, növények fejlődését, gondozását.

A közelmúltban kialakított madárbarát kertben az itt honos madarak viselkedését, szokásait közvetlen közről ismerhetik meg. Etetésükről, itatásukról a gyermekek évszaknak megfelelően gondoskodhatnak. A madárbarát kertben elhelyezett meteorológiai állomás segítségével tapasztalatokat szerezhetnek az időjárás változásának jeleiről is.

3. A pedagógiai program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei

Az óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A pedagógiai munkát csoportonként 2 óvodapedagógus látja el, heti illetve napi váltásban. Csoportonként 1 dajka segíti az óvodapedagógusok gondozó, nevelő munkáját.

Három csoportonként egy pedagógiai asszisztens segíti az eredményes nevelő munkát, beosztásuk az érintett intézmény csoportbeosztásától függ.

Intézményünk óvodapszichológusának tevékenysége segíti a gyermekek lelki egészségének védelmét, közreműködik a gyermekek beilleszkedésének, társas kapcsolatainak javításában, fejlesztésében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését székely és telephely intézményeinkben megfelelő végzettségű szakemberek látják el.

A különös bánásmódot igénylő gyermekek esetében együttműködünk a speciális végzettségű szakemberekkel.

A Szentimrevárosi Óvoda három óvodatitkára elsősorban a tanügy igazgatási feladatok ellátásában közreműködik. Az óvodák higiénijának biztosításában a takarítók, az ételek

megfelelő tárolásában, felszolgálásában a HACCP előírásainak megfelelően a konyhai dolgozók végzik feladataikat.

Az óvodák udvarainak rendjét, tisztaságát, felszereléseink állagmegővését a kertészek biztosítják.

3.1. Személyi feltételek

Humán erőforrás	Szentimrevárosi Óvoda székhely	Alsóhegy Utcai Óvoda telephely	Újbudai Karolina Óvoda telephely
Pedagógusok	18 óvodapedagógus	12 óvodapedagógus	8 óvodapedagógus
Pedagógiai munkát segítők	3 ped.assz. 8 dajka 1 óvodatitkár	2 ped. assz. 6 dajka 1 óvodatitkár	2 ped.assz. 4 dajka 1 óvodatitkár
Köznevelési dolgozó	1 takarító 1,5 konyhás 1 kertész	2 takarító 1 kertész	1 takarító 0,5 kertész 0,5 konyhás
Külső segítők, szakemberek	1 logopédus 1 prevenciós mozgásfejlesztő pedagógus	1 logopédus 1 prevenciós mozgásfejlesztő pedagógus	1 logopédus 1 prevenciós mozgásfejlesztő pedagógus

A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek fejlesztését a szakértői bizottság által meghatározott területeken, az előírásnak megfelelő végzettséggel rendelkező, utazó szakemberek látják el.

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

47.§ (4) A sajátos nevelési igényű gyermek neveléséhez és a következő feltételek szükségesek: a) a gyermek külön neveléséhez a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet.

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

- Pedagógusok kötött munkaideje és neveléssel-oktatással lekötött heti munkaideje (óra)
- óvodapedagógus kötött munkaideje 32, neveléssel-oktatással lekötött munkaidő 32
- gyakornok óvodapedagógus kötött munkaideje 32, neveléssel-oktatással lekötött munkaidő 26
- gyógypedagógus munkaideje 32, neveléssel-oktatással lekötött munkaidő 24
- óvodapszichológus munkaideje 32, neveléssel-oktatással lekötött munkaidő 22

A nevelőtestület képzettségi mutatói

Képzettség iránya	Képzésben részt vett pedagógusok száma
Pedagógusok Óvónőképző Főiskola Óvodapszichológus Gyógypedagógus Tehetségfejlesztő pedagógus	Karolina 6, Székhely 16, Alsóhegy 12 Székhely 1 Székhely 1 Székhely 1
Másoddiplomás képzés (tanár, tanító) Szociálpszichológus	Székhely 1
Pedagógus szakvizsga Közüoktatás vezető Fejlesztő pedagógus Gyógypedagógus Tehetségfejlesztő pedagógus	Karolina 1, Székhely 4 Székhely 4 Székhely 1 Székhely 1

A nevelőtestület és a pedagógiai munkát segítőik képzettségi mutatói és kompetenciáik megfelelően szolgálják a Pedagógiai Program cél-, és feladatrendszerének eredményes megvalósítását. Az óvodapedagógusi alapvégzettségen túl többen rendelkeznek egyéb egyetemi vagy főiskolai végzettséggel, szakvizsgával vagy azzal egyenértékű képzettséggel.

A pedagógiai munkát segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák többsége szakképzett, közülük évente többen is folytatnak a szakmai munkát kiegészítő, vagy új pedagógiai végzettséget nyújtó tanulmányokat.

Az alkalmazotti kör egyéb kompetenciái meglehetősen színes képet mutatnak.

Az óvodában alkalmazott óvodapszichológus - A pszichológus tevékenységének fő célja

- A nevelőmunka hatékonyságának segítése, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme.
- Közvetlen segítség nyújtása a nevelő-fejlesztő munkához, valamint konzultációs lehetőség biztosítása a szülők számára is gyermekük nevelésével, fejlesztésével, óvodai beilleszkedésével kapcsolatos kérdésekben.

Az óvodapszichológus feladatai

- A szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben végzi munkáját.
- Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segíti a pedagógusokat és a szülőket is gyermekek nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában.
- Csoportlátogatások alkalmával megfigyeli a gyermekek tevékenységét.
- Játék és foglalkozás közben segíti a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését.
- Figyelemmel kíséri a gyermekek kimagasló képességeit, erősségeit, közreműködik a tehetséggondozásban.
- Pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, képességvizsgálatokat végez, főként az iskolára való felkészülés érdekében.
- Terápiás vagy más fejlesztés szükségessége esetén:
- szülőkkel és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után megszervezi a gyermek tovább irányítását a megfelelő szakellátó intézménybe,
- a szülők beleegyezésével és együttműködésével egyéni és csoportos foglalkozásokat szervezhet.
- A pedagógusok és a szülők jelzése alapján tematikus előadásokat, fórumokat tart fejlődés lélektani, nevelési, vagy a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben.
- Közreműködik az óvodai mentálhigiéné, egészségfejlesztés személyközi konfliktusok terén szükséges prevenciós tevékenységben.
- Az óvoda és a szülők jelzéseinek figyelembevételével végzi tevékenységét.

Az óvodában alkalmazott gyógypedagógus - A gyógypedagógusi ellátás fő célja

- A nevelőmunka hatékonyságának segítése, a gyermekek személyiségének fejlesztése.
- A Szakszolgálat által kiszűrt BTMN-es gyermekek ellátása.
- A BTMN-es, a Szakszolgálat által kiszűrt gyermekek szüleinek rendszeres tájékoztatása gyermekük fejlődéséről és fejlesztésükről.
- Az óvodapedagógusok nevelő-fejlesztő munkájának segítése az SNI, BTM gyermekek megfelelő nevelése érdekében.
- A szakmai elvárásoknak megfelelő dokumentációk vezetése.
- A tehetségigéretnek feltárás és gondozása.

A gyógypedagógus feladatai

- Mérések végzése (Alapozó terápia, TSMT, Gyógypedagógiai vizsgálat, INPP, stb.)
- Fejlesztési tervek elkészítése.

- A szakértői vélemények érvényességének nyomon követése.
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztések, valamint igény és lehetőség szerint páros vezetésű csoportfoglalkozások tartása.
- Folyamatos és naprakész kapcsolattartás az érintett gyermekek pedagógusaival
 - Félévente írásbeli értékelés készítése a fejlesztésben részesült gyermekekről, közös konzultáció keretében ezek megosztása és megbeszélése az érintett óvodapedagógusokkal.
 - Team munka pedagógusokkal, gyógypedagógusokkal, logopédusokkal, pszichológusokkal.
 - Szükség és igény szerint további konzultációkat, megbeszéléseket biztosítanak/kezdeményeznek a pedagógusok számára.
- Nevelőmunkát segítő alkalmazottaknak igény és lehetőség szerint szakmai segítségnyújtás, esetmegbeszélések szervezése.
- Szülőkkel való kapcsolattartás
 - Félévente legalább egy, szükség szerint több alkalommal tájékoztató, valamint együttműködést erősítő fogadó órák biztosítása a szülők számára.
- Szakmaközi kapcsolattartás
 - Utazó gyógypedagógusokkal
 - Szakértői Bizottsággal
 - Szakszolgálat gyógypedagógusaival, logopédusaival, pszichológusaival
 - Egyéb szakemberekkel pl. óvoda pszichológusaival
 - Munkaterv szerint részvétel az intézményi Gyógypedagógusok – Pszichológusok munkacsoport foglalkozásain.

Pedagógiai asszisztensek - A gyermekek és a pedagógusok segítői

Intézményünkben az óvodapedagógusok mellett szinte nélkülözhetetlen segítséget nyújtanak a pedagógiai asszisztensek. A gyermekek szeretete mellett nagyfokú türelemmel és empátiával, valamint határozottsággal is kell rendelkezniük. Feladatkörük sokrétű, melyeket az óvodapedagógusok irányításával végeznek.

A pedagógiai asszisztensek általános feladatai:

- Felügyeli a gyerekek reggeli érkezését és hazabocsájtását, segít az öltözködésben és az érkezést/távozást megelőző és követő tisztálkodási teendők ellátásában.
- Figyelemmel kíséri a gyermekcsoportra, gyerekekre vonatkozó terveket, azok megvalósítását felelősségteljesen segíti.
- Az óvodapedagógus által vezetett tevékenység/foglalkozás során bekapcsolódik a párhuzamosan végezhető tevékenységek megszervezésébe és azok lebonyolításába.
- Segíti, bátorítja a gyermekeket az egyéni és csoportos feladataik megoldásában, szükség szerint egyes gyermekeknek egyéni segítséget nyújt, részt vesz a lassabban haladó, egyéni segítséget igénylő gyermekek támogatásában.

- Az óvodapedagógus más irányú elfoglaltsága idején felügyel a gyermekcsoportra. Tanulási tervhez kapcsolódó foglalkozásokat nem tarthat (ez nem tartozik a feladatai közé), de hasznos időtöltésre kell ösztönöznie a gyermekeket.
- Aktívan közreműködik a szülői értekezletek, a séták és kirándulások, valamint az óvodán belüli és kívüli programok szervezésében és lebonyolításában.
- Aktívan részt vesz a gyermekek környezeti, személyi higiénés szokásainak gondozási teendőinek ellátásában: étkezésnél, öltözködésnél, tisztálkodásban, levegőztetés előkészítésénél és a lebonyolításában.
- Ellátja az óvodai tevékenységekhez szükséges szervezési feladatokat: előkészíti a tevékenységekhez/foglalkozásokhoz szükséges tanulási környezetet, eszközöket és felszereléseket.
- Kisebb baleset esetén elsősegélyt nyújt, azonban erről mindenképpen értesíti a beosztott pedagógust vagy óvodaigazgatót.
- Kihasználja és hasznosítja a kezűgyességét, kreativitását; dekorál, szemléltető eszközöket készít.
- Tevékenysége során alkalmazza a bátorítás, a példamutatás, a fokozatosság, a differenciálás, a meggyőzés, az ellenőrzés és értékelés módszereket.
- A szociális problémákat igyekszik felismerni, ezek eredményeiről az óvodapedagógust folyamatosan tájékoztatja.
- A gyermekek óvodai munkájáról a szülőknek tájékoztatást nem ad, hanem a megfelelő pedagógushoz irányítja őket.

Az óvodapedagógusok továbbképzettség irányultsága**Az óvodapedagógusok továbbképzettség irányultsága**

Részvétel akkreditált továbbképzéseken az elmúlt öt évben	Szentimrevárosi Óvoda Székhely	Újbudai Karolina Óvoda telephely	Alsóhegy utcai Óvoda telephely
Népi játékok a pedagógiai gyakorlatban	1		
Igy tedd rá! Népi játék, néptánc módszertan	4	1	3
Lippogó Sport jellegű népi játékok	5	1	1
Tulipános programok:Hagyományos népmesemondás és népi játékok	1		
Népi játék az óvodában	4		
Moldavai és ugrós táncok bevezetése	1		
Képességfejlesztő zenei játékok	1		4
Erdőpedagógia	1		
Permakultúra	1		
A környezeti nevelés megvalósítása terepi körülmények között a Duna-IPoly Nemzeti Park	2	1	1
Környezeti nevelés, avagy éljünk a jövőért	9	1	3
Ökosodj	4	1	1
Túravezetés pedagógusoknak	1		
Tevékenység és személyiségfejlődés, környezeti játékok elemzése és készítése			1
Mit? Miért? Hogyan? Kisgyermek testnevelése	5		
Mozgásterápia a tanulási nehézségek megelőzésére és megoldására	1	1	
MÉH (Mondom, értem, hallom) – óvodai anyanyelvi játékok	3		
Anyanyelvi játékok a gyakorlatban	2	2	
Drámajáték	1		

Sakkjátszótér komplex képességfejlesztő program	1		
Tehetséggondozás	12	4	9
Érzékenyítő program Kézen fogva alapítvány	3		2
Az óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése	7		5
Egyre magasabb szinten- Óvodapedagógusok szakmai megújító felkészítése	2	1	
A tanulásszervezés korszerű módszerei az óvodában projektmódszer	3		
Az iskolaérettség óvodai szakmai kérdései	1		
Az óvoda és az iskola közti átmenet problematikája		1	
Az óvoda hátránycsökkentő szerepének korszerű elmélete és gyakorlata	1		
Asszertív kommunikáció	1		
Autizmussal élő gyermekek célzott pedagógiai ellátásának elméleti és gyakorlati alapja			1
Autizmus specifikus egészségnevelés	1		
Fejlesztőpedagógus szakvizsgás képzés	2		
Közoktatásvezetői szakvizsgás képzés	3		
Allergiás gyermekek ellátására irányuló képzés - anafilaxiás sokk elhárítása	2	2	2
Mentálhigiéné	2		
Konfliktuskezelés a transzformatív mediáció eszköztárával	14	3	10
DIFER megfigyelés vagy mérés?	12	4	9
Diabétesz oktatási program pedagógusoknak	7	2	4

Belső továbbképzési rendszerünk

Nevelőtestületünk többségére a folyamatos önképzés, a továbbképzési igény jellemző. A továbbképzések szervezésénél a jogszabályi kötelezettségen, kiemelt feladatainkon túl, a kollégák igényeit vesszük figyelembe.

Többen rendelkeznek szakvizsgával, valamint szívesen vesznek részt akkreditált továbbképzéseken.

Ezen felül kiemelten fontos számunkra, hogy az óvodapedagógusok és a munkájukat segítő szakemberek allergiás gyermek óvodába kerülése esetén tisztában legyenek a különböző allergiák típusaival, tüneteivel és kezelésével, valamint pontos információikkal kell rendelkezniük a szükséges korlátozásokról. Például nagyon fontos, hogy a pedagógusok be tudják adni az EpiPen injekciót anafilaxiás sokk esetén, illetve ismerjék az újraélesztés folyamatát. Ehhez elengedhetetlen, hogy a pedagógusok és a munkájukat segítőik megfelelő oktatásban részesüljenek. Ezáltal képessé válnak a súlyos allergiás reakciók felismerésére, annak kezelésére, és szükség esetén a megfelelő injekció szakszerű beadására, mert ezzel életet menthetnek. A kor kihívásaira reagálva a kollégákat ösztönözzük, lehetőséget adunk az IKT kompetenciáik folyamatos fejlesztésére (online térben való eligazodás elősegítése).

A Szentimrevárosi Óvodában működő szakmai munkaközösségek, munkacsoportok támogatják a belső továbbképzések sikeres megvalósulását. A szakmai munkaközösségek a székhely és telephelyek nevelőtestületének közösségéből alakulnak, az egyéni kompetenciák és irányultságok figyelembe vételével.

A székhely és telephelyek – saját arculatuk megőrzése mellett - hatékony együttműködésre törekednek. A munkaközösségek működése által szorosabbá vált a kapcsolat a székhely és telephelyek dolgozói között. Belső hospitálások szervezésével lehetőséget nyújtunk arra, hogy az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát közvetlenül segítő kollégák megismerkedjenek egymás szakmai munkájával, jó gyakorlataikkal, ezen felül új módszereket, tapasztalatokat szerezzenek pedagógiai gyakorlat terén. A jövőbeni hospitálások megszervezésével minden óvodapedagógus lehetőséget kaphat arra, hogy tapasztalatokat, új módszereket, jó gyakorlatokat vegyenek át egymástól.

A továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák átadásának szinterei:

- az óvodaigazgató, a közvetlen pedagógus kolléga tájékoztatása (szóban)
- a kollégák - különös tekintettel a gyakornok kollégákra – tájékoztatása a soron következő óvodapedagógusi fórumon (szóban)

- önként vállalt, és Munkaterv tartalmának megfelelő gyakorlati bemutatás
- az érintett hozzájárulásával a kompetencia és teljesítmény alapú teljesítményértékeléshez kapcsolódó tevékenység/foglalkozásokon történő részvétel, valamint bepillantás tervezési és értékelési dokumentumokba
- lehetőség szerint a továbbképzéshez kapcsolódó szakmai anyagok kollégák közötti megosztása (elektronikusan, nyomtatott formátumban)
- érdeklődésre számot tartó, és a Pedagógiai Programhoz kapcsolódó szakmai tartalmak online megosztása
- szakmai munkaközösségi foglalkozásokon.

Célunk:

- Szakmai – módszertani fejlődés megsegítése pedagógus és nevelőmunkát segítő alkalmazottak tekintetében
- A székhely és a telephely óvodák közötti **rendszeres** tudásmegosztás

Óvodapedagógus feladata:

- A Szentimrevárosi Óvoda székhely és telephely óvodapedagógusai törekedjenek arra, hogy megismerjék egymás szakmai munkáját, nevelőtestületi konzultációk, tapasztalatcserék, esetmegbeszélések stb. alkalmával.
- Bevált, jó gyakorlataikat megismertessék, bemutassák, a helyi és intézmények között átívelő hospitálások alkalmával.
- Az intézményekben bevált kérdőíveket, útmutatókat, segédanyagokat stb. átadják a kollégáknak.
- Külső szakmai továbbképzéseken, szakmai konferenciákon, szakmai rendezvényeken szerzett tapasztalataikat átadják egymásnak.
- Pedagógiai kompetenciáink fejlődését a szakmai ismeretek átadásával, szakmai online csatornák alkalmazásával segítjük.
- Népi kultúránk megismerését támogató továbbképzéseken való részvétel (néptánc, népzene, népi kismesterségek), szerzett tudás átadása.
- A határon túlról érkező kollégáink (Vajdaság, Erdély, Felvidék) által képviselt kulturális értékek, helyi hagyományok, szokások ismeretátadása.
- Kollégák közötti konstruktív kommunikáció kezdeményezése, fenntartására törekvés.
- Szakmai fejlődés érdekében legyenek nyitottak az önértékelésre, önfejlesztésre.

A nevelőmunkát segítők feladata:

- Szakmai fejlődésük érdekében szakmai konferencián való részvétel
- Szerzett tapasztalataik átadása egymásnak – intézmények között átívelő szervezésben

Az óvodaigazgató feladata:

- Támogató magatartásával ösztönözze a nevelőtestületek tudásmegosztását.
- Működtesse a székhely és telephely egységek és az intézmények közötti átívelő munkaközösségek, munkacsoportok munkáját.

Az elkövetkezendő években pedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát – az érintettek igényeire is alapozottan – Pedagógiai Programunk cél-, és feladatrendszerére határozza meg.

Új és kiemelt irányultságok:

- a diabéteszes gyermekek ellátásához kapcsolódó továbbképzési kötelezettség, melynek érintettjei a pedagógiai munkát segítők is lehetnek
- a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzése, ellátása
- a pedagógusok – különös hangsúlyt helyezve a kompetencia és teljesítmény alapú teljesítményértékelés szereplőire (igazgató, igazgatóhelyettes, szakmai munkaközösség vezető) értékelési/önértékelési kompetenciáinak fejlesztése
- az OviKRÉTA tanulmányi rendszer alkalmazásához elengedhetetlenül szükséges informatikai kompetencia birtoklása
- a nevelő-fejlesztő munkát közvetlenül segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák pedagógiai kompetenciáinak megerősítése, bővítése – különös hangsúlyt helyezve az általuk biztosított felügyelet eredményes és hatékony ellátására - szervezett belső, valamint külső továbbképzések által
- a mentori/segítői intézményi erőforrások folyamatos fejlesztése: a gyakornok és az újonnan belépő kollégák mentorálása és szükség szerinti megsegítése
- Zenei nevelés,
- Néphagyományőrzés,
- Környezettudatos nevelés,
- Érzékenyítés,

- Biztonságos közlekedés,
- Szakmai megújító képzés,
- Preventív és korrektív pedagógia,
- A BTMN-es (beilleszkedési, tanulási, magatartás és viselkedés nehézséggel küzdő) gyermekek megsegítésére irányuló képzések,
- SNI gyermekek fejlesztésének támogatása,

3.2. Tárgyi feltételek

Tárgyi Adottságok	Szentimrevárosi Óvoda székhely	Alsóhegy Utcai Óvoda Telephely	Újbudai Karolina Telephely
csoportszoba	8	6	4
fejlesztő szoba	1	1	1
logopédiai szoba	1	1	1
tornaterem	2	1	-
tornaszoba	-	-	1
gyermeköltöző	8	6	4
udvar	5 rész	4 rész	4 rész
nevelői szoba	1	1	1
könyvtár	1	1	1
tálalókonyha	3	1	2
tárolóhelység	2	1	2
többfunkciós szoba	2	2	3
elkülönítő/orvosi és beteg szoba	1	1	1
felnőtt öltöző/zuhanyzó	3	1	2

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó

Tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket, számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni.

Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

2. melléklet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) helyiségeiről és egészség- és munkavédelmi eszközeiről (Részletesen lásd a jogszabályban)

2011. éi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

35.B. (2) Az óvoda a fakultatív hitoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket – így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket – az intézményben rendelkezésre álló eszközökkel biztosítja.

47.§ (4) A sajátos nevelési igényű gyermek neveléséhez és a következő feltételek szükségesek: b) egyéni előrehaladású neveléshez, integrált óvodai neveléshez

Az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök.

JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/Tanevkezdes2020/202012_2_sz_melleklet_honlapon_elerhető_reesz.pdf

A nevelési célok megvalósításához elegendő játékszer, fejlesztő-, és audiovizuális eszköz áll a gyermekek és az óvodapedagógusok rendelkezésére. Vizuális nevelés során lehetőség szerint természetes termékekből készült modellező agyag, tojás nélküli sótészta, vízfesték, valamint fehérítő és színezőanyagok nélküli papír, természetes kaucsukból készült termékek, festetlen fa, vízbázisú ragasztó stb. alkalmazása.

Szükséges azonban az elhasználadott eszközök, felszerelések évenkénti folyamatos pótlása, amelyhez a szabályozást 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. melléklete segíti számunkra és ezt az éves munkatervi szinten tervezzük.

3.3. Az óvodai élet megszervezése

Az Óvodánk a fenntartó által meghatározott időben **6.00 - 18.00 óráig van nyitva.**

6.00 – 7:30 óráig, ill. 17.00 - 18.00-ig összevont csoportok működnek.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozásokat óvodapedagógus irányítja. Az óvodapedagógus jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Ha az óvoda reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakokban **a gyermekek felügyeletét nevelő oktató munkát közvetlenül segít**

munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja. 401/2023.(VIII.30.) Korm. rendelet (9.§ 5).

Ebben az időszakban az óvodai csoportban nem történik fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más nevelési jellegű foglalkozás. Azonban ez idő alatt, a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozó kolléga elvégzendő feladatai közül hangsúlyosabb, nagyobb figyelmet igényel: gyermekek gondozási feladatainak ellátása, baleset megelőzés,

Gyermek felügyelete a nevelési-oktatási intézményben: a gyermek test épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás, a nevelési-oktatási intézménybe történő belépéstől a nevelési-oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a pedagógiai program részeként kötelező, a nevelési-oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt, **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 10.**

Az óvodapedagógus által kialakított szokás-, szabályrendszer elmélyítése, egészséges életmód feltételeinek biztosítása (kellő mennyiségű folyadék bevitel, szellőztetés, időjárásnak megfelelő öltözk, pihenéshez nyugodt, csendes légkör kialakítása), gyermekfelügyelet a csoportszobában és az udvaron, óvodapedagógusok tájékoztatása gyermekek átadásánál, illetve másnap a csoport óvodapedagógusai számára.

A program hatékonyságát a hozzáadott pedagógiai érték, az óvodapedagógusok felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, azaz egész egyénisége és a közvetlen kolleganőjével kialakított együttműködő készsége biztosítja.

Az óvodai nevelés eredményességét tovább segíti az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkája. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és **az óvoda valamennyi alkalmazottjának** kommunikációja, bánásmódja és viselkedése **modell értékű** szerepet tölt be

Az óvodai nevelés az Alapprogrammal koherens Pedagógiai Program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Óvodánk csoportszerkezete:

Nevelőtestületünk alkalmazkodik a beiratkozó gyermekek életkori összetételéhez és a partnerek igényeihez. Ennek megfelelően alakítjuk ki lehetőség szerint homogén és kisebb számban heterogén életkorú csoportokat. Az óvodapedagógusok heti illetve napi váltásban dolgoznak.

A gyermekcsoportok megnevezései székhely/telephely**Szentimrevárosi Óvoda Székhely:**

Mesékből, dalokból ismert állatnevekkel jelölt csoportok: Nyuszi, Csiga, Süni, Őzike, Mackó, Katica, Kisvakond, Tücsök

Újbudai Karolina Óvoda Telephely:

Mesékből, dalokból ismert állatnevekkel jelölt csoportok: Maci, Katica, Rigó, Mókus

Alsóhegy Utcai Óvoda Telephely:

Színek alapján jelölt csoportok: Piros, Lila, Barna, Kék, Zöld, Sárga

Napirend:

A napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A napirendet **folyamatosság és rugalmasság jellemzi.** Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodáskorú gyerekek fejlesztése tervezett és szervezett valamint spontán tevékenységekben valósul meg. A párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekben többek között fejlődik a gyerekek feladattudata, együttműködő képessége. Az intézmény elsősorban a folyamatos napirendet támogatja. Kötött (mozgás), kötetlen szervezeti keretben, mikro-csoportos, csoportos, páros kooperatív, esetenként frontális munkaforma keretében.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyerekeknek. A tevékenységek eredményes megvalósulásához kialakult szokásrend és megfelelő feltételek biztosítása (hely, idő, tartalom, eszköz, motiváció, élmény) szükséges.

A nevelési év szeptember 1-től augusztus 31-ig tart.

A szeptember 1-től június 15-ig terjedő időszak napirendjét a gyermek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, étkezések rendszeres időpontja) és társas igényeit szem előtt tartva alakítjuk ki.

A nyári időszakban június 16-tól **augusztus 31-ig tartó nyári napirend összeállításánál** figyelembe vesszük az előbb említetteteket, melynek tervezését szintén a csoportnaplóban rögzítik az óvodapedagógusok.

Időkeretek

Időtartam	Tevékenység
6:00-12:00	Érkezés, gyermekek fogadása, folyamatos vagy kötött reggeli 8-9 óra között. Játék, szabadon választott tevékenységek, készség-képességfejlesztések, párhuzamosan végezhető egyéni differenciált fejlesztéssel egybekötött tevékenységek, időszávok biztosítása. Testápolási teendők, előkészületek a tízóraihoz, mindennapos frissítő torna, tevékenységek a szabadban.
12:00-13:00 13:00-15:00	Testápolási teendők, ebéd, testápolás. Pihenés, folyamatos ébredés
15:00-18:00	Testápolási teendők, előkészületek az étkezéshez, uzsonna. Játék, szabadon választott tevékenységek, egyéni képességfejlesztések

A délutáni pihenő időtartamát 14:00-óra után rugalmasan kezeljük, figyelembe vesszük a gyermekcsoport életkorát, igényeit.

Az óvodában a napirendet úgy alakítjuk ki, hogy a szülők az óvodai tevékenység megzavarása nélkül hozzák be illetve vigyék haza gyermeküket.

Hetirend

A hetirendet a csoportnaplóban rögzítik a pedagógusok. Kialakításában meghatározó a csoport adottsága. Egy – egy **környezeti témakör, jeles nap, hagyomány, köré komplexen csoportosítva** dolgozzák fel az ismereteket a különböző foglalkozásokon, kezdeményezéseken.

A választott módszerek, eszközök, tanulási formák, szervezeti keretek alkalmazása során az óvodapedagógusok élhetnek módszertani szabadságukkal

Minden korcsoportban a tanulás megvalósításának érdekében, komplex formában, napi 1-2 tevékenységet terveznek az óvodapedagógusok. A tanulás tervezése életkori sajátosság figyelembevételével fokozatosan 5-35 perces időtartamban, az éves terv alapján, heti tervezéssel, - egy hónapra előre -, aktualitások figyelembe vételével, a spontán kialakult helyzetek kihasználásával, a tervidőszak végén tényszerű, rövid reflexióval valósul meg.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett kötött tevékenységi formák időtartama középső csoportban maximum 20-25 perc, nagycsoportban 30 –35 perc.

Kiscsoportban a szervezett mozgás időtartama 20-25 perc.

A délutáni időszakban differenciáltan kerül sor az egyéni fejlesztések végzésére, tehetséggondozásra, felzárkóztatásra.

Kiscsoportban szeptember - október a beszoktatás időszaka, **középső csoportban** szeptember a **nagycsoportosoknak** szeptember 15-ig tart a visszaszoktatás időszaka és ezt követően készítjük el a terveket. A befogadás, „visszaszoktatás” időszakában, valamint a nyári hónapokban is tervezett módon történik a gyermekekkel való foglalkozás az óvodapedagógusok által készített nevelési és tanulási tervek szerint.

Hetirend javaslat (mind három korcsoport számára)

Az óvodapedagógusok kompetenciája a heti rend összeállítása, amely a csoportnaplóban kerül rögzítésre.

Időszak	Tevékenység	
	Délelőtt	Délután
Hétfő	Szabad játék, - mindennapos fejlesztő mozgás - kötött mozgás (heti két alkalom) - kötött vagy kötetlen, naponta 1-2- tevékenység: külső világ tevékeny megismerése; matematikai tartalmú tapasztalatszerzés; ének, zene, énekes játékok, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; verselés, mesélés;	Szabad játék, Egyéni fejlesztések, Tehetséggondozás, Felzárkóztatás.
Kedd		
Szerda		
Csütörtök		
Péntek		

Alapelveink a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten tevékenykedni, ha közben pozitív megerősítést, buzdítást, dicséretet, kapnak. Az óvodapedagógusok figyelnek arra, hogy minden gyermek cselekvéshez kötött, személyre szabott, konkrét, pozitív megerősítést kapjon.

A gyermekek értékelése hozzájárul a gyermek csoportban elfoglalt helyének, társairól alkotott véleményének kialakulásához. A pozitív értékelés megerősíti a helyes magatartást, elősegíti a helyes elvárások belsővé válását.

Az óvodapedagógusok a tanulási szokásokat úgy alakítják ki, hogy metakommunikációs eszközök alkalmazásával a nemkívánatos magatartást megszüntesse.

A gyermekek alkotásai

A gyerekek óvodában készített alkotásait az óvodapedagógusok megtekintésre a faliújságra helyezik el, ezt követően albumban (dossziében) gyűjtik, majd a nevelési év végén hazaadják.

Az óvoda által használt nyomtatványok és dokumentáció (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 88. §)

- a felvételi előjegyzési napló,
- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- az óvodai törzskönyv,
- gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció.

Célunk: Az átlátható, egymásra épülő, egységes dokumentálás, melynek alapján nyomon követhető a csoport és a gyermekek fejlettségi szintje.

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek adatainak előírásszerű vezetése.
- A különböző pedagógiai folyamatok szakmai elvárás szerinti dokumentálása.
- A csoport, a gyermekek fejlődési folyamatát, feladatait tükröző dokumentáció elkészítése.
- A szülő folyamatos tájékoztatása az óvodás gyermek fejlődéséről, a tájékoztatás dokumentálása (január és május hónapban, melyet a szülő és az óvodapedagógus aláírásával igazol).

Az óvodapedagógusok által vezetett dokumentáció rendszere:

A **nevelés tervezését**, valamint a **gyermekek megismerését és fejlesztését**, a **fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok** szolgálják.

A jogszabályi változások és elvárások okán- előreláthatóan 2024. szeptember 1-től – intézményünk az oviKRÉTA rendszert alkalmazza. A kollégák/pedagógusok – a szükséges jogosultság birtokában - érhetik el a mindennapi munkájukhoz szükséges tanügyigazgatási és pedagógiai dokumentumokat (felvételi és mulasztási napló, csoportnapló, fejlődésnyomkövető dokumentáció)

Felvételi és mulasztási napló

Pontos, naprakész adatkezelés és nyilvántartás vezetése.

Csoportnapló

(20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 91. § (1)) „Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai Programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.”

Minden csoport óvodapedagógusa a Szentimrevárosi Óvoda Pedagógiai Programhoz készített csoportnaplót használja.

A csoportnapló tartalmi elemei:

A gyermekek névsora, jele,

Statisztikai adatok,

Sajátos nevelési igényű és BTMN gyermekek adatai,

A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek névsora,

A csoport életkor és nemek szerinti összetétele,

Születésnapok nyilvántartása,

Hetirend (szeptembertől május 31-ig és nyári),

Napirend (szeptembertől május 31-ig és nyári),

Hagyományok, ünnepek,

Csoportprofil

Nevelő munka tervezése,

Befogadási terv,

Nevelési terv (szeptember 01.-től- január 31.-ig, február 01.-től-május 31.-ig),

Nevelési terv féléves értékelése,

Nevelési terv éves értékelése,

Közös nyári nevelési terv (június 01.-től-augusztus 31.-ig),

Közös nyári nevelési terv értékelése,

Eseményterv, szervezési feladatok (szülői értekezletek tervezett időpontja, programok, kirándulások és nyári időszak),

Feljegyzések a csoport életéről (közösségi nevelés).

Csoport napló melléklete:

szülői értekezletek jegyzőkönyve

A tevékenységben megvalósuló tanulás tervezése

Éves terv,

Tematikus tervek, Heti tervek – tényszerű, rövid reflexióval és szakmai elvárások szerinti tervezés

Egyéb bejegyzések

Hivatalos látogatások a csoportban, értékelésének szempontjai,

Szülői értekezletek jegyzőkönyvei,

Kapcsolattartás a szülőkkel,

Óvó – védő intézkedések megtartásának igazolása,

Megjegyzések (javaslat a napló tartalmi változtatására),

Az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentumok

- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációt a gyermekek fejlődéséről folyamatosan vezetjük, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.
- A megfigyelési kategóriák és a szempontsor elsősorban minden óvodapedagógus széleskörű pedagógiai és pszichológiai ismereteire épít.
- A megfigyelés és megismerés folyamatos, természetes élethelyzetben zajlik, és a gyermeki pszichikum minden területére kiterjed.(20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 63. § (4)

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalma:

- A gyermek anamnézisé,
- A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket (befogadás tapasztalatai),
- A gyermek fejlődését elősegítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, tartalmazza a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző szakember, fejlődést segítő intézkedéseire tett javaslatait,
- A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket (fogadóóra téma, időpont),
- Szülők írásbeli tájékoztatása a gyermek fejlődéséről: *november, május*- nagycsoport, *január, május* –középső és kiscsoport.
- Családlátogatás (szükség szerint) tapasztalatait,
- Jegyzőkönyveket (baleseti),
- Emberábrázolást, családrajzokat (évente), gyermekproduktumokat
- Szülői nyilatkozatok, aláírással,
- Szülői nyilatkozatokat a gyermekről.
- Sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési-, tanulás-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára, amennyiben a tankötelezettsége megkezdése alól halasztást kapott, az iskolakezdésre felkészítő egyéni fejlesztési terv

A tankötelezettség megkezdése alól halasztást kapott sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési-, tanulás-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára készült egyéni fejlesztési terv tartalma:

- gyermek adatai
- szakvélemény adatai
- fejlesztési adatok
- szakértői bizottság felülvizsgálata során megállapított fejlesztendő területek
- fejlesztés tartalmi elemei a tankötelezettség megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki, szociális képességek területeire kiterjedően

Tankötelezettség megállapítása

A tankötelezettséghez két együttesen meglévő feltételre van szükség: az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megléte és a meghatározott életkor.

Az óvoda teendői a tanköteles életkorba lépéskor a gyermekek fejlettségével kapcsolatban:

Óvodaigazgató feladata:

Amennyiben a gyermek elérte az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, az **óvodaigazgató** segítséget nyújt az iskolaválasztás folyamatában, valamint a szülőket informálja arról, hogy hol és milyen formában kérhetnek felmentést (1 évre) a tankötelezettség megkezdése alól.

A beiskolázás tekintetében szülő joga a tankötelezettség halasztása iránti kérelem, melyhez kérhetik az óvodapedagógusok véleményét a gyermek iskolaérettségével kapcsolatban.

Óvodapedagógus vélemény tartalmazza a szülők számára az utolsó félévben készített írásbeli tájékoztatást gyermeke fejlődéséről, valamint egy meghatározott szempontsor szerinti pedagógiai véleményt.

Az óvodás gyermek fejlődésének figyelemmel kísérésével kapcsolatos szabályok (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet)

„**63. §** (1) Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) Ha a gyermeket nevelő óvodapedagógus a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének elérése érdekében indokoltnak tartja, az **óvodaigazgató** tájékoztatja a szülőt az

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 36.§ (4) Az óvoda a gyermek **értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét** is – szükség szerint, de **legalább félévenként** – **rögzíti**. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

Nkt. 72. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt köteleességekről, továbbá a köteleességek nem megfelelő teljesítéséből eredő következményekről, valamint az Nkt. 72. § (4) bekezdésében foglalt jogokról.

(3) Amennyiben a szülő az óvoda döntésében foglaltaknak önként nem tesz eleget, az **óvodaigazgatója** az Nkt. 72. § (1) bekezdés *a)* pontjában, valamint (4) bekezdésében

foglaltak alapján a szülői egyet nem értést alátámasztó nyilatkozat megküldésével értesíti a gyermek lakóhelye szerint illetékes kormányhivatalt.

(4) Az óvoda a gyermek értelmi, lelki, szociális, és testi fejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer – a 93/A§ szerint dokumentációban rögzíti.

4. Célok, feladatok

4.1. Pedagógiai programunk kiemelt célja, feladatai

4.1.1. Zenei nevelés és néphagyományőrzés

A Szentimrevárosi óvodába járó gyermekek városi körülmények között nőnek fel, ahol kevés lehetőség adódik a néphagyományőrző élmények felfedezésére, befogadására.

Ezért nevelőközösségünk fő feladatának választotta a népi kultúra és hagyomány ápolását valamint a zenei nevelést.

Beépítjük a gyermekek mindennapi nevelésébe azokat az értékeket, hagyományokat, jeles napokat, népszokásokat, amely a magyar *keresztény* kultúra értékeit hordozzák magukban. Törekszünk arra, hogy új ismereteket nyújtsunk, számos népi játékot, népmesét, népdalt, népköltészeti alkotást igyekszünk átadni a gyermekeknek és kihasználjuk a dramatikus játékok adta lehetőségeket.

A családok mindennapi nevelését kiegészítve igyekszünk a néphagyományokból, a népi kultúra értékeiből minél többet közvetíteni a gyermekek felé.

A népi hagyományok a természet közelségre építenek, egy teljes évet hagyományokkal, ünnepekkel körbejárnak.

Az évszakokhoz kapcsolódva ismertetjük meg a gyermekekkel a különböző szokásokat, hagyományokat, melyek során élményekben gazdagon, változatos tevékenységeken keresztül figyelhetik meg a természet változásait, ismerkedhetnek az őket körülvevő hagyományok világával. A természetes anyagok használatát és újrahasznosítását részesítjük előnyben.

„Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egy-kettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának.”

(Kodály Zoltán)

Az óvodáskor fogékony időszak, amely lehetővé teszi, hogy a gyermek a játékon keresztül megismerkedjen a néphagyományokkal. A cselekvéssel szerzett *népi hagyományokat felelevenítő* tapasztalatok és élmények rögzülnek a gyermekekben, ezáltal *a nemzeti hovatartozás alapjai* beépülnek személyiségükbe. Folyamatosan alakulnak ki az erkölcsi, esztétikai értékrend alapjai.

A hagyomány köt és kötelez, korról-korra változik, és csak akkor marad meg, ha beillesztjük jelenünkbe és mi tovább adjuk azt.

Az ünnepekre készülődés másféle magatartást kíván, a hiteles ünneplés pedig a felnőtt magatartásától függ. Az óvodapedagógus modell szerepe meghatározó, készülődése, hozzáállása a gyermekek számára mintaadó, mely által az ünnep tartalmasabbá válik.

A néphagyomány ápolás tartalmát beépítjük az óvodai nevelés teljes folyamatába, átszövi mindennapjainkat a székhely és telephelyek egyedi arculatának figyelembe vételével.

A néphagyományból kiinduló zenei nevelésünk legtermészetesebb módja az éneklés, élő zenével való ismerkedés.

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. A zene közvetlenül váltja ki a pozitív érzelmeket a gyermekekben, ezért elengedhetetlen része a nevelésünknek, jelen van a mindennapokban, ezáltal kiváló alapot is teremt a képességfejlesztésekhez.

A hagyományörzés és zenei nevelés áthatja az egész óvodai nevelésünket, tartalmi elemei megjelennek a tanulási folyamatokban.

4.1.2. A környezettudatos magatartás megalapozása

A fenntarthatóság pedagógiája

Az életünk minőségét, valamint egészségünket alapvetően befolyásolja és meghatározza a bennünket körülölelő természeti és társadalmi környezet minősége, állapota. Napjaink környezeti problémái, (a visszafordíthatatlan környezeti változások, a klímaváltozás, élőhelyek eltűnése, fajok kihalása, az ózonpajzs elvékonyodása, stb.) a földi rendszer

megváltozott működésének jelei teszik szükségessé, hogy a fenntartható jövő megvalósításának érdekében már óvodás korban megalapozzuk a környezetért felelős gondolkodást, a környezettudatos magatartást. A kisgyermekkorban megfigyelt, tapasztalat és utánzásos tanulás útján elsajátított környezetkímélő és környezetvédő magatartás beépül a gyermekek személyiségébe, megalapozva ezzel az öko-szemléletű gondolkodást, a környezettudatos felnőtté válást.

A megvalósítás folyamata a külső világ tevékeny megismerésén alapul, és óvodai keretek között az alábbi tartalmakkal, jeles napokkal kiegészülve lehet teljes:

- Közlekedés – környezetszennyezés;
- A természet körforgása –a természet törvényszerűségei;
- Fenntarthatóság lehetőségei közösségi és egyéni szinten;
- Az anyagok sokfélesége;
- Szelektív gyűjtés, újrahasznosítás, takarékoság;
- Öko-lábnym;
- Energiatakarékosági Világnap – március 6;
- Vizes élőhelyek világnapja – február 2;
- Víz Világnapja – március 22;
- Föld Világnapja – április 22;
- Madarak és fák napja – május 10;
- Környezetvédelmi Világnap – június 5;
- Autómentes Világnap – szeptember 22;
- Állatok világnapja – október 4;
- „Ne vásárolj semmit” nap – november utolsó péntek.

Célunk:

A gyermekek környezettudatos magatartásának és a későbbi oktatási folyamatnak a megalapozása. Célunk továbbá a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezeti problémák iránti érzékenység felébresztése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Példamutató értékrendünk, viselkedésünk és tevékenységünk segítse elő a gyerekek környezettudatos magatartásának kialakulását, a környezetért felelősen gondolkodó

életvitelük megalapozását, a természet törvényeivel harmonizáló magatartásuk összhangját.

- Segítsük elő és erősítsük meg a gyermekek környezethez való pozitív viszonyulást, pl. megfigyelésekkel, sétákkal, madáretetéssel, növények gondozásával, védelmével, komposztálással, stb.
- Segítsük a gyerekeknek észrevenni, felfedezni a környező világot, csodálkoztassuk rá a szépre és a jóra, tanítsuk az értékek megbecsülésére, a természet szeretetére őket.
- Segítsük megérteni a környezetismereti összefüggéseket.
- Világítsunk rá a környezetet, a jövőt fenyegető problémákra, a pazarló fogyasztásra, a környezetrombolás veszélyeire.
- Legyünk tevékeny és maradandó részesei a gyermeki tudat- és szemléletformálásnak.
- Biztosítsuk a feltételeket az óvodán belüli és kívüli változatos, sokrétű tapasztalatszerzéshez.
- Törekedjünk a hatékony tanulási környezet megteremtésére. Pl.: élősarok létrehozása, növények ültetése, gondozása, megfigyelése, változások követése a csoportszobában. Kisállatok, madarak, rovarok megfigyelésére alkalmas hely kialakítása az óvoda udvarán, az állatok lakókörnyezetének védelmére tanítás.
- Szervezzünk élményorientált játékokat, tevékenységeket.
- Segítsük a tapasztalat és információszerzést a szervezett és a spontán alakuló helyzetekben is.
- Adjunk inspirációt és lehetőséget az egyéni és a közös tevékenységekre.
- Alkalmazzuk a szenzitív módszereket, mint pl. terepi gyakorlatok, helyszíni megfigyelés, gyűjtés, felfedeztetés, kísérletezés, stb.
- Ismertessük meg a gyerekeket, - életkori sajátosságaikat figyelembe véve - a fenntarthatóság fogalmának lényegével, az öko-lábnym értelmével.
- Az újrahasznosítás legyen mindennapos gyakorlat, pl. gurigából bábok, tejes flakonból madáretető, kupakból csörgő, kinőtt pólóból rongyszőnyeg, stb.
- Tanítsuk meg a gyerekeknek a szelektív hulladékgyűjtés értelmét, legyen erre lehetőség az óvodában is, pl. papírgyűjtés, kupakgyűjtés, stb.
- Neveljük a gyerekeket a mértékletességre, a természet erőforrásainak kíméletére, a víz és az áram takarékos fogyasztására, a rajzpapír ésszerű felhasználására.
- Helytelenítsük a szemetelést, ösztönözzük a gyerekeket a hulladékok megfelelő helyre gyűjtésére- szelektív módon.

- A lehetőségekhez képest használjunk természetbarát termékeket, ösztönözzük erre a gyerekeket is. Pl. tojásfestés hagymával.
- Töltsük meg tartalommal a természethez, a környezethez fűződő ünnepeket, jeles napokat, évenkénti megjelenésük jelentsen hagyományt.
- Törekedjünk a családokkal való együttműködésre a gyerek környezettudatos szemléletének alakításában. Pl. Ösztönözzük a gyűjtésekben való részvételt; vonjuk be a családokat a természeti ünnepek szervezésébe, rendezésébe; adjunk javaslatokat hétvégi kirándulásokhoz, túrázásokhoz, múzeumlátogatásokhoz; stb.
- Törekedjünk, hogy a gyerekek „vigyék haza” az óvodában kialakított természet és környezetbarát szokásokat.
- Lehetőségeinkhez mérten törekedjünk beépíteni az óvodai tevékenységeink közé a „hungarikumokat”.

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Az óvodapedagógusok értékrendje legyen iránymutató, elvárásait közvetítsék a gyerekek felé.
- Segítsék, támogassák, erősítsék az óvodapedagógus alapozó, fejlesztő tevékenységének megvalósulását.
- Hitelesen vegyenek részt a szelektív hulladékgyűjtésben.
- Szeretettel, türelemmel támogassák a gyűjtéseket, kísérletezéseket, tapasztalatszerző tevékenységeket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek az óvodáskor végére elemi ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő természeti, társadalmi környezetről. Ismerik a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

4.1.3. Érzékenyítő program

Érzékenyítés: tervezett vagy spontán befolyásolás, nevelés, mely attitűdalakító hatásával odafigyelésre és a megszokottól való eltérés elfogadására nevel. Az érzékenyítés bármely

fizikai, vagy szellemi károsodás, külső jegyben tükröződő, vagy egy állandó, megváltoztathatatlan állapot, helyzet elfogadására nevel, valamilyen katarzis, élmény által.

Célunk a szemléletformálás: a befogadó, elfogadó szemlélet megerősítése, a megértőbb bánásmód kialakításának elősegítése a másság, a fogyatékos, a kisebbség iránt.

Feladatunk:

- A gyermekek minél fiatalabb korban ismerjék meg a szűkebb, tágabb környezetük sokszínűségét.
- Elősegítjük a másság elfogadását, tiszteletét.
- A fogyatékos emberekhez való nyitott, elfogadó hozzáállásunkkal modell értékű viselkedést közvetítünk a gyermekek felé.
- Játékos cselekedtetések által segítjük elő, hogy a gyermekek saját élményeiken keresztül tapasztalják meg a sérült emberek életét, helyzetét, nehézségeit.
- Érzékenyítő programot egészség- és sportnapokon, közösséget érintő szabadidős rendezvényeken is szerepeltessük.
- Gyermekeken keresztül kell elősegítenünk a családok érzékenyítését, szemléletformálását is.

Elvárások, várható eredmények:

- Tapasztalataikon, saját élményeiken keresztül váljanak nyitottabbá, befogadóbbá a fogyatékkal élők irányában.
- Érzékenyítés során megismerik saját korlátaikat, határaikat is.
- Játékos cselekedtetések által megismerik a gyermekek, hogyan tudnak hatékonyan segíteni mindennapi helyzetekben és hogyan viszonyuljanak sérült emberekhez.
- Gyermekek elfogadják azt a tényt, hogy a sérült emberek, gyerekek is a társadalom, szűkebb értelemben a közösség része, van saját szerepe, kompetenciája.

4.1.4. A tudatos közlekedés magatartásának kialakítása

Az óvodáskorú gyermek fejlődésénél fogva még nem rendelkezik azon készségekkel, képességekkel, amely a biztonságos közlekedés kialakulását segítené. Az Alapprogram nem fogalmaz meg központi módszertani elvárásokat a téma tekintetében, ezért minden intézmény - a Közlekedéstudományi Intézettel együttműködve - magának dolgozza ki közlekedésbiztonsági programját. A tartalmi elemek beépítése folyamatban van.

Tartalmi vonatkozások:**1. Közúti jelzőtáblák megismertetése**

A gyermekekkel megismertetjük a legalapvetőbb gyalogos és járműforgalomhoz kapcsolódó közúti jelzőtáblákat és útburkolati jeleket. Megtanítjuk a közúti forgalmat irányító fényjelző berendezések helyes értelmezését.

2. Gyalogos közlekedés

Megismertetjük a biztonságos gyalogos közlekedés alapvető szabályait, megfelelő feltételek biztosításával gyakorlási lehetőséget teremtünk (egyéni, csoportos).

3. Kerékpáros közlekedés

Óvodánk udvarainak megfelelő berendezésével alkalmas helyet alakítunk ki a kerékpáros közlekedés alapvető szabályainak megtanítására. lehetőséget biztosítunk a differenciált gyakorláshoz.

4. Láthatóság

Különösen fontos, hogy láthatóak, érzékelhetőek, észlelhetőek legyünk a közlekedés valamennyi szereplője számára. A gyermekekkel megismertetjük a láthatósági eszközök (mellény, öltözet, fényvisszaverő eszközök) megfelelő alkalmazását. A hangsúlyt a baleset megelőzésére, és a láthatóság fontosságára helyezzük (látni és látszani).

Fontos alkalmazkodnunk az adott körülményekhez (időjárás, napszakok)

A témákhoz kapcsolódó játékok, könyvek, jelzőtáblák, burkolati jelek, biciklik, láthatósági eszközök segítik a cselekvésben megvalósuló tapasztalatszerzést.

Célunk: A gyermekek közlekedésbiztonságos magatartásának, kultúrájának megalapozása, közlekedési alapismeretek elsajátítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Megalapozzuk a biztonságos közlekedés normarendszerét.
- Példamutató magatartásunkkal szemléltetjük a biztonságos közlekedés szabályainak betartását.

- Egyenlő esélyt biztosítunk minden gyermek számára a tapasztalatszerzéshez.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek fejlődését, szükség esetén differenciáltan segítséget nyújtunk.
- Biztosítjuk a közös élményszerzés lehetőségeit.
- Biztosítjuk a megfelelő eszközöket.
- Megismertetjük a gyermekekkel a közlekedési jeleket és jelzéseket, gyakorlatban megtapasztaltatjuk és alkalmazzuk a megfelelő közlekedési magatartás szabályait.
- Felhívjuk partnereink figyelmét a példamutató közlekedési magatartás betartására.

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

Az óvodapedagógus példamutató attitűdjét átvéve segítsék a gyermekek helyes közlekedés kultúrájának megalapozását.

Óvodaigazgató feladata:

Az intézmény fenntartójával és a Közlekedéstudományi Intézettel együttműködve biztosítsa a megfelelő feltételeket (hely, idő, eszköz).

Támogassa a témával kapcsolatos továbbképzéseken történő részvételt.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek az óvodáskor végére alapismeretekkel rendelkeznek a biztonságos közlekedés szokásairól. Ismerik a jelzőberendezéseket, jelzőtáblákat, gyalogos és kerékpáros közlekedés alapszabályait, láthatóság fontosságát.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a tudatos, biztonságos közlekedéshez szükségesek.

4.2. Az óvodai nevelés általános feladatai

Célunk, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- Egészséges életmód alakítása, környezet harmonikus életviteli szokásának kialakítása.
- A környezettudatos magatartás megalapozása,
- Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.2.1. Az egészséges és kulturált életmódra alakítása

Az óvodai nevelés alapfeladata az óvodás gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítése. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az egészséges és kulturált életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az egészség megvédése társadalmi és egyéni feladat. A kisgyermek egészségéért a család mellett óvodánk is felelősséggel tartozik. Ahhoz, hogy jól átgondolt, jól megszervezett és eredményes egészségnevelő munkát tudjunk végezni, elsősorban a felnőttek – óvodapedagógusok és segítők – egészségtudományi, egészségvédelmi szemléletének fejlesztésére volt, és van szükség, másodsorban pedig megfelelő motívumok fejlesztésével a korszerű megelőzés, a prevenció a feladatunk: az egészséget befolyásoló tényezők megismertetése.

- Az egészség kockázatok megelőzése, illetve visszaszorítása
- Az élet alternatívái közül az egészséget választó képességek kialakítása és fejlesztése

Az ember nem csak biológiai, hanem bioszociális lény is, akinek létszükséglete a pszichikus és szociális szükségletek kielégítése is. A létezés mellé így csatlakozik az egészség, mint az emberi lét alapvető szükséglete, értéke.

Az egészség az emberi lét különböző szintjei közti kapcsolatokat fejezi ki

- Az egyén kapcsolatát önmagával, környezetével, kortársaival, embertársaival.
- Testi-lelki szociális jólét, melyet erőteljesen befolyásolnak az életkörülmények, az iskolázottság, valamint a környezet kultúrája.

Az óvodai egészségnevelés háttere a család. A gyermekek számára a szülők, valamint a közvetlen környezet jelenti a modellt. Tapasztalataink szerint a szülők számos esetben igénylik segítségünket a gyermekek egészséges szokásrendszerének, optimális

magatartásának kialakításához. Ezért is nagyon fontos lehet a családokkal történő együttműködés, a családok szemléletformálásának vagy váltásának segítése, az egészséges és egészséget támogató, tudatos életmód szokásalakításának terén.

A követendő minta szempontjából kiemelten fontos óvodánk - mint nevelési intézmény - óvodapedagógusaink és az Egészségügyi Szakszolgálat munkatársainak egészségnevelő munkája. Az **egészségnevelés és védelem** során figyelemmel kísérjük azokat a negatív tényezőket is, amelyek a gyermekek egészségét károsan befolyásolhatják. Az egészségvédelem alapja

- A személyi higiéniaira való odafigyelés (tisztaság, gondozottság, ápoltság),
- Az egészséget veszélyeztető tényezők kiküszöbölése (fénytől való védelem → anyajegyek folyamatos ellenőrzése,
- Hangsúlyt fektetünk a stresszkezelési technikák elsajátítására.
- A környezetünkben dolgozó egészségügyi szakemberek, civil szervezetek, a családok bevonása mindennapi munkánkba.
- Fontos, hogy környezetünkben ismerjük fel időben a kockázatok megjelenését a családokban, például: függőségek, bántalmazás, elhanyagolás.

Az ember életmódi szokásai döntően a kisgyermekkorban alakulnak ki, ezért rendkívül gondos odafigyelést, és a családdal történő szoros együttműködést kívánó feladat az egészségmagatartás formálása, szükség esetén áthangolása. A gyermekek szükségleteik önálló kielégítésére, a testápolás, az öltözködés, az önkiszolgálás, az étkezés és az étkezési szokások elsajátítására fokozatosan válnak képessé a folyamatos példamutatás, segítség, gyakorlás következtében. A gondozási tevékenységekre a gyermekek életkorától függően megfelelő időt kell biztosítani.

Feladatunk:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, megfelelő higiénias szokások kialakítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- Az egészséges életmód, a testápolás, tisztálkodás az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telített zsírsav - tartalmú ételek

fogyasztásának csökkentése, elhagyása, a zöldségek és gyümölcsök illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása,

- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- Erőforrások gazdaságos használata
- A megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- 1-es típusú diabéteszes, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére fokozott figyelmet fordítani.

Óvodapedagógus feladatai:

Gondozás, testápolás:

A **testápolás** magába foglalja a testünk, ruházatunk gondozását, egészségünk védelmét, tisztaságigényünk kielégítését, továbbá a közvetlen és a tágabb környezetünk tisztántartására való törekvésünket. A testápolás igényének kialakítása modellkövetéssel az óvodapedagógus és a dajka segítségével, együttműködésével történik.

- Megalapozzuk a családok szokásainak figyelembevételével az egészség megőrzéséhez szükséges készségeket, képességeket,
- Segítjük gyermekeink testi szükségleteinek felismerését, pl. melege van, szomjas,
- Tiszteletben tartjuk gyermekeink intim szféráját, és arra neveljük őket, hogy legyen igényük az intimitásra,
- Megteremtjük a feltételeket a gyermek egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, az egészséges életmód kialakításához,
- Formáljuk az önkiszolgáló tevékenységeket a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez mérten (orrfújás, fésülködés, WC- és mosdóhasználat, fogápolás),
- Elősegítjük, hogy gyermekeinknek igénye legyen a tisztaságra, jól gondozottságra,

- Támogatóan figyelünk a kiemelt bánásmódot igénylő gyermekeinkre, hiszen gyakran előfordul, hogy saját testük jelzéseit, szükségleteit még nehezen képesek értelmezni,
- Segítjük a szükségleteiket nehezen kifejező gyermekeket személyiségük önállósodásának kibontakozásában.
- a szülőkkel együttműködve a diabeteszes, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek napirendjének tervezése oly módon, hogy a gyermek a lehető legoptimálisabban és biztonságban vehessen részt a szervezett tevékenységekben.

Étkezés:

- Figyelembe vesszük a csoport adottságait és igényeinek megfelelő módon szervezzük a gyermekek étkezését, amely ennek megfelelően kötött vagy kötetlen formában is történhet,
- Biztosítjuk az étkezések alatti nyugodt légkört,
- Figyelmet fordítunk a gyermekek esztétikus, helyes étkezési szokásainak kialakítására,
- Megalapozzuk a korszerű táplálkozási szokásokat,
- Napi rendszerességgel, szülői támogatással biztosítjuk a gyümölcs és zöldség fogyasztást.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek igényeinek megfelelő folyadékbevitelt.
- Diabeteszes gyermekek ellátása (helyes életmód, étrendi kezelés, inzulinterápia-diabetológus szakorvossal konzultálva) Eljárásrendjét az SZMSZ tartalmazza.
- **Intézményünkben alaptevékenységként látjuk el diabeteszes gyermekek integrált nevelését.**

A diabeteszes gyermekek esetében elengedhetetlen a konyhával való kapcsolat, hiszen a cukorbetegség kezelésében meghatározó az étkezés, melyet az étkezésenként grammra bontott cukormennyiség alapján dietetikus határoz meg. A táplálék allergiás gyermekek számára a speciális ételhez való hozzájutást az élelmezést biztosítóval történő egyeztetésekkel, szükség szerinti szakorvosi javaslat alapján szervezzük meg, és fokozott figyelemmel kísérjük. A számukra biztosított ételek/élelmiszerek külön, névvel ellátott edényben érkeznek hozzánk.

A **diabeteszes gyermekek** intézményen belüli ellátását az ezzel a feladattal megbízott, a feladatkörhöz kapcsolódó eljárásrendnek megfelelően, a szükséges elméleti és gyakorlati tudással rendelkező személy végzi. A cukorbeteg gyermekek biztonságos ellátásához

szükséges a szülők, szakorvos, óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák, konyhai dolgozó szoros együttműködése.

A fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekekre minden dolgozó kiemelt figyelmet fordít, az adott csoportba tartozó gyermekek pedagógiai felkészítését – a megvalósítás folyamataiba bevonva a pedagógiai munkát segítőket is - az óvodapedagógus tervezi meg és irányítja.

Öltözködés:

- Odafigyelünk, hogy gyermekeink mindig az időjárás viszonyainak megfelelően legyenek felöltözve,
- Figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek mindenkor öltözéke biztosítsa jó komfort érzetüket és alkalmas legyen az éppen aktuális mozgásos tevékenységeinkre,
- Külön figyelmet fordítunk arra, hogy gyermekink ruházata ne lehessen baleset forrása,
- Differenciáltan segítjük az eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek öltözködését.

Pihenés:

- Biztosítjuk a pihenőidő alatt a nyugodt, csendes légkört és a tiszta, friss levegőt,
- Figyelmet fordítunk a csoport életkorának, adottságának, megfelelő napirendbe történő beillesztésére,
- Lehetőséget biztosítunk a nyugodt alvást segítő eszközök használatára (rongyocska, puha állatfigura, zenehallgatás, altatódal, illóolajok párologtatása).

Mozgás és egészségmegőrzés szokásainak alakítása:

- Törekszünk a gyermekek önbecsülésének és önbizalmának fejlesztésére a szabályokhoz kötött, mozgásos képességeket fejlesztő játékok segítségével,
- Hangsúlyt helyezünk a stressz megelőzésére,
- Kihasználjuk a szabad levegőn való mozgás udvari lehetőségeit,
- Lehetőséget adunk gyermekeink egyéni mozgásigényét figyelembe véve a csoportszobában vagy tornateremben történő mozgásos tevékenységre.
- Igyekszünk minél több időt tölteni a szabad levegőn az időjárási viszonyokat figyelembe véve. (-5 fok alatti hőmérséklet, viharos erejű szél, szmog riadó, eső, erős UV-sugárzás),

- Figyelünk a mindennapos egészségfejlesztő testmozgás szervezésére, edzettségükre, ami elengedhetetlen feltétele egészségük megőrzésének,
- Különböző allergiában szenvedő gyermekek (1-es számú diabétesz, inzulinfüggő,) sajátos igényeinek ellátása és számukra megfelelő, biztonságot nyújtó környezet kialakítására (szakmai képzettség mellett)
- Törekszünk a hiteles, mintaadó magatartásra.

A pedagógiai munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógusok útmutatása alapján segítse a pedagógiai munkát,
- Vegye figyelembe az értékeket, elvárásokat, a tevékenységekhez kapcsolódó szokásokat,
- Kommunikációja, bánásmódja, viselkedése legyen összhangban az óvodapedagógus elvárásaival,
- Az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka munkáját harmonikus együttműködés jellemezze,
- Fordítson kiemelt figyelmet a különös bánásmódot igénylő gyermekek megsegítésére,
- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a dajka tartsa fenn a tiszta, higiénikus, kulturált és balesetmentes környezetet.
- Különböző allergiában szenvedő gyermekek (1-es számú diabétesz, inzulinfüggő,), fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek sajátos igényeinek ellátása és számukra megfelelő, biztonságot nyújtó környezet kialakítására (szakmai képzettség mellett)

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés során a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkáknak és pedagógiai asszisztenseknek kitüntetett szerepük van.

Fontos, hogy:

- a kialakítandó szokások megfeleljenek a gyermek korának, testi-, szellemi-, és lelki sajátosságainak: ne kívánjuk a gyermekektől azt, melynek teljesítésére még éretlenek
- a felállított szabályok érthetők és teljesíthetők legyenek, megismerésük és megtanulásuk fokozatosan történjen
- a szokások kialakításában – a rögzítésben – biztosítsuk az ismétlési lehetőségeket;
- fejlesszük az elsajátításhoz szükséges készségeket
- a gyermekek számára folyamatos legyen a kontroll, szükség szerint pedig a korrekció

- rögzítsük a helyes viselkedést, biztosítva a pozitív visszacsatolást
- keltsük fel az érdeklődést a szokás-cselekedetek elvégzésére
- legyen jelen követendő gyermek és felnőtt pozitív modell
- a szokás kialakításához társuljon pozitív érzélem, s ez fokozatosan terelődjön át az eredményekre
- a gyermekek a fejlesztés során jussanak sikerélményekhez
- az ismeret-, és tapasztalatátadás élményközpontú, interaktív legyen.

A dajka feladata:

- Az óvodapedagógus iránymutatása, valamint a pozitív példamutatás által segíti a gyermekeket az egészséges és kulturált életmód szokásainak kialakításában
- Tisztálkodási eszközök rendben tartása.
- Biztosítja a szappanos kézmosás lehetőségét: vírusölő hatású, kézfertőtlenítő folyékony szappannal.
- Segítségnyújtás a mosdóbeli szokások kialakításában.
- Fokozott segítségnyújtás: A gyermekeknek az épületbe lépéskor, átöltözés után alaposan kezet kell mosni, felnőtt felügyelete, segítsége mellett.
- Következetesség, az egyéni igényekhez igazodó odafigyelés, gondoskodás.
- Különböző allergiában szenvedő gyermekek (1-es számú diabétesz, inzulinfüggő), fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek sajátos igényeinek ellátása és számukra megfelelő, biztonságot nyújtó környezet kialakítására (szakmai képzettség mellett)

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Önállóan, felszólítás nélkül, igényeiknek megfelelően végzik a testápolási teendőket: mosakodást, törölközést, a WC használatát,
- Szükség szerint használnak körömkefét,
- Ruhájuk ujját fel és letűrik, gombolják ki és be,
- Hajukat rendben tartják,
- A fogmosást önállóan végzik, fogápoló szereiket rendben tartják,

- A zsebkendőt helyes technikával, szükség szerint használják,
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek,
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét,
- Az étkezéshez használt eszközöket helyesen használják,
- A tálból önállóan szednek, megítélik az elfogyasztani kívánt étel mennyiségét, a kancsóból önállóan öntenek.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködnek, holmijukat, ágyneműjüket összehajtják, a cipőfűzőt megkötik,
- Ha fáznak, vagy melegük van, képesek segíteni magukon, pl. vizes holmijukat kiterítik száradni,
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára,
- Az ajtókat nyitják, csukják csendesen,
- A használati tárgyakkal körültekintően, rendeltetésszerűen bánnak.

4.2.1.1. Egészségfejlesztési program

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amely a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg és egészségi állapotának kedvező irányú változását idézi elő.

Célunk:

- A gyermekek teljes testi-lelki jóllétének, egészségének hatékony fejlesztése,
- Az emberi jogok tiszteletben tartására nevelés,
- Szociális kapcsolatok harmóniájának megteremtése.

Feladatunk:

- A kiegyensúlyozott környezet biztosításával a belső harmónia kialakulásának elősegítése,
- Önmaga és a másik elfogadása, érzékenyítés, empátikus viselkedésre nevelés, tolerancia,
- A stressz kezelési módszerek megismertetése, alkalmazása, bántalmazás megelőzése,
- A gyerekek közösségbe való előítéletektől mentes befogadása,

- Együttműködő készség, képesség kialakítása, fejlesztése, konstruktív konfliktuskezelési technikák bevezetése, megismertetése.

Az egészségfejlesztés és megelőzés területei:

- Szomatikus egészség fejlesztése (gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés).
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (érzelmi biztonság nyújtása).
- Szociohigiénés fejlesztés (közösségi élet, társas együttélés, erkölcsi normák).

Szomatikus egészségfejlesztés

Az alapprogramban meghatározott gondozási feladatok ellátása, a testi szükségletek és a mozgásigény kielégítése, az egészségvédelem és egészségfejlesztés illetve a baleset megelőzés a biztonságos környezet biztosításával valósul meg.

A szomatikus nevelés területei:

Célunk: A gyermekek biológiai szükségleteinek kielégítése, egészséges testi fejlődése.

Feladatunk:

- Személyi higiéné (intim, száj, haj higiéné, megfelelő öltözet, helyes öltözködési szokások),
- Környezeti higiéné (az óvoda helyiségeinek és udvarának a tisztasága, rendben tartása, szellőztetés, világítás, EU szabványok, környezetbarát szokások),
- Egészséges táplálkozás (elegendő folyadékbevitel, korszerű táplálkozási szokások különös figyelemmel az ételallergiásokra, magas só és telítettzsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, elhagyására, valamint a zöldség, gyümölcs és tejterméket fogyasztásának ösztönzésére),
- Diabéteszes és fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek ellátása (helyes életmód, étrendi kezelés, inzulinterápia-diabetológus szakorvossal konzultálva), számukra megfelelő, biztonságot nyújtó környezet kialakítására (szakmai képzettség mellett) Eljárásrendjét az SZMSZ tartalmazza.
- Mindennapos egészségfejlesztő testmozgás, edzés (játék, mozgás a szabad levegőn, időjáráshoz való alkalmazkodás, állóképesség, mozgáskoordináció, mozgásigény kielégítése),

- Egészséges életmód – betegségmegelőzés (betegségmegelőzési, egészség megőrzési szokások különös módon a higiénés szabályok betartása),
- Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás (az udvaron és az óvoda helyiségeiben elhelyezett eszközök, játékok, bútorok rendszeres ellenőrzése, szükség esetén javíttatása, baleset megelőzést szolgáló oktatás félévente a gyerekek számára, közlekedésbiztonsági program),

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítjuk a személyi és környezeti higiénés feltételeket,
- A gyerekeket a helyes tisztálkodási, öltözködési, étkezési szokások elsajátítására szoktatjuk,
- Az allergiás és fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyerekek (ételallergia, asztma stb.) gondozására kiemelt figyelmet fordítunk,
- Járványos időszakban higiénés szabályok fokozott betartására ügyelünk (papír kéztörlő, gyakoribb fertőtlenítés, tudatos odafigyelés a tisztálkodási szokások betartására),
- Figyelünk a mozgásigény kielégítésére, edzés szabad levegőn évszaknak és időjárásnak megfelelően,
- Állandóan elérhető tiszta víz folyadékpótlásra.

A pedagógiai munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógussal szorosan együttműködve segítik a személyi és környezet higiéné feltételeinek biztosítását,
- Az elfogadó, befogadó szemléletet tükröző attitűdje – az óvodapedagógus példáját követve - modellértékű a gyerekek számára.
- Az allergiás és fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyerekek (ételallergia, asztma stb.) gondozására kiemelt figyelmet fordít,

Kondicionálás, szervezet edzése

A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgástapasztalatok bővítése változatos eszközök és mozgásformák biztosításával, a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

- Szabad levegőn való mozgásaktivitás szintjének növelése (séták, kirándulások, udvari mozgásos játékok, mindennapos torna, sportnapok stb.),

- Motoros képességek tudatos fejlesztése (kondicionálás, koordinációs képességek, mozgékonyság, hajlékonyság),
- Harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése tartásjavító torna szakember bevonásával,
- A betegségek, rendellenességek prevenciója és korrekciója, - speciális szakemberek közreműködésével (mozásfejlesztő pedagógus, ortopéd orvos).

Egészségvédő szokásalakítás

A helyes higiénés szabályok betartása biztosítja a szervezet általános védekezőképességének fokozását, betegségek megelőzését, segíti a gyermek egészségének megóvását:

- Rendszeres szabad levegőn való tartózkodás,
- Betegségmegelőző, higiéniai szokások: tisztálkodás, öltözködés, étkezés, alapos rágás, folyadékpótlás, pihenés,
- Egyéni érzékenység, allergiás betegségek figyelembe vétele

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése
- a mozgáson keresztül értelmi és szociális képességek fejlesztése
- középpontban a tartásjavítás és a mozgásügyesség fejlesztés (prevenciós szemlélet)
- képességfejlesztés a gyermekkor mozgásfejlődési jellemzőinek figyelembevételével
- inger gazdag környezet biztosításával, sokoldalú és megfelelő intenzitású fejlesztés (mennyiség és minőség összhangjával)
- koordinációs képességek: a két test fél mozgásának összerendezése, a testtudat fejlesztése (testkép és testfogalom, testséma), az alakmozgások koordinációjának javítása, valamint a szem – kéz koordináció
- a mindennapi, levegőn történő szabad mozgás biztosítása
- **a mindennapi szervezett fejlesztő mozgás biztosítása**
- testedzés, testnevelés foglalkozások a szabad levegőn és a tornateremben, kis-, és nagymozgásos játékok, mozgás koordináció, lábboltozat erősítő gyakorlatok, stb.
- igény és lehetőség szerint különféle sport foglalkozások napirendbe történő illesztése
- a térpercepció fejlesztése

- életkornak megfelelő terhelés, állóképesség fejlesztése
- óvodapedagógusi kompetencia függvényében tartásjavító, lábboltozat fejlesztő programok és gyakorlatok beiktatása, ez irányban történő önképzés fokozása

A testi képességfejlesztés eredményei az óvodáskor végére:

Kondicionális képességek tekintetében: az életkori sajátosságoknak megfelelő erőnlét, gyorsaság, hajlékonyság és ügyesség jellemző a gyerekekre. Állóképességük jó, pszichés reakciókészségük átlagos.

A mozgáskoordináció fejlettségét: a megfelelő téri orientáció, ezen belül a testséma kialakulása, a személyes tér megfelelő észlelése jellemzi. Képesse válik a személyes és közös tér megélésére nagymozgásokon keresztül, érett mozgáskoordináció és megfelelő spontán dominancia jellemzi. A szem – kéz – láb – mozgáskoordinációja érett, a szem vagy kéz spontán dominanciája adott helyzetekben megfelelő.

Pszichohigiénés egészségfejlesztés területei:

Célunk: A gyermek lelki szükségleteinek kielégítése, egészségvédelme.

Feladatunk:

- Egészséges életvezetés (hibás viselkedési módok kezelése, egészségtelen szokások korrekciója, egészséges életmód szabályai, túlterhelés megelőzése),
- Stressz kezelés (kommunikációs technikák, feszítő - lazító mozgások, futás-mozgás, mentálhigiénés játékok, érintés egyéni igények figyelembevételével.),
- Egészségkárosító szokások megelőzése (példamutatás, a korszerű táplálkozási szokások alakítása, mozgásra ösztönzés),
- Érzelmi nevelés, mentálhigiéné (biztonságérzés, derűs, nyugodt légkör megteremtése, mentálhigiénés játékok),
- Mindezek érdekében a gyermekek önismeretének, önbecsülésének kialakítása,
- Minimálisra kell csökkenteni azokat a szituációkat, melyben a gyermek félelmet, kudarcot él át,
- Közösségre és egyénre szabott elvárások beépítése a nevelés folyamatába,
- A fokozatosság, kivárás, türelem jellemezze a pedagógiai munkát.

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés minden egyes mozzanatában jelen van. A lelki egészség érdekében törekszünk:

- Megfelelő napirend kialakítására,
- Egészséges életmód igényformálására,
- Pozitív megerősítés, pozitív énkép kialakítására,
- Önkontroll, öndifferenciálás elvének szem előtt tartására (tevékenység- téma- eszköz- csoport választásának lehetősége).

Óvodapedagógus feladatai:

- Olyan légkört kell teremtenünk, melyben erősödnek a társas kapcsolatok, nő a gyermek önbecsülése,
- A 3 „K” elvének alkalmazása (kommunikáció, kreativitás, kooperáció),
- Pozitív megerősítéssel pozitív énkép kialakítása,
- Fejlődésközpontú érést, tempót figyelembevevő szabad játék biztosítása,
- Helyes életritmus, napirend kialakítása.

Pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Az óvodapedagógus irányításával, példamutatásával, mint nevelési partner segítik az óvodapedagógus feladatainak elvégzését.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel álljon készen az iskolakezdéshez,
- Észlelése, érzékelése folyamatosan fejlődjön. Kiemelten fontos a téri észlelés, téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlődése, a vizuális és az akusztikus differenciáló képesség kialakulása, a testséma tudatosság fejlesztése
- Beszéde, kommunikációja érthető, gondolatait, érzelmeit képes kifejezni érthetően, világosan életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal,
- Egyre több szabályhoz képes alkalmazkodni, és tudja vágyait késleltetni.

Szociohigiénés egészségfejlesztés:

Célunk: A gyermek társas-szükségletének kielégítése, társas-kapcsolatok alakítása. A gyermek váljon befogadóvá az emberi különbözőségek iránt.

Kedvező társas miliő

- A gyermekek személyiségének ismerete,
- Csoportbeli helyzetének felderítése,
- A társas kapcsolatok alakulása során a segítőkészség, együttérzés, közös alkotási vágy iránti légkör megteremtése,
- Különbözőséget elfogadó, szeretetteljes légkör, pozitív társas kapcsolatok erősítése.

Területei:

- Esélyegyenlőség, érzékenyítés, integráló nevelés (közösségbe való befogadás egyenértékű emberként), 1-es számú diabétesszel élő és allergiás gyermek a csoportban: Az óvodapedagógusok számára az allergiával élő gyermekek jelenléte egyfajta lehetőséget is kínál arra, hogy ne csak beszéd szintjén jelenjen meg, de felhívják a figyelmet a „láthatatlan” fogyatékoságokra, az allergiákra is. A pedagógus elmagyarázza a csoportjába járó gyermekeknek, hogy xy gyermek ki van téve az anafilaxiás sokk kockázatának, ha (az érintett gyermek) veszélyes allergénnel érintkezik. A korosztálynak megfelelően készíti fel őket hogy jelezzék, ha a problémát tapasztalják, szóljanak ők is a pedagógusnak.
- További feladatunk:
 - Nagyon fontos a valamiben más gyermekek önbizalmának erősítése.
 - Egészségnap vagy egészség hét keretében – a gyermekek számára érthető és lehetőség szerint több oldalúan is érzékelhető formában - kerüljön sor az óvodai csoportba járó allergiás gyermekek mélyebb megismertetésére, az okok és esetleges következmények tudatosítására, pl. étkezés után azért is kell minden gyermeknek kezet mosni, hogy elkerüljék az ételallergének játékba történő továbbadását, a szükséges eszközeik, pl. Epipen injekció bemutatása, asztmás gyermek esetében a spray bemutatására, ételallergiás gyermek szekrényében szeparáltan tárolt zárt doboz tartalmának bemutatása, amelyben pl. vágódeszka, kés, evőeszköz, különítõben elmosogatott tányérok vannak elhelyezve.

- Piktogramok használata, szabályok rajzainak megjelenítése: pl allergiás gyermek jeléhez kapcsolódó tiltott ételek, tevékenységek rajzai.
- Ételallergiás gyermekek számára fogyasztható ételek közös elkészítése és elfogyasztása, igény és/vagy lehetőség szerint a szülők bevonódásának biztosításával.
- Világnapok, pl.egészség világnapja (április7.), asztmavilágnapja (május első keddeje), cukorbeteg világnapja (november14.)
- Egészségpropaganda (Az óvoda és a család egészségnevelésének összehangolása, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevitelére való ösztönzés)

Feladatunk:

- Az Alapprogram által megfogalmazott lehetőségek alapján az integrálható sajátos nevelési igényű gyerekek a speciális fejlesztés mellett normál óvodai nevelés biztosításával legyenek készek az iskolára való alkalmasság elérése,
- Célunk az érzelmi biztonság megteremtésével az akarati és erkölcsi élet kialakításával a társadalom által elfogadott értékrend, közösségi normák megalapozása,
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek esetében cél az egyenlőtlenségek kiegyenlítése, az esélyegyenlőség biztosítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása,
- Helyes mintaadás, szabályközvetítés,
- Nyitottság befogadó, integráló nevelés feltételeinek megteremtése,
- A különös bánásmódot igénylő gyerekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett lehet a mi munkánk is eredményes. A gyógypedagógussal szorosan együttműködve, folyamatosan konzultálva az egyéni haladási ütem biztosításával. Az együttneveléshez szükséges elfogadás, tolerancia, empátia az óvodapedagógus részéről. Személyre szabott módszerek, technikák alkalmazása.
- Kapcsolattartás a családdal, partnerközpontú együttműködés, szülői elégedettség feltárása, családok megismerése, elfogadása,

- Családok bevonása az egészséges életmód, környezettudatos magatartásformáló programjainkba,
- Fogadóórák, szülői értekezletek, közös ünnepek, tájékoztatók, faliújság, elektronikus tájékoztatás, honlap működtetése, kör e-mail, napi információk, igény szerinti hozzáférés az intézményi dokumentumokhoz, családi sportnapok,
- Hátrányos helyzetű gyerekek esetében szociokulturális háttér feltérképezése, hátrányos helyzet meghatározása, partnerközpontú együttműködés a szülőkkel, egyéni mérési eredményekre épülő fejlesztési terv készítése, a lemaradás mértékének feltérképezése, a lemaradás csökkentése a megfelelő pedagógiai módszerekkel,
- A gyermekek fejlesztése, szokásaik kialakítása érdekében fontos, hogy a pedagógus ismerje a gyermek adottságait, egészségi állapotát, otthoni körülményeit,
- Konzultáljon, szükség esetén vegye igénybe a szakemberek (orvos, védőnő, logopédus, óvodaszichológus) szakmai segítségét.

Pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Az óvodapedagógussal együttműködve, az óvodapedagógus irányításával aktív segítségnyújtás.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Óvodáskor végére alakuljon ki a gyermek feladattudata, feladatértése, feladattartása. Kitartása, megfelelő munkatempója, önállósága, önfegyelme szükséges az iskolakezdéshez,
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai a befogadó intézmény elvárásait tükrözik.

Kapcsolat a gyermek egészségügyi szakszolgálattal

Az óvoda egészségfejlesztő tevékenysége kapcsolódik a gyermek egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységéhez. Az óvodai, iskolai egészségügyi ellátást (26/1997. NMs.) rendelet szabályozza, mely rögzíti az óvoda orvosi szobájának alapfelszerelését, az óvoda orvosa által elvégzendő gyermek-egészségügyi feladatokat, továbbá a védőnő által önállóan ellátandó feladatokat.

Célunk:

- Egészségmegőrzés, prevenció,
- Egészséges életvitel iránti igényalakítás.

Feladatunk:

- Szűrések (ortopédia, fogászat, hajvizsgálat),
- Egészséges életvitellel kapcsolatos tájékoztatók, tanácsadás.
- Egészségnevelő program tartalmi elemeinek közös kidolgozása, illetve jóváhagyása az iskola-orvosi szolgálattal együttműködve.

Baleset megelőző nevelés

Célunk: A gyermek testi épségének védelme.

- Személyi, tárgyi feltételek biztosítása,
- Az eszközök, használati tárgyak ellenőrzése és karbantartása, hibaforrások megszüntetése,
- Óvodán belüli és óvodán kívüli balesetek megelőzésére irányuló törekvés /baleseti helyzetek felismertetése, közlekedési szabályok gyakorlása, balesetveszély lehetőségét magukban hordozó eszközök helyes használata, kirándulások szabályai.

Feladatunk:

- Az egészségnevelés és egészségvédelem során figyelemmel kísérjük azokat a negatív tényezőket, amelyek a gyermekek egészségét károsan befolyásolhatják,
- A balesetekhez köthető szabályokat tanítjuk,
- A balesetmentes környezetet biztosítjuk az óvoda egész területén,
- A szokás és szabályrendszer kialakításakor különös figyelmet fordítunk arra, hogy gyermekeink testi épségét *megőrizzük*.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek mozgása az óvodáskor végére összerendezett, harmonikus legyen, képessé váljon azon finommozgások elvégzésére, melyek az alap kultúrtechnikák elsajátításához szükségesek,

- A gyermek testi szükségleteit képes legyen szándékosan irányítani,
- Képes felismerni és felmérni a balesetveszélyes helyzeteket és jelezni a felnőttnek,
- Környezete védelme érdekében alkalmazza a korától elvárhatóakat (Pl.: papír, víz, energiatakarékosság, stb.).

4.2.2. Az érzelmi, erkölcsi és *értékorientált* közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- A gyermeket már óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék,
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól. az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása
- A gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozása.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének,

kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít. Segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet a szülőföldhöz a keresztény kulturális értékekhez, családhoz való kötődés alapja. Támogatjuk, hogy tudjon rácsodálkozni a természetben az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk: A gyerekek önállósági és öntevékenységi vágyának segítése, pozitív magatartási modellek megmutatása, erkölcsi, érzelmi, akarati tulajdonságok, szociális képességek és készségek, attitűdök, mint (együttműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, kitartás, akarat, feladat és szabálytudat, önzetlenség, figyelmesség, együttérzés...) fejlesztése, szokás és normarendszer megalapozása.

Feladatunk:

- A gyermek erkölcsi és szociális érzékenységének, én-tudatának, erkölcsi magatartásának kialakítása,
- Önkifejező és önszabályozó törekvéseinek megsegítése,
- Meghatározó közös élményeken és tevékenységeken keresztül erkölcsi tulajdonságok, szokás- és normarendszer megalapozása,
- Egymás különbözőségeinek elfogadása, megértése,
- Hazaszeretet, identitástudat, szülőföldhöz való kötődés megalapozása,
- Felnőttek példamutató magatartása, kommunikációja,
- Az esélyegyenlőség megteremtésének érdekében az óvoda biztosítsa az érzelmileg egyedi bánásmódot igénylő, nehezebben szocializálható, hátrányos-, veszélyeztetett vagy kiemelkedő képességű gyermekek számára az optimális fejlődést,

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az óvoda szükség szerint működjön együtt az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Óvodapedagógus feladatai:

- Kialakítjuk a meleg, elfogadó, modellértékű attitűdöt,
- Fejlesztjük az erkölcsi készségeket, szokásokat, pozitív jellemvonásokat, önbizalmat,
- Mindenki számára biztosítjuk az egyenlő esélyt, egységes norma és értékrend alkalmazásával,
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek társas kapcsolatait, toleranciára neveljük,
- Megalapozzuk az erkölcsi normarendszert, biztosítjuk a szociális kompetenciák gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszert,
- Ápoljuk a csoport hagyományait, biztosítjuk a közös élményszerzés lehetőségeit,
- Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a másság felé fordulás minden felnőtt és gyermek számára természetes módon jelenjen meg (érzékenyítés),
- Nemzeti ünnepeink, hagyományaink megünneplésével, megalapozzuk a nemzeti öntudat kialakulását.
- A gyermek személyiségének kibontakoztatását szem előtt tartva teret engedünk önkifejezésének kibontakoztatására a norma- és szabályrendszer keretein belül,
- Arra törekszünk, hogy a konfliktusok nyílt megbeszélése- az együtt érző légkör kialakítása érdekében- mindig érthető és következetes legyen.

Pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Törekedjen a szokás- és szabályrendszer betartására és betartatására,
- Felmerülő konfliktus-, és problémahelyzet esetén kérje az óvodapedagógus segítségét,
- Kommunikációja, bánásmódja, viselkedése legyen modell értékű,
- Fogadja el az emberek különbözőségét, legyen érzékeny a másság iránt

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Empátia, együttérzés, tolerancia, szeretet, egymás iránti érdeklődés magatartásba való beépülése,
- A társas együttélés szabályainak ismerete és betartása,
- Az egyéni sajátosságoknak megfelelő alkalmazkodó és együttműködő magatartás,
- Konfliktushelyzetekben mindkét fél számára elfogadható megoldások keresése,
- Jó és rossz közötti különbség felismerése,

- Saját helyzetének, képességeinek helyes megítélése,
- Különbözőségek elfogadása,
- Hazaszeretet, identitás tudat, szülőföldhöz való kötődés.

Befogadás-ismerkedés az óvodával

Nagy változás a gyermek és a szülő életében is az óvodába lépés.

Nyitottak vagyunk a szülők felé, így lehetőséget biztosítunk az óvodák megtekintésére. Már a beiratkozás előtt eljöhetnek, ismerkedhetnek az óvoda életével, dolgozóival, betekintheznek a csoportok életébe.

Tájékoztatjuk a szülőket nevelési programunkról személyesen és a honlapunkon keresztül. Lehetőség van a fokozatos beszoktatásra, melynek időtartamát, - a gyermeket figyelembe véve - az óvodapedagógusok határozzák meg, a székhely és telephely szokásai alapján. Kedvenc tárgyukat, játékokat elhozhatják, ezzel is növelve a biztonságérzetüket, könnyítve a szülőtől történő elválást.

Célunk:

- A gyermek közvetlen környezetének (csoportszoba, mosdó, öltöző, udvarrész) és a csoportban dolgozó felnőttek, csoporttársak megismertetése,
- Együttműködő óvoda család kapcsolat kialakítás.

Óvodapedagógus feladatai:

Testi-lelki szükségleteinek kielégítése, meleg, szeretetet sugárzó környezet kialakítása

A gyermek számára elegendő idő és törődés biztosítása

- A gyermekek megismerése, minél több információ „begyűjtése,”
- A befogadás személyes, egyéniséghez igazodó differenciált megvalósítása. (szorongások oldása, elválás, a szülő elengedésének megsegítése),
- A szülő és a gyermek biztonságérzetének kialakítása,
- Igény és lehetőség szerint a szülővel való beszélgetés a gyermek egyéni sajátosságairól, fejlődéséről, szokásairól,
- Partneri kapcsolat kialakítása a szülőkkel, (elfogadás, empátia, bizalom, stb.) .

Pedagógiai munkát segítő feladatai:

Az óvodapedagógus példamutató attitűdjét átvéve segítsék a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítését, a meleg szeretetet sugárzó környezet kialakítását, fenntartását.

4.2.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása**Az anyanyelvi nevelés szükségszerűsége**

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, – a beszélő környezet megteremtésével, helyes mintaadással és szabálykövetéssel, – az óvodai nevelőtevékenységünk egészében, folyamatosan jelen van. Az óvodának meghatározó szerepe van a beszédképesség fejlesztésében. A gyermekek beszédkedvének fenntartása nagyon fontos a fejlesztés szempontjából.

Az óvodapedagógus kulcsszereplője a nevelőmunkának, jelenléte fontos feltétel, beszédkultúrája modell értékű a gyermek számára.

A kommunikációs képességek kialakulásának legfontosabb eleme az anyanyelv. A gyermekek környezettel való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának a legfőbb eszköze a beszéd. A beszéd és a gondolkodás szoros kapcsolatban van, így a beszéd fejlesztése során a gyermekek gondolkodását is fejlesztjük.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. A gyermekek fejlődése, érése és a tudatos fejlesztés egymást kiegészítve érvényesülnek.

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés célja:**Célunk:****Anyanyelvi nevelés**

- A 3-7 éves korú gyermek nyelvhasználatának fejlesztése - beszédmegértésének, beszédaktivitásának, beszéd és kommunikációs képességei színvonalának emelése.

Feladatunk:

- A beszédértés egyénenkénti megismerése, játékos fejlesztése, a szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása, folyamatos összefüggő tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása,
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- A kommunikációs készség és helyes nyelvhasználat differenciált fejlesztésével a biztonságos önkifejezés megalapozása,
- A kommunikációs készség, beszédértés, beszédészlelés pozitív alakítása,
- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, fokozása,
- A gyermekek nyelvi és értelmi motiváltságának, nyitottságának és aktivitásának kielégítése és ébrentartása,
- A pszichikus funkciók fejlesztése az egyéni adottságok figyelembevételével. (észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, szerialitás).

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Mintaadó beszédével, beszélő környezet megteremtésével járuljon hozzá az anyanyelv mélyebb megismeréséhez, megbecsüléséhez, szeretetéhez,
- Alakítson tevékenységekben és élményekben gazdag óvodai légkört, mely fejleszti a gyermek anyanyelvi kultúráját, bővíti szókincsét,
- Az irodalmi anyag választásánál elsősorban az irodalmi értékkel bíró magyar népi, a klasszikus és a kortárs műveket részesítse előnyben,
- Teremtsen meghitt helyzeteket a négy szemközti beszélgetésekhez,
- Fektessen hangsúlyt a játékos hallásfejlesztésre, az auditív figyelem fejlesztésére,
- Biztosítson alkalmat a rögtönzésre, improvizálásra, nyelvi játékok szabad alkalmazására, ezzel is segítve az önkifejezés lehetőségét,
- Használja a mesepedagógia és a drámapedagógia módszereit a beszéd bátorítás, a beszédaktivitás, a szorongásoldás, a nyelvi udvariasság elősegítésében,
- Rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítsa az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás lehetőségét. (más nemzetiségű),
- Törekedjen a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására és ösztönzésére,

- Fordítson figyelmet a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és azok – a gyermek számára érthető – megválaszolására,
- Teremtsen szeretetteljes, nyugodt, biztonságot sugárzó óvodai légkört, melyben a gyermekek nyíltan, kötetlenül beszélgethetnek,
- Segítse a társas kapcsolatok és a változatos kommunikációs helyzetek kialakulását, melyek előmozdítják és fokozzák a beszédaktivitást. (pl. beszélgető-kör),
- Fejlessze a gyermekek metakommunikációs megnyilvánulásait, segítse a testbeszéd megértését, tudatos használatát,
- Nevelje a gyermekeket arra, hogy másokat is meg kell hallgatni,
- Ismerje meg a családok beszédkulturáját, hogy annak ismeretében tudja fejleszteni a gyermekek beszédképességét,
- Szervezze úgy a tevékenységeket, hogy közben építsen a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, spontán szerzett ismereteire, használja fel a gyermekek ötleteit, javaslatait, elképzeléseit,
- Biztosítson megfelelő és változatos eszközöket és lehetőségeket az ismeretek rendszerezéséhez, bővítéséhez, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásához,
- Törekedjen a mozgás, a tevékenység, a beszéd és a gondolkodás egységére, összhangjára,
- Juttassa a gyerekeket „Aha” élményhez,
- Fejlessze a gyerekek értelmi képességeit, az érzékelést, az észlelést, az emlékezetet, a figyelmet, a képzeletet, a gondolkodást és a kreativitást,
- Biztosítson ösztönző, inger-gazdag környezetet valamennyi értelmi képesség, de különösen a képzelet és a kreativitás fejlődéséhez,
- Fejlesztéskor vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni fejlődési ütemüket, szükség szerint differenciáljon,
- Adja meg a választás szabadságát, találja meg a segítségnyújtás, az ösztönzés, a tanácsadás igény szerinti alkalmazását,
- Fejlessze a problémamegoldó gondolkodást, a döntési képesség erősödését, neveljen az önálló gondolkodásra,
- Kövesse nyomon a gyermekek nyelvi kifejezőképességének fejlődését,
- Törekedjen a nyelvi hátrányok csökkentése, a tehetségek kibontakoztatására,
- Kísérje figyelemmel az átmeneti és tartós beszédzavarok alakulását,

- Vegye észre a beszédhibás gyerekeket, és azokat, akik beszédgátlással, beszéd elmaradással küzdenek. Törekedni kell arra, hogy ezek a gyerekek az indirekt hangfejlesztésen és a játékos hallásfejlesztésen kívül a megfelelő szakemberhez jussanak.

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Beszédükkel, kommunikációjukkal a közös célt támogatassák,
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján támogatassák a gyermeki tevékenységet,
- Szeretettel, türelemmel forduljanak a gyermekek felé, hallgassák meg őket, válaszoljanak nekik,
- Tartsák tiszteletben a gyermekek egyéniségét, képességeit és gondolkodásmódját.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél,
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni,
- Minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot,
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek,
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- Érdeklődéssel és aktívan vesznek részt a gyermekek a különböző tevékenységekben,
- Képesé válnak hosszabb, rövidebb ideig a tartós figyelemre,
- Képesek az ok-okozati összefüggések, helyzetek felismerésére, elvont fogalmak használatára,
- Megértik az utasításokat, képesek a szerint tevékenykedni,
- A játékos tevékenységekben való részvétel alatt képesek folyamatosan egymással és a felnőttel kommunikációt folytatni,
- Képesek a problémák felismerésére és kreatív módon való megoldására,
- Ráéreznek az együttgondolkodás örömére,
- Képesek tanult ismereteiket adekvát formában való rendszerezésére és gyakorlati alkalmazására,
- Értik és használják is a humort,
- Segítséggel képesek saját tevékenységeiket ellenőrizni, tévedéseiket kijavítani,

- Törekednek a helyes önértékelésre, megfelelő „énképpel” rendelkeznek,
- A különleges gondozást igénylő gyermekek is képességükhöz mértén elsajátítják a fenti eredményeket.

Értelmi nevelés

Célunk:

- Az óvodába járó gyermekek értelmi képességeinek megalapozása, fejlesztése, az alkotóképes gondolkodás kialakulásának elősegítése,
- A gyermeki érdeklődésre épített, egyéni képességeihez igazodó élményközpontú és a személyes megtapasztalást, tevékenykedtetést lehetővé tevő fejlesztés biztosítása, a tudás a későbbi tanulás iránti vágy felkeltéséért,
- Változatos tevékenységek biztosítása, a természeti és társadalmi környezet megismertetésére,
- A gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) és kreativitásuknak fejlesztése,
- Megismerési vágyuk sokoldalú kielégítése,
- Élménynyújtás, felfedezés, kutatás örömeinek nyújtása,
- Gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek, élményeinek bővítése, rendszerezése.

Feladatunk:

- Tevékenységek biztosítása a természeti és társadalmi környezetben,
- A rácsodálkozás, rátalálás, kísérletezés lehetőségének biztosítása,
- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve, változatos tevékenységek biztosítása, hogy szerezzenek tapasztalatokat a természeti és társadalmi környezetről,
- A szerzett információk felfogása: érzékelés, észlelés, figyelem, szándékos figyelemkoncentráció fejlesztése,
- A szerzett információk megtartása: emlékezet fejlesztés (vizuális, verbális memória),
- Tapasztalatok feldolgozása: gondolkodási műveletek (analízis, szintézis, hasonlóság, különbözőség stb.),
- Képzelet, fantázia fejlesztése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Segítse elő minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot,
- Nevelő-fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermek egyéni képességét, érdeklődését, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában,
- Minél többoldalú tapasztalat átélésére adjon lehetőséget spontán, illetve egy-egy témafeldolgozáskor,
- Érdeklődéssel fogadja a kíváncsi, kérdező, kutató gyermek megnyilvánulásait és bátorítsa önálló próbálkozásait,
- Biztosítson lehetőséget a gyermek számára többféle megoldási stratégia kigondolására, választására.
- Biztosítson természetes élethelyzetekben, - közvetlen cselekedtetésen keresztül, - többféle tapasztalási lehetőséget a kognitív képességfejlesztés érdekében,
- Használja ki a szervezett mozgás adta lehetőségeket a testséma fejlesztése érdekében,
- A mozgásos gyakorlatok összeállításánál fektessen hangsúlyt keresztcsatornák (a szem-kéz, szem-láb, szem- kéz-láb) fejlesztésére,
- Vegye figyelembe az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentumok adta objektivitást a további fejlesztés érdekében,
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő **cselekvéses tanulás formáját alkalmazza,**
- A szabad játékban párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket tervezzen, szervezzen,
- Érvényesítse a játékosság-, a kötetlenség-, a motiváció-, a külső és belső aktivitás fokozásának elvét,
- Problémahelyzetek, szituációk teremtetésével, a probléma felismerés és megoldás képességének alakítása,
- Helyes mintaadás, és szabályközvetítés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek nyitott érdeklődésével készen áll a következő életszakasz által felállított követelmények teljesítésére,
- Kognitív képességei folyamatos fejlődést mutatnak, megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van,
- Viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes,
- A gyermekek rendelkeznek megfelelő ismeretekkel szűkebb és tágabb környezetükről,
- Alakul tartós és szándékos figyelmük, feladattudatuk és feladattartásuk,
- Megfelelően fejlődik érzékelésük és észlelésük,
- Alakul problémamegoldó képességük.

5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

5.1. Játék

A gyermeki játék célja maga a játék, amely a gyermek számára örömforrás. A gyermeknek örömet okoz a cselekvés, a manipuláció, a mozgás, a konstrukció, a vágy megelevenedése, amelyben belső óhaja, kívánsága, kíváncsisága mindig érvényesülhet.

Az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége a játék. A játék a nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyermek a játékban él, fejlődik.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékba integráltan dolgozza fel. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Célunk:

- A játék tartalmának gazdagításával, a gyermekek személyiségének sokoldalú fejlesztése

- A gyermekek számára, olyan lehetőségek biztosítása, amely során képességeik a játéktevékenységek által maximálisan fejlődnek,
- Minden gyermek találja meg az életkorának, fejlettségének, érdeklődésének megfelelő játéktevékenységet,
- A gyermekek ismerjék meg a játéktevékenység menetét, folyamatát, szabályait, éljék át a tevékenységben való elmélyülést.
- A játék legyen alapvető örömforrás. A gyermekek legyenek aktívak, kreatívak, együttműködők, vállaljanak szerepeket, építsék be ismereteiket, élményeiket a tevékenységekbe.

Feladatunk:

- A játékhoz **megfelelő helyre** és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő **anyagokra, játékszerekre van szükség.**
- Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy **megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson.**
- Az óvodapedagógus **tudatos jelenléte biztosítja** az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a **szükség és igény szerinti együttjátszásával**, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.
- Az óvodában kiemelt a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.
- **A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében**, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységsszervezésben is meg kell **mutatkoznia.**
- A szabályjáték folyamán nyerhetnek, veszíthetnek, reális és valós visszacsatolást kaphatnak kortársaiktól,
- A játék tartalmának gazdagításával a gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztése, (prevenció, korrekció, tehetséggondozás),
- A gyermek kiegyensúlyozott érzelmi, értelmi fejlődésének és társas kapcsolatainak fejlesztése,
- A kreatív gondolkodás, az alkotó képzelet, a kapcsolatteremtési és kapcsolatmegtartó készség, képesség fejlesztése,
- A természeti és társadalmi környezetből ismeretek, tapasztalatok szerzése, cselekvő tapasztalással megfigyelések végzése óvodásaink személyiségének fejlesztése érdekében,

- Feladatunk, hogy a játékban kialakult társas kapcsolatok természetesen fejlesszék a kommunikációs készséget, a beszédfejlődést, és adjon lehetőséget a párbeszéd kialakulására és a csoportos beszélgetésekre,
- A játék személyiségfejlesztő, segítse nevelési céljaink megvalósulását, a gyermek kreatív, cselekvő emberré nevelését, ismereteik gyarapítását, jártasságaik, képességeik, készségeik fejlesztését,
- A szabad játék feltételeinek biztosítása,
- Adjon alkalmat a környező világ jelenségeinek megismerésére, a szituációk kipróbálására és gyakorlására,
- **Feszültségek oldása, öröm, érzelmek, sikerélmény megélése, kudarcok feldolgozása.**
- Lehetőségek biztosítása bizonyos élethelyzetekben tapasztalt viselkedési módok újra átélésére, kellemes élmények felelevenítésére,
- Lehetőség biztosítása a gyermek negatív élményeinek feldolgozására.

Óvodapedagógus feladatai:

- Élményorientált szabadjáték, élményszerzési lehetőségek biztosítása, játéktartalom gazdagítása,
- Többfajta játéktevékenységhez optimális hely, eszköz, játékszer biztosítása,
- Zavartalan, összefüggő játékidő biztosítása,
- Problémamegoldó gondolkodás, kudarc-, frusztrációtűrés, együttműködés képességének fejlesztése,
- Mintaadás,
- Az egyéni fejlettségi szinthez igazított, az egyén és a közösség érdekeit figyelembe vevő játékirányítás,
- A játék feltételeinek megteremtése, megfelelő csoportléggör, idő, hely, tér biztosítása, a különböző játéktevékenységekhez,
- A szabad játék túlsúlyának érvényesülése,
- Élményszerzési lehetőség-, játékeszközök biztosítása, amelyeket a gyermek életkorához és fejlettségi szintjéhez igazítunk,
- Könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás megteremtése,

- A megfelelő készen vett játékeszközök biztosítása mellett a közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök biztosítása,
- Az óvodapedagógus rendszeresen szervezzen anyanyelvi játékokat, és változatos, izgalmas szabályjátékokat (pl. mozgásos szabályjátékok, asztali, táblás játékok stb.),
- A pedagógusnak olyan élményt kell biztosítania, ami maradandóan pozitív hatással bír, és a játékon keresztül segíti a tanulást, illetve megalapozza a magasabb szintű intézménybe való átlépést,
- A gyermekek fantáziájának gazdagítása,
- Figyelje meg, elemezze a gyermekek jelzéseit személyiségük megismerése érdekében,
- Segítse a játékfolyamatot a gyermek fejlettségétől függően, igényeinek megfelelően, figyelembe véve a hátrányos helyzetű gyermekek egyéni szükségleteit,
- Teremtsen beszélő környezetet, ösztönözze a gyereket természetes beszédkedvének fenntartásában,
- Beszédalkalmakkal segítse az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, a magyaros mondataalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulását a játéktevékenység során,
- A HH és a HHH gyermekekre a játékban fordított időt kettős figyelem jellemezze az óvodapedagógus részéről: a beilleszkedés támogatása a játékban, valamint minél több spontán párbeszédes helyzet és célzott tervszerű anyanyelvi fejlesztés megvalósítása.

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

- A játszóhelyek és a játékeszközök tisztántartása,
- A nyugodt légkör megteremtésének segítése,
- A játéktevékenység során megerősíti a gyermek –felnőtt kommunikációt,
- A balesetmentes környezet biztosítása,
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján támogatja a gyermeki játéktevékenységet,
- Tartsa tiszteletben a gyermek folyamatos játéktevékenységét.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Képesek elmélyülten játszani,

- Játsszani tudó, aktív a társaival együttműködő, tapasztalatokat és élményeket gyűjtő, gyermekekké válnak,
- A gyermekek képesek több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni,
- Megfelelően kezelje a sikert és a kudarcot,
- A játék során felmerülő konfliktushelyzeteket igyekeznek önállóan megoldani,
- Vigyáznak a játékeszközökre,
- Bátran kezdeményeznek játéktevékenységet,
- Szándékuknak megfelelően tudnak bekapcsolódni játéktevékenységbe,
- Alkotásaikat már önállóan sok egyéni ötlet alapján hozzák létre,
- Életkoruknak megfelelően, legyenek képesek együttműködni az együttjátás során,
- Alkalmazkodjanak a játék szabályaihoz,
- Gazdag tartalommal és sokféle játéktevékenységet játszanak,
- Felmerülő hiány esetén, barkácsoljanak maguknak játékeszközöket,
- Élvezik a szabályjátékokat, és a normákat betartják,
- A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre gyermekkel, felnőttel.

5.2. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

Aktív tevékenység: a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája

Az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Célunk:

- Munkajellegű tevékenységeken keresztül olyan készségek, képességek illetve attitűdök kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, kialakítják kötelességtudatukat, fejlesztik személyiségüket,
- Olyan kompetenciák fejlesztése, melyek a munka jellegű tevékenységhez, közösséghez és környezethez való pozitív attitűd kialakulását segítik,
- Társadalmi együttélésre, gyakorlatra való felkészítés, akarat, erkölcsi tulajdonságok erősítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A társas kapcsolatok fejlesztése, a csoportra jellemző erkölcsi normák, szabályok kialakítása,
- Tudatosan szervezzük a gyermeki munkát, a gyermekkel való együttműködést, és a gyermek önmagához mért fejlesztő értékeléssel segítjük,
- Biztosítjuk a megfelelő helyet, időt, nyugodt légkört az egyes tevékenységekhez,
- Biztosítjuk az állandóságot, aktivitást, folyamatosságot,
- Biztosítjuk a gyermekek méretéhez igazított eszközök-használatát bemutatjuk, gyakoroltatjuk,
- Megtanítjuk a munkamozzanatok legcélszerűbb fogásait és azok sorrendjét,
- Az egyéni sajátosságokat figyelembe vesszük, képesség szerinti adunk feladatokat,
- Az egyéni fejlettségnek megfelelő segítséget nyújtunk, ellenőrizzük, értékelünk,
- Segítjük a gyermekek önértékelésének kialakítását és igény szintjének emelését,
- Erősítjük az együttműködés formáinak megismertetését, kooperációját,
- Pontosan megnevezzük a tárgyakat, térbeli viszonyokat, cselekvéseket, ezáltal is bővítjük szókincsüket,
- Fejlesztjük a gyermekek szociális magatartását, közösségért végzett munka értelmét,

- Egyéni különbségek figyelembevételével, problémahelyzetek megteremtésével, cél-orientált munkavégzésre szoktatjuk a gyermekeket,
- Önbizalom, önállóság fejlesztése

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

- A balesetmentes és higiénikus környezet és eszközök biztosítása,
- Mintaadás,
- Az egyes munkafolyamatok gyakoroltatása,
- Szeretetteljes segítő attitűd,
- Pozitív megerősítés,

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Önként vállalnak feladatot és törekednek az önállóságra,
- Megtanulják az eszközök balesetmentes használatát,
- Megbízásokat képesek pontosan teljesíteni,
- Saját, társaik és a felnőttek munkáját meg tudják becsülni,
- Az együttműködés örömezésének belsővé válása.

5.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A napirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Célunk:

- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, ismereteinek rendszerezése,
- Az óvodáskorú gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, a különböző attitűdök erősítése, képességek fejlesztése,
- A gyermekek olyan használható információkat kapjanak, amelyek minden érzékszervükre kedvező hatást gyakorolnak,
- A gyermekek az iskolába lépés idejére legyenek képesek együttműködni maximum 35 perces foglalkozásokon.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Az utánzós minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- A spontán játékos, cselekvésbe ágyazott tapasztalatszerzés,
- Érzékszervekre ható tapasztalatszerzés,
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- A gyakorlati problémamegoldás: az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Óvodapedagógus feladatai:

- Kialakítjuk a tanulást támogató környezetet,
- Feltérképezzük a gyermekek kompetenciáit, erre épülő tervezést, és irányítást valósítunk meg,
- Változatos szervezeti formákat, kereteket alkalmazunk,
- Az információ feldolgozása során, a próbálkozás, tévedés és hibázás lehetőségének szem előtt tartásával, kudarcűrő képességüket fejlesztjük,
- Az ismeretanyagot többszöri átadással, változatos csatornákon keresztül rögzítjük,
- Felmérjük a gyermekek képességeit a csoport fejlettségét, érdeklődését és ezeket figyelembe véve megtervezzük és megszervezzük a játékban megvalósuló tanulást,

- Arra törekszünk, hogy a tanulásban felhasznált eszközök, játékok érdeklődésre, aktivitásra ösztönözzék a gyermekeket,
- Támogatjuk, hogy a téma feldolgozása során kapjon helyet a megismerés, tapasztalás, ítéletalkotás, következtetések levonása, és a véleménynyilvánítás,
- Minél több pozitív élményt biztosítunk,
- A gyermek életkori sajátosságait, egyéni tempóját figyelembe vesszük, a természeti és társadalmi környezetből szerzett tapasztalatait, ismereteit rendszerezzük, bővítjük,
- Sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral élő gyermekeink esetében is aktuális állapotából kiindulva tervezzük meg a tanulási tevékenységgel kapcsolatos teendőinket,
- Együttműködünk a gyermekeket fejlesztő szakemberekkel, ha szükséges, tanácsot kérünk.
- A külső programokon való részvétel az óvodapedagógus személyes kompetenciája alapján és a gyermekcsoport fejlettségi szintjének figyelembe vételével történik (séta, kirándulás, színház, múzeumlátogatás).
- A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások/tevékenységek meghatározása.
- Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Az óvodapedagógus iránymutatásának megfelelően vegyen részt a tevékenységekben,
- Szeretettel, türelemmel forduljon a gyermekek felé,
- A pedagógus iránymutatása szerint egyénileg támogatja, segíti azokat a gyermekeket, akiknek erre szüksége van,
- Tiszteletben tartja a gyermekek egyéniségét, munkatempóját és képességeit.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakul, erősödik feladattudatuk, együttműködő képességük,
- Tudnak következtetéseket levonni,- képesek egyszerű ítéletek alkotására,
- Ok-okozati összefüggéseket fedeznek fel,
- Gondolataikat érthetően fejezik ki egyszerű és összetett mondatokban,
- Képesek tervezni és együttműködni egymással,
- Kialakul beszédfevelmük,
- Tudnak különbséget tenni mese és valóság között,
- Elfogadják a szabályokat illetve maguk alkotnak szabályokat,
- Kialakulóban van feladattudatuk,
- A rájuk bízott feladatokat elvégzik,
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek is képességükhöz mértelen elsajátítják a fenti eredményeket.

5.3.1. Külső világ tevékeny megismerése**Természeti, emberi, tárgyi környezet**

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, *a közösséghez való tartozás élményét*, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja mindezek szeretetét, védelmét.

Célunk:

- A természettel, a környezettel való harmonikus együttélésre nevelés, környezetismerő, természetszerető-, és védő személyiség kialakítása,

- Szoros érzelmi kötődés kialakítása a gyermek és az őt körülvevő környezet között. A kötődés segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességének fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- A gyerekek szerezzenek minél több tapasztalatot a természeti - emberi - tárgyi környezetről. Elemi ismereteik minden területről legyenek. Vegyék észre, hogy miképpen függnek össze a dolgok. Ismereteiket, tapasztalataikat legyenek képesek mindennapi életükben hasznosítani,
- A hagyománytiszteleten alapuló hazaszeretet erősítse a szülőföldhöz való kötődést.

Feladatunk:

- A gyermekek szerezzenek minél sokoldalúbb tapasztalatot az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, önmagukról,
- Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével,
- Tudatosítanunk kell, hogy nemcsak szemlélői, de alakítói is vagyunk környezetünknek,
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz, hogy megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését,
- Az így szerzett tapasztalatok segítségével a gyermekek sajátítsák el a biztonságos eligazodást, tájékozódást,
- A gyermekek miközben megismerkednek a környező valósággal, szerezzenek ismereteket annak, formáiról, mennyiségi, nagyságbeli, tér- és síkbeli viszonyairól.

Óvodapedagógus feladatai:

- A valóság felfedeztetése, a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosításával, konkrétumok megtervezésével,
- Ismertesse meg a gyermekeket a természettel séták, kirándulások alkalmával,
- Tegyük lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Azokkal a dolgokkal, jelenségekkel ismerkedjenek meg elsősorban, amelyekkel saját környezetükben találkoznak,
- Segítsük a gyermekeket ahhoz, hogy tapasztalatszerzésük a fejlődési folyamat optimális szakaszában történhessen meg, így is segítve őket abban, hogy saját környezetükben biztonsággal, életkoruk szerint eligazodjanak,

- Juttassuk őket elemi tapasztalásokhoz a tartalmi vonatkozások teljességét illetően,
- Biztosítsunk elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- Segítsük elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeik fejlődését,
- Segítsük elő, hogy általuk felfogható dolgok, jelenségek megfigyelése útján, elemzés közben jussanak el az általánosításokhoz, következtetésekhez,
- Biztosítsunk inger-gazdag környezetet, ahol lehetőség van a megfigyelésre, tapasztalatszerzésre, tevékenységre,
- Tegyük lehetővé az élményorientált, cselekvésen alapuló, több érzékszervre ható megismerést. Pl.: kerti munka, kísérletezések, stb.
- Biztosítsuk az évkör ismétlődése alkalmával a tartalmi elemek bővítését,
- Tegyük meg mindent annak érdekében, hogy a tapasztalások pozitív hatással legyenek a gyerekekre.

A pedagógiai munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógussal szorosan együttműködve, útmutatásait követve segítik a nevelőmunka hatékonyságát,
- A gyermekek tapasztalatszerző tevékenységeit, gyűjtéseket, kísérletezéseket, támogatásuk szeretettel, türelemmel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat,
- Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a közlekedés alapvető szabályait,
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét,
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait,
- Biztonságosan eligazodik a saját környezetében.

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak a gyermekek, és azokat a tevékenységeikben alkalmazzák. Felismerik a

mennyiségi, az alaki, a nagyságbeli és a téri viszonyokat. Alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük és gondolkodásuk.

Célunk:

- A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése,
- Matematikai fogalmak megismertetése természetes módokon, életszerű helyzetekben,
- Spontán és szervezett helyzetek kiaknázása matematikai tapasztalatszerzésre.

Óvodapedagógus feladata:

- Tegyük megismerhetővé a gyermek számára a környező világ matematikai tartalmú tevékenységeinek lehetőségeit,
- Biztosítsunk elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett ismeretszerzésre, tapasztalatgyűjtésre, megfigyelésekre,
- Keltsük fel a gyerekek matematikai érdeklődését,
- Világítsunk rá az elemi ok-okozati összefüggésekre, tapasztaltassuk meg azokat,
- Segítsük a gyermekeket matematikai ítélőképességük, logikus gondolkodásuk kialakulásában,
- Fejlesszük a gyermek mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri szemléletét, fejlessze tér-sík és mennyiség fogalmát,
- Juttassuk a gyermekeket játékos tapasztalásokhoz, melyek igazodnak életkorukhoz, fejlettségükhöz. Ezekhez használjuk a gyerekek ötleteit, vegyük figyelembe igényeiket, javaslataikat,
- Spontán helyzetekben és szervezett keretek között is törekszünk olyan problémahelyzetek kialakítására, melyek manipulációs tevékenységek segítségével fejlesztik a gyermekek logikus gondolkodását,
- Figyelemmel kísérjük és építünk a gyermekekből fakadó feladat-megoldási késztetésre, biztosítjuk a játékos tevékenykedtetés, cselekedtetés lehetőségét,
- Irányított játékok során matematikai kifejezések megértésével és tudatos alkalmazásával bővítjük a gyermekek passzív és aktív szókincsét,
- Hétköznapi helyzetekben is törekszünk a matematikai kifejezések, mennyiségi viszonyok, névutók, irányok, tő- és sorszámnevek, stb. pontos megfogalmazására, megfelelő használatára,

- A tevékenységek során felmérjük és folyamatosan követjük a gyermekek egyéni érettségét, képességét, majd differenciált feladatadással végezzük a képességfejlesztést, a tehetséggondozást és a felzárkóztatást,
- Arra törekszünk, hogy a matematikai tartalmú tapasztalások juttassák sikerélményhez a gyermekeket. Alkalmazzuk a pozitív megerősítést, a személyre szabott dicséretet.

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Az óvodapedagógussal szorosan együttműködve, útmutatásait követve segítik a nevelőmunka hatékonyságát.

A fejlesztés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek megértik az óvodapedagógus kérdéseit, és arra megfelelő választ adnak,
- Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképességük, fejlődik tér, - sík, - és mennyiségsszemléletük,
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról, - eszközhasználattal, és a nélkül is, - szabadon elmondják saját gondolataikat. Egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, esetenként javítják saját tévedéseiket,
- Képesek jól ismert (akár meg nem nevezett) tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére,
- Elemi mennyiségi ismereteik vannak. Képesek a mennyiségek 10-es számkörön belüli megszámlálására,
- Képesek mennyiségek összehasonlításában, alkalmi egységgel való mérésben. Elő tudnak állítani különféle elemekből különböző módokon ugyanannyit, többet, kevesebbet,
- Építéseik, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetekben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat,
- Másolással képesek megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat,
- Tapasztalatokkal rendelkeznek a tükrözésről és a szimmetriáról,
- A téri tájékozódás során képesek megkülönböztetni a jobbra-balra irányokat és állásokat,

- Értik és követni tudják az irányokat, illetve a helyeket kifejező névutókat,
- Az ok-okozati összefüggéseket – saját életterületben, – meglátják, megértik, képesek a témához tartozó fogalmak használatára,
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban használt összehasonlító szavakat,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

5.3.2.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés a művészeti nevelés része, mely komplexen szolgálja az esztétikai nevelést. Óvodánkban a zenei nevelés átszövi a gyermekek egész napi tevékenységét. Az óvodai zenei nevelés lehetőséget ad arra, hogy népi kultúránk gazdag világából tudatosan válogassunk, s így vegyünk részt népi hagyományaink őrzésében, s ezen keresztül a természet és hazánk megismerésében, megszerettetésében. A közös éneklésen és játékon keresztül formálódik a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A zene fokozza a gyermekek alkotókedvét, fejleszti kreativitásukat, improvizációs készségüket.

A zene érzelmeinken keresztül ható emberformáló erő, mely komplex módon kihat egész személyiségünkre. A közösen elöltött idő alkalmat adnak a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltésére, formálja ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, fejleszti empátiás készségüket, kreativitásukat.

A dalos játékok, a gyermektánc, a népdalok éneklése, hallgatása, az együtt éneklés, mondókázás a felnőtt minta spontán utánzásával része mindennapjainknak.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Olyan zenei eszközöket használunk gyermekeinkkel, amelyek zenei hallásukat, ritmusérzékük fejlesztését segítik (harangok, xilofon, metalofon, ritmus-kocka, saját készítésű hangszerek stb.) A zenei képességek fejlesztése során megfigyeljük a gyermekek tiszta éneklését, zenei hallását, ritmusérzékét, spontán zenei alkotókedvét. Egyéni adottságaikat figyelembe véve segítjük mind a részképességeket, mind a tehetséges gyermekek gondozását. A pozitív élmények megtapasztalása, a differenciált zenei

feladatok megoldása segíti az optimális fejlődést és a sikerélmények megtapasztalását. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Zenei anyagunkat elsősorban népi játékokból, mondókákból, gyermekdalokból és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokból választjuk, melyek fontos eszközeül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközeül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

- Zene, énekes játék, tánc segítségével a zene iránti érdeklődés felkeltése, zenei ízlés formálása, zenei anyanyelv kialakítása,
- Az éneklés, zenélés megszerettetése, beépítése a gyermek mindennapi tevékenységébe a közös éneklés, játék örömeinek átélésével,
- A népi hagyományaink, s az egyes ünnepekhez kapcsolódó szokások megismerése,
- A magyar népi és kortárszene megismertetése,
- A népzene és a néptánc megismertetése és megszerettetése,
- A mozgáskultúra alakítása egyszerű tánclépések, változatos térformák használatával,
- Közösségi élmények nyújtása a közös játékon, zenélésen keresztül, a közös éneklés örömeinek felfedeztetése,
- A hagyományok megismerése, továbbélése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Kiválasztjuk az ünnepkörökhöz, évszakokhoz, állatokhoz, természethez kapcsolódó zenei anyagot a gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelően,
- Elősegítjük a zenéhez való pozitív viszonyulást, megalapozzuk az éneklés, zenélés iránti fogékonyságot,
- Fejlesztjük zenei képességeiket (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás és mozgás-fejlesztés, improvizálás),
- Megfigyeltetjük a környezet hangjait (élőlények, élettelen tárgyak, természeti jelenségek),
- Derűs légkör megteremtésével elősegítjük az önkifejezést, a zenéhez való pozitív viszonyulást,
- Megismertetjük a népszokásokhoz kapcsolódó népdalokat, táncokat és mozgásos népi játékokat. (hidas, kapus, gyarapodós, fogyós, párválasztós),
- Mozgáskultúrájukba beillesztjük a néptánc egyszerű elemeit.(csárdás, sarokkoppantás, pontozó, bokázó, ugrós stb.),
- Érzékeltetjük az ének zene és a matematika összefüggéseit (kiszámolók, párosítás, magas-mély, nyitott-zárt vonalak, térformák,
- Ének- zenei repertoárunkat folyamatosan bővítjük énekes játékokkal, mondókákkal és népdalokkal.(„ csak tiszta forrásból”),
- Alkalmat biztosítunk arra, hogy a gyermekek közelebbről is megismerkedjenek az egyszerű népi ritmushangszerek mellett más népek hangszereivel is.(Telephelyenkénti lehetőségek figyelembe vételével),
- Zenehallgatási anyagunkba műzene remekeiből és népdalokból válogatott dallamokon túl beépítjük más népek dalait is,
- A népszokásainkhoz alkalmazható mondókák és dalos játékok megismerése,
- Egyszerű hangszerek készítése: dióhéj pengető, kukorica hegedű, bűgattyúk-zűgattyúk (cérnára fűzött gomb, fésűre tett selyempapír).

A pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Az óvodapedagógussal együttműködve, útmutatásait követve segítse a nevelő munka hatékonyságát,
- Közös dalos játékok szabályainak betartásában segítő szándékkal forduljon a gyermekek felé,

- Kapcsolódjon be a közös éneklésbe, táncba,
- Készítse elő a foglalkozáshoz szükséges eszközöket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Tudjanak a gyerekek természetes tempóban járni, tempót tartani segítség nélkül,
- Képesek legyenek egyszerű ritmusképletek visszatapsolására, dallamrészlet visszaéneklésére,
- Képesek legyenek a tanult dallamot dúdolásról, hangszerről, rövidebb motívumból felismerni,
- Bátran merjenek egyénileg és csoportosan énekelni,
- Tanuljanak néhány tér - forma alakítási lehetőséget (kör, csiga-, hullámvonal stb.) és egyszerű tánclépéseket,
- Próbálkozzanak dallam improvizációval,
- Ismerjék fel a halk – hangos, magas – mély, gyors – lassú zenei formákat,
- Tudjanak különböző ritmushangszereket megnevezni, használni,
- A különleges gondozást igénylő gyermekek is képességeikhez mértén sajátítsák el a fenti eredményeket.

5.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés önmagában is összetett, sokszínű nevelési terület. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, a konstruálást, a kézimunkát, a műalkotásokkal a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést, mely fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Lehetőséget teremtünk művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi alkotások nézegetésére, csodálására, megvizsgálására.

Célunk:

- Élmények átélése és újraalkotása,
- A belső képek gazdagítása, szabad önkifejezése, fantáziavilág képi úton való kifejezése,

- Nyitottság az esztétikai élmények befogadására, a környezet esztétikai alakítására alkotásra, önkifejezésre,
- Esztétikai igényesség felkeltése,
- A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése, Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Gazdagítani tér-, forma-, szín képzeteiket, igényességük alakításával, elmélyítésével megalapozni esztétikai érzékenységüket, ízlésüket,
- A vizuális nevelésben a nyelvi-képi ábrázolással felismertetjük a gyermekekkel, hogy élményeiket szóban és rajzban egyaránt kifejezhetik,
- Bátorítjuk őket, hogy mind síkban, mint térben hozzanak, létre alkotásokat melyek a közösségi terekben bemutatásra kerülnek.
- Támogatjuk és bátorítjuk tehetséges gyermekeink alkotásainak közösségi rendezvényeken történő bemutatását, pályázatokon való szerepeltetését.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítjuk a feltételeket (hely, idő, eszköz, élmény) a gyermekek zavartalan, változatos tevékenységéhez,
- Fejlesztjük a gyermekek alkotótevékenységét,
- Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével, a fokozatosság elvének betartásával fejlesztjük az egyéni képességeket,
- Megtanítjuk az eszközök helyes használatát,
- Megismertetjük a felhasználásra kerülő anyagok tulajdonságait,
- Biztosítjuk a többféle technikai megoldást, változatosságot,
- Egész nap lehetőséget és teret biztosítunk az ábrázoló tevékenységekre,
- A napirenden belül elegendő idő biztosítása az elmélyült alkotáshoz,
- Segítjük a képi plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó-és rendezőképeség kialakulását,
- Fejlesztjük és erősítjük az érzékszervi tapasztalásokat,
- Törekszünk a helyes munkafogások, technikák megtanítására,
- Gazdagítjuk élmény és fantáziavilágukat (tér-forma- szín- és képzetgazdagítás, képi gondolkodás fejlesztése, esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság,

igényesség alakítása),

- Segítjük a kezdeményező kreatív magatartás érvényre jutását, megteremtjük ennek hangulati, környezeti és eszközbeli feltételeit,
- Az épített és természeti környezetünk szépségeinek megláttatása.

A pedagógia munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógus útmutatása alapján részt vesz a tevékenységben,
- Segítséget nyújt az eszközök előkészítésében, karbantartásában, és a megfelelő hely kialakításában,
- Tisztán tartja az eszközöket,
- Segít a felmerülő gondozási tevékenységekben.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Megfelelően használják az ábrázoláshoz szükséges eszközöket, ismerik a különböző anyagok tulajdonságait,
- Biztossá és helyessé válik a ceruzafogásuk, ecsetkezelésük,
- Ügyelnek a tisztaságra,
- Képessé válnak formákat megfigyelés alapján megmintázni,
- Képet alkotnak saját élményeik felhasználásával, fantáziájukra hagyatkozva, meg tudnak jeleníteni elemi térviszonyokat,
- A különös bánásmódot igénylő gyermekek is - képességükhöz mértén - elsajátítják a fenti eredményeket.

5.3.4. Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A gyermek **saját vers- és mesealkotása**, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja

A **mindennapos mesélés, mondókázás és verselés** a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a **népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi** műveknek egyaránt helye van.

A mese - képi és konkrét formában – a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Az óvodában a 3-7 éves gyermek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Célunk:

- Igény kialakítása az irodalmi élményekre, irodalmi fogékonyság alapozása,
- A beszédmegértés képességének fejlesztése, a beszédkedv felkeltése és megőrzése,
- A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlesztése,
- Személyiségjegyeinek kibontakoztatása a mesék, versek képi erejével, hangulatával,
- Fontos a kellemes csoportlégkör kialakítása, melyben jelen van a játékosság, a felszabadult hangulat, a humor,
- A tréfa, a mese-hangulat, amely oldja a fölösleges gátlásokat, szorongásokat,
- A magyar kultúra irodalmi alkotásainak, kortárs műveinek, a magyar nyelv kifejező erejének, szépségének megismertetése és a beszédkultúra fejlesztése,
- A könyv szeretetére olvasóvá nevelés.

Óvodapedagógus feladatai:

- Irodalmi alkotások életkornak, érdeklődésnek megfelelő kiválasztása, bemutatása, élmény nyújtása,
- Kellő irodalmi tárházzal való rendelkezés, emlékezetből való mesélés,
- Mesélői, intim légkör megteremtése (mesesarok, szertartások, szimbólumok),

- Motiváló, változatos, esztétikus eszközök biztosítása,
- Saját vers, mesealkotással az önkifejezés érvényre juttatása,
- A mese alkalmazása az önismeret (belső feszültségek megélése) fejlesztésére,
- Közösség formálása az együttes élmény nyújtásával,
- A szép magyar nyelv kifejezéseinek, ritmusának, hangsúlyának, szófordulatainak modell értékű előadásmódja,
- Érzések, gondolatok adekvát metakommunikációja,
- Fejlessze a gyermekek beszédképességét, helyes és szép kiejtését, szókincsét,
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek támogatása a tevékenységek örömeinek átélésében. Szükség esetén speciális eszközök biztosítása.
- Pedagógiai céljainknak megfelelő népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, legendák, versek, közvetítése.

A pedagógia munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógus útmutatása alapján részt vesz a tevékenységben,
- Segítséget nyújt az eszközök előkészítésében, karbantartásában, és a megfelelő hely kialakításában,
- Tisztán tartja az eszközöket,
- Segít a felmerülő gondozási tevékenységekben.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen mondanak spontán módon mesét, verset, mondókát,
- Képesek egy-egy mese vagy rövid történet lényegét kiemelni, megjegyzik a mese legfontosabb szereplőit,
- Mesék, történetek kitalálása, elkezdett történet befejezése, mozgásos megjelenítése,
- Előadáshoz, dramatizáláshoz kreatív módon eszköz készítése,
- Szavak jelentésének ismerete és rendeltetésszerű használata,
- Különböző mondatstruktúrák, mondatfajták alkotása, szófajok használata,
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek is képességükhöz mértén elsajátítják a fenti eredményeket.

5.3.5. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho-motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. **Az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.**

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mozgásfejlesztés keretei:

Spontán, a szabad játéktevékenységben, óvodánkban székhely és telephelyeken igyekszünk megfelelő mozgásteret, helyszínt és időt biztosítani arra, hogy a gyermekek szabadon próbálhassák ki a különböző mozgásformákat (ovi foci, kerékpározás, rollerezés, tartásjavító torna, vagy lábtorna, teremben használható kézi szerek, eszközök udvaron használható kézi szerek, eszközök.)

- Irányítva, játékban tanulás során. Ilyenkor a pedagógus tudatosan, tervei alapján (de rugalmasan) vesz részt a szituációban,
- Kötetlen formában, ahol mozgásos feladatokban, játékokban vehet a gyermek részt. Versenyezhet, próbálgathatja képességeit,
- Kötött formában, elsősorban a tornateremben, vagy a szabad levegőn.

Célunk:

- A rendszeres mozgás megszerettetése,
- A mozgásigény kielégítése, fizikai aktivitás elősegítése,
- A gyermek mozgásának, testi képességének, erőnlétének fejlesztése,
- A pszicho-motoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése,
- A mozgás-tapasztalatok bővítése,
- A fizikai képességek és a harmonikus mozgás (helyes testtartás, szép mozgás) fejlesztése,
- A mindennapos mozgás iránti igény felkeltése és megszerettetése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek életkorához, képességeihez, adottságaihoz mért változatos mozgásformák és mozgástevékenységek biztosítása,
- Ösztönzés a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával,
- A mindennapos, játékos mozgás szervezése a csoportszobában, a tornateremben vagy az udvaron,
- A mozgáskultúra fejlesztése,
- Minden mozgásos tevékenységhez biztosítani a balesetmentes helyet, a megfelelő időt, valamint a könnyen kezelhető, esztétikus, baleset-mentes eszközt,
- Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyek fejlődését sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal biztosítunk,
- A spontán, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni

szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk,

- Gyermekek mozgásos tevékenységeit úgy irányítjuk, hogy fejlesztő hatása megvalósuljon, a kooperatív mozgásos játékokat széleskörűen alkalmazhassák,
- A mozgásos tevékenységeket lehetőség szerint a szabad levegőn megvalósítva tervezzük,
- Fontos a mozgásfejlesztésnél, hogy minden izomcsoportot megmozgassunk,
- Az óvodapedagógus teremtsen meg a mozgás és a pihenés egyensúlyát,
- A fokozatosság és tudatosság elvének figyelembe vételével a nagymozgások, térérzékelés fejlesztése,
- Szem-kéz- láb koordináció fejlesztése,
- Finommotorika, vesztibuláris rendszer fejlesztése,
- Versenyjátékok során a figyelem, koncentráció, közösségi érzés, türelem, önfegyelm, nyerni és veszíteni tudás fejlesztése,
- A társra figyelés képességének fejlesztése, a társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával,
- A gyermekek egyéni képességeinek és aktuális állapotának megfelelően differenciálunk.

A pedagógia munkát segítő feladatai:

- A tevékenység előkészítésekor különös gondot fordít a balesetmentes környezet kialakítására,
- A pedagógus igénye szerint a dajka vagy a pedagógia asszisztens legyen jelen a tevékenység ideje alatt (magas létszám, különleges bánásmódot igénylő gyerekek, tornaeszközök használata),
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján részt vesz a tevékenységben,
- Segítséget nyújt az eszközök előkészítésében, karbantartásában, és a megfelelő hely kialakításában,
- Tisztán tartja az eszközöket,
- Segít a felmerülő gondozási tevékenységekben (öltözés, vetkőzés).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A rendszeresen szervezett helyváltoztató, helyzetváltoztató és finommotoros mozgások elsajátítása, és az ezek megfelelő végrehajtása,
- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás csoportban és szabadban való igényné válás,
- Az iskolához szükséges erő, állóképesség, valamint a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly megléte,
- A kooperatív mozgásos játékokban való aktív részvétel,
- Saját és társaik adottságának tolerálása (másság, pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás),
- Korának megfelelően mozgása legyen összerendezett,
- Képes irányváltoztatásra mozgás közben valamint kör és soralakításra,
- Rendelkeznek az önuralom képességével kitartóak,
- Rendeltetésszerűen és életkorának megfelelően használja a babzsákot, léglabdát és a botot, kétkerekű kerékpárt,
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek is képességükhöz mértén elsajátítják a fenti eredményeket.

6. Inkluzív pedagógia

Inkluzív nevelésen azt a befogadó pedagógiai szemléletet értjük, amelyben „mindenki más, a teljesen átlagos gyermek is.”

Az Újbudai Köznevelési Esélyegyenlőségi Program alapján tervezzük feladatainkat, így biztosítjuk az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl.

Ennek megvalósulása érdekében a Fenntartó a kerület valamennyi óvodájára kiterjeszti a sajátos nevelési igényű integrációját segítő „Közös a Napunk „közvélemény” formáló érzékenyítő programot.”

Az inkluzív nevelés megköveteli, hogy az óvodai nevelés mindenki számára úgy szerveződjön, hogy minden gyermeket saját individuális sajátosságainak megfelelően fejlesszen. Ehhez elengedhetetlen, hogy a nevelőtestületben szemléletváltás történjen. Az óvodapedagógusok a differenciáló, önértékelésre is alkalmas pedagógia módszereivel dolgoznak, szorosan együttműködve a gyógypedagógussal, közösen alkalmazva a különböző módszereket, a szükség szerint korrekciók felvállalásával.

Az inkluzív nevelés lehetőséget ad a gyermekeknek, hogy részt vegyenek a közösség

életében, biztosítva a jogot ahhoz, hogy az adott közösséghez tartozzanak.

6.1. Esélyegyenlőség biztosítása

Az esélyegyenlőség elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása intézményünkben, amelyek csökkentik a gyerekek meglévő hátrányait, javítják iskolai sikerességüket, segítik a társadalmi beilleszkedésüket,

Más nemzetiségű gyermekek nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos pedagógiai feladatok, tevékenységek:

- Esélyegyenlőség elősegítése,
- Minőségi oktatáshoz vezető feltételek, módszerek kialakítása,
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása,
- A diszkrimináció minden fajtájának megszüntetése,
- Szegregáció kiszűrése,
- Oktatási és társadalmi integráció támogatása, együttműködésre nevelés,
- A tehetséges gyerekek fejlesztésének biztosítása.

6.2.Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fogalmi meghatározása

6.2.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek

- **Sajátos nevelési igényű gyermek**

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd (2011.évi CXC törv.)

- **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek**

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

- **Kiemelten tehetséges gyermek,**

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

- **Különleges bánásmódot igénylők még:**

- a nemzeti kisebbségekhez tartozók,
- a bevándorlók.

Eltérések

- az anyanyelv és a többségi nyelv birtoklása
- kulturális sajátosságok; eltérés a többségi kultúrától
- csoportkohézió; a többséghez való viszony

Multikulturalizmus és interkulturalizmus

- **Multikulturalizmus.:** A kisebbségi társadalmi csoportok nyelvének és kultúrájának megjelenítése a pedagógiai hatásrendszerben.
- **Interkulturalizmus:** Egy óvodában a többséghez és a kisebbséghez tartozó gyerekek együttnevelése.

6.2.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Óvodánk az Alapító okiratban foglaltak szerint, a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, ellátását az alábbiakban biztosítjuk.

Szentimrevárosi Óvoda Székhely

Különleges bánásmódot igénylő, enyhe értelmi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint (nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.

Alsóhegy Utcai Óvoda és Újbudai Karolina Óvoda Telephelyek

Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint (nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján

6.2.1.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai integrálása

Az a sajátos nevelési igényű gyermek, akit szakértői vélemény alapján annak minősítenek. Az integráció, mint feladat nagyon körültekintő, és átfogó szakmai munkát igényel minden óvodapedagógustól és a pedagógiai munkát segítő kollégáktól, de a Szülői Közosságtól is, hiszen a sérült kisgyermek befogadása mellett nem elhanyagolható a szülők befogadása a szülői közösségekbe. Így együtt, közösen tudjuk csak céljainkat elérni, amelyeket nevelőtestületünk az alábbiakban fogalmazott meg.

Az integráció célja:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek közösségbe történő beillesztése, az ép társakkal való együttnevelése, szocializációjuk könnyebbé tétele,
- Az esélyegyenlőség biztosítása,
- Tehetséggondozás,
- A gyermekek számára élmény gazdag környezet biztosítása, hogy a kompetenciáik optimálisan fejlődjenek,
- Az sajátos nevelési igényű kisgyermek és az őt támogató családok közötti együttműködés elősegítése, bevonásuk a teljes óvodai életbe az inkluzív pedagógiai módszerek segítségével,

- A segítő hálózat munkájának elfogadása, hatékony támogatása.

Célunk:

- A közösségbe való beilleszkedésük segítése (alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóság, érzelmi élet, együttműködés fejlesztése) - óvodapedagógiai eszközökkel,
- Képességeik differenciált fejlesztése megfelelő eszközökkel, elvárások igazodjanak a gyermekek sajátos fejlődési üteméhez
- Fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- Tudatos önállóságra nevelés – önkiszolgáló tevékenységek, különösen az alapvető testi szükségletek kielégítésére irányuló tevékenységek fejlesztése, a gyermek saját lehetőségeinek határain belül,
- A sajátos nevelési igényű gyermekek a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- A rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodai nevelés programjának tartalmi elemeivé,
- A gyermekek közösségbe történő beilleszkedésének folyamatos segítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Szükséges pedagógiai attitűd biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek számára,
- Individuális módszereket alkalmaz,
- Szükség esetén, illetve ha a gyermek a tankötelezettsége megkezdésére halasztást kapott az iskolakezdésre felkészítő egyéni fejlesztési tervet készít,
- Foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti,
- Nevelési helyzetek megoldása során alternatívákat keres,
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez,
- Együttműködik a szakemberekkel, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba,
- Fejlődési sajátosságok alapos megismerésére törekvés,
- Kompenzációs, korrekciós lehetőségek körének bővítése a kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével az óvodai élet során,
- Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása a tevékenységek megválasztásánál, lehetőség a gyakorlásra,
- Annak felismerése, hogy a gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes,

- Rugalmas szervezeti keretek.

Pedagógiai munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján végzik feladataikat.

Óvodaigazgató feladata:

- Inkluzív, befogadó környezet, kialakításának elősegítése a fejlesztéshez szükséges igények figyelembe vételével
- Különös gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányai leküzdésére
- A sikeres feladatellátás jegyében adatszolgáltatás és kapcsolattartás az intézmény fenntartója felé - Budapest Főváros XI. Kerület Újbudai Polgármesteri Hivatal, Humánszolgálati Igazgatóság
- Az óvoda pedagógusai, a segítő alkalmazottak és a szülők megfelelő tájékoztatása a SNI gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.

A Szakértői Bizottság szakvélemények tartalmaznia kell:

- A Sajátos nevelési igény tényének megállapítását (BNO kód), annak okait,
- Az integrált nevelés lehetőségét,
- Nevelési javaslatokat, fejlesztési területeket,
- Intézmény kijelölését név szerint,
- Kontroll vizsgálat időpontját (1. vizsgálat után 1 évvel).

6.2.1.3. A sérülés-specifikus fejlesztés elvei, feladatai**Enyhén értelmi fogyatékos gyermek (50-69 IQ)**

Célunk: Rendszeres, manipulációs tevékenységek segítségével, differenciált fejlesztés végzése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Spontán tanulás biztosítása,
- Társakkal való együttműködés kialakítása,
- Kommunikáció fejlesztése,

- Élmények, tapasztalatok biztosítása,
- Érzelmi, értelmi, motoros és szociális képességek fejlesztése.

Pedagógiai munkát segítő feladatai.

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján végzik feladataikat.

Az értelmi sérült gyermek esetében fokozott szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztusokkal kísért, egyszerű verbális utasításoknak, a zenének, ritmusnak, és a sok ismétlésnek. Fontos, hogy sok szeretetet kapjon, testi-lelki szükségletei kielégüljenek, a környezete egyenletes, fejlettségének megfelelő terhelést biztosítson számára.

Egyéni fejlesztését utazó gyógypedagógus végzi a szakértői vélemény javaslata alapján, a szükséges óraszámban.

Egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű kisgyermek:

Egyéb pszichés zavarokkal küzdő kisgyermek az a gyermek, akit a szakértői bizottság komplex vizsgálata alapján annak minősít.

Célunk: Befogadó környezetet teremtésével, saját képességeikhez mérten fejlődjenek.

Óvodapedagógus feladatai:

- Közösségi nevelés, empátiára, toleranciára, egymás elfogadására nevelés,
- Az egyéni fejlesztési terv elkészítése gyógypedagógus szakmai segítségével,
- A különböző tevékenységi területek kínálta fejlesztési lehetőségek kihasználása,
- Közösségben történő tapasztalatszerzés segítése, megfelelő kommunikáció biztosításával,
- Egyéni képességeikhez mért differenciált elvárások, (pozitív megerősítés).

Pedagógiai munkát segítő feladatai.

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján végzik feladataikat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Az egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekeink teljes értékű tagjai a közösségnek, nem történik hátrányos megkülönböztetést, jól érzik magukat,
- Fejlettségi állapotához mértén vesz részt a tevékenységekben,
- Szorongásmentes kommunikáció jellemzi, mondanivalóját törekszik önmagához mértén kifejezni,
- Kiegyensúlyozott, harmonikus fejlődés jellemzi.

6.2.1.4. Beilleszkedési- és magatartászavarral küzdő gyermekek

Az a gyermek beilleszkedési- és magatartás zavarral küzdő gyermek, akit szakértői vélemény alapján annak minősítenek.

Megnyilvánulási formák lehetnek:

- Zavarok az egyéni és közösségi viselkedésben,
- Magatartásproblémák,
- Kommunikációs és kapcsolati, szocializációs nehézségek,
- Pszichoszomatikus tünetek.

Célunk:

A gyermekek váljanak alkalmassá a társas együtt élésre, a közösségi szabályok betartására.

Óvodapedagógus feladatai:

- Befogadó, elfogadó, előítélettől mentes magatartás biztosítása,
- Egyéni szükségleteknek megfelelő fejlesztés, illetve fejlesztési terv elkészítése,
- Közösségi nevelés pozitív irányú erejének megtapasztaltatása,
- A fejlődést segítő játékok alkalmazásával a gyermek kapcsolatépítő képességeinek, illetve önismeretének fejlesztése,
- Pozitív megerősítés, személyre szabott, cselekvéshez kötött értékelés.

Pedagógiai munkát segítők feladatai.

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján végzik feladataikat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekeink sikeresen alkalmazkodnak a közösséghez, a szokás-szabályrendszerhez,
- Kommunikációjukban, szociális viselkedésükben alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére,
- Képessé válnak társas kapcsolataik helyes kezelésére.

6.2.1.5 Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek

Az a gyermek nevezhető tanulási nehézséggel küzdő gyermeknek, akit a szakértői vélemény alapján képességbeli, illetve részképességbeli hátrányossággal diagnosztizálnak.

Megnyilvánulási formák lehetnek:

- Tanuláshoz szükséges képességek, részképességek fejlődési megkésései, hiányosságai,
- Problémák tanulási helyzetekben,
- Tanulási motiváció hiánya, csökkenése.

Célunk:

A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek a szakemberek és a pedagógusok segítségével, saját képességhez mérten fejlődjenek, és alkalmassá váljanak az iskolai élet megkezdésére

Óvodapedagógus feladatai:

- Tanulási nehézségek felismerése, szűrése, szakemberek segítségének bevonásával a fejlesztési tervek elkészítése,
- A gyermekek önmagához viszonyított fejlesztése,
- A gyermekek pozitív értékelésével, motivációs lehetőségek feltérképezésével a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása,
- Egyéni, differenciált megsegítéssel hátránykompenzálás, felzárkóztatás végzése.

Pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján végzik feladataikat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek saját képességeikhez mértén fejlődnek, és alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére,
- A gyermekek személyisége harmonikusan fejlődik, teljes értékű tagjai közösségünknek,
- A gyermekeket tanuláshoz való pozitív viszony jellemzi, motiváltak, nyitottak az új ismeretek befogadására.

Sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít. Óvodapedagógus feladatai:

- csoporton belüli foglalkozások, tevékenységek megszervezése az óvoda gyógyepedagógusának és pszichológusának iránymutatása és aktív részvétele által
- csoportközi foglalkozások szervezése (óvodapszichológus, gyógyepedagógus által irányított),
- csoportban végzett differenciált foglalkoztatás, gyógyepedagógus által ajánlott, elkészített egyénre szabott játékos fejlesztő feladatok alkalmazása.

Pedagógiai munkát segítő feladata:

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján segítséget nyújtanak a gyermekek egyéni fejlesztéséhez kapcsolódó feladatokban.

6.2.1.6. A tehetséges gyermekek fejlesztésének biztosítása

Tehetség- ígéretnek tartjuk azt a kisgyermeket, aki egy vagy több területen az átlaghoz képest magasabb teljesítményre képes.

Tehetséges gyermek: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Intellektuális tehetség: a különböző tudományterületeken kimagasló (matematika, nyelv)

Művészi tehetség: (képzőművészeti, zenei)

Pszichomotoros tehetség: (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)

Szociális tehetség: (vezető, szervező, irányító)

Szeretetteljes óvodai légkörben fogadjuk és neveljük gyermekeinket, valamint az óvodapedagógusok pozitív attitűdje segíti a tehetségek megmutatkozását. A rendszeres megfigyelésből és cselekedtetésből kiindulva a gyermekekről kiderül, hogy melyik az a terület, ahol kiemelkedően jól teljesítenek, vagy fokozott érdeklődést, lelkesedést, kreativitást mutatnak egy-egy tevékenység, vagy problémamegoldás során.

Nevelőtestületünk felismerte azt, hogy fokozott figyelmet kell fordítani a tehetségek felismerésére, fejlesztésére, a tehetségigéreket segítésére már óvodás korban.

Célunk:

- A tehetségre utaló jegyek felismerése minden gyermekben,
- Esélyteremtés,
- A gyermek speciális szükségleteinek kielégítése,
- Erős és gyenge oldalak együttes támogatása,
- Megfelelő személyi és tárgyai feltételek mellett a talentum személyiségjegyeinek, önmegvalósításának minél magasabb szintre emelése.
- A tehetségigéretes gyermekek további gondozása óvodai programok keretében, egyéni, és életkori sajátosságok figyelembevételével
- Szakmai kommunikációnk további fejlesztése, innovatív lehetőségek feltárása
- Jó gyakorlatok megosztásainkéntményen belül, épületeken átívelő módon
- Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése
- Tehetséggondozás kidomborítása a hagyományápolás, hagyományörzés által
- Szülők támogatása, tehetségigéreket felismerésében, és kibontakoztatásban

Óvodapedagógus feladatai:

- Különös odafigyelés, kapcsolattartás az érintett családokkal,
- Javaslattétel a további lehetséges képességfejlesztésre, azok intézményeire,
- Nevelési feladat fontos részeként a dokumentációkban (nevelési terv, fejlesztési terv, egyéni fejlődést nyomon követő lapok) tükröződjön a gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, egyéni differenciált bánásmód, tehetséggondozás,
- A gyermek pozitív megerősítése, önbizalmának, akarat tulajdonságainak erősítése,
- Iskolaválasztásnál segítségadás a családnak,
- A tehetséggel összefüggő gyenge területeinek erősítése,
- Differenciálás, öndifferenciálás lehetőségének biztosítása,

- A teljesítmény fokozása mellett a szorongásoldás kiemelt kezelése,
- Az elvárás és teljesítmény összhangjának szem előtt tartása,
- Előremutató pozitív megerősítéssel pozitív önkép alakítása,
- Lehetőségadás az önálló véleményalkotásra és fantázia felszabadítására,
- Együtt a társakkal való foglalkozás – differenciált feladatadás.
- Külső – belső szakmai együttműködés kialakítása, fenntartása, egymás munkájának megsegítése

Pedagógiai munkát segítő feladatai.

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján végzik feladataikat.

A tehetséggondozás formái:

- Csoporton belüli tehetséggondozás (a differenciálás eszközével mindennapos, a tehetségigéret egész személyiségének komplex fejlesztésére irányuló folyamat),
- Csoportközi tehetségműhelyek fenntartása (a hasonló többlettudással, érdeklődéssel, attitűddel rendelkező tehetségigéret azonos gazdagító/dúsító szervezett fejlesztése).

6.2.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalmi meghatározása

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, alacsony foglalkoztatottságú, vagy a gyermek elégtelen lakókörnyezetben, illetve lakáskörülmények között élő gyermek. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetként meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá a nevelésbe vett gyermek.

Célunk:

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.
- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.
- Gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása.

Óvodaigazgató feladata:

- Az érintett gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi- és csoport szinten az integrációt.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beíratásának támogatása
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Óvodai hiányzások minimalizálása, szinten tartása
- Nevelőtestület együttműködő munkája, nyitott attitűdje
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek **óvodai beíratásának támogatása**
- **Integrációt** elősegítő csoportalakítás: arányos elosztás
- A szülők munkába állását lehetővé **tévő nyitvatartás kialakítása**
- **Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése**

Óvodapedagógus feladata:

- Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.
- Segítő szolgáltatásokkal való kapcsolattartás
- Nevelőtestület együttműködése**
- Pedagógiai munka kiemelt területei**
- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés** (részletes anamnézis)
- Kommunikációs nevelés** (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- Érzelmi nevelés, szocializáció** (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés** (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése**

Pedagógiai munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógusok irányítása, útmutatása alapján végzik feladataikat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek teljes értékű tagjai a közösségnek, nem történik hátrányos megkülönböztetést, jól érzik magukat,
- Fejlettségi állapotához mértén vesz részt a tevékenységekben,
- Képességeiknek megfelelő módon alkalmazkodnak a közösséghez, a szokás-szabályrendszerhez, társas kapcsolataik kezelésére,
- A gyermekek saját képességeikhez mértén fejlődnek, és alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére,

Az integrációs folyamatban közreműködő partnerek és feladataik

Szakértői Bizottság:

Diagnosztizál, javaslatot tesz, kontroll vizsgálatot végez, folyamatosan figyelemmel kíséri gyermek fejlődését, vizsgálja az intézményi feltételek meglétét.

Szülő:

Lehetősége a gyermekkel részt venni vizsgálatokon és terápiás foglalkozásokon. Kötelessége a gyermek fejlődése érdekében mindent megtenni.

Gyógypedagógus:

Értelmezi a Szakértői Bizottság szakvéleményét, elvégzi a rehabilitációt, speciális egyéni fejlesztést, javaslatokkal segíti az óvodapedagógus munkáját, közreműködik a szülővel való kapcsolattartásban.

Intézményfenntartó:

Helyben biztosítja az integrált nevelés feltételeit, a szakértői bizottság felé adatokat szolgáltat az integráló intézményekről.

Óvoda:

Az érintett kisgyermek részére is biztosítja a harmonikus, elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet. A gyermek iránti elvárásokat az állapotának súlyosságához, jellegéhez igazítja. Terhelhetőségét biológiai állapotához, személyiségjegyeihez igazítja. (differenciálás, gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, szülőkkel való együttműködés módszerei)

Gyermekjóléti szolgálat:

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családsegítés keretében biztosítja a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást; a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését; szociális segítő munkát; közösségfejlesztő, egyéni, csoportos preventív programokat és szolgáltatásokat, a kríziskezelést, valamint a nehéz helyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

6.3. Más nemzetiségű gyermekek interkulturális nevelése

Migráns gyermek az a gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelveink:

- A migráns gyermekek (országukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei) a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést,
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük,
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.

Felkészülés a gyermek fogadására

A felkészülésünk a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat gyűjtjük össze, szükség esetén utána olvasunk. Ezek az információk hozzásegítenek bennünket ahhoz, hogy jobban megértsük a gyermek viselkedését, meghatározhassuk a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait. Az információk egy részét a csoportban dolgozó pedagógiai munkát segítő kollégával is megismertetjük.

Az érkező gyermek empátiás fogadása

Az országukat elhagyni kényszerülő családok gyermeke kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódása, és előzetes szocializációs tapasztalatai.

- Az érintett kisgyermek, amikor bekerül a számára idegen környezetbe, magányosnak, kirekesztetnek, érzi magát,
- Nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyermekek beszédét és őt sem értik a többiek,
- Fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól,
- Általában a család szociálisan is rászorult, ezért a többi kisgyermekhez viszonyítva, hátrányosabbnak érezheti magát.

Óvodapedagógus feladatai:

- A kezdeti időszakban, a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése,
- Az eltérő nyelv, szokás, viselkedés módok, étrend elfogadása,
- A más kultúrákról, vallásról, bőrszínről, etnikai különbségekről szóló életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermekek érdeklődési körét, (játék-mese-vers-zene-tánc) figyelembe véve valósítható meg,
- Az érintett gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

A pedagógiai munkát segítők feladatai:

- Szeretet teljes, pozitív megerősítés, bátorítás,
- A gyermek személyiségének elfogadása,
- Példamutató kommunikáció, nyelvi kifejezőkészségének segítése,
- Tevékenységekben történő differenciált segítségnyújtás az óvodapedagógus útmutatása alapján.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek szívesen jár óvodába,
- a gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát,
- szívesen játszik társaival és a csoporttársak is keresik a társaságát,
- megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

7. Gyermekvédelem

- Gyermekvédelmi tevékenységünket a Gyermkek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a köznevelésről és annak módosításairól szóló törvények és jogszabályok határozzák meg:
- Minden gyermeket érintő döntésben elsődlegesen a gyermekek érdekeit vesszük figyelembe.
- Biztosítjuk a gyermekek jogait fajra, nemre, vallásra, származásra stb. való tekintet nélkül.
- A gyermeknek joga van a testi-, értelmi-, érzelmi-, és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.
- Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez, fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek a különleges ellátáshoz.
- A gyermek emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.
- Személyes adatokat meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében a törvényi elvárások és előírások szerint kezelünk, ezt megelőzően erről a szülőket tájékoztatjuk. A gyermek, valamint a gyermek személyes adatait, - jelzések esetén - csak a törvényben meghatározott célból és személynek (szervezetnek) továbbítható.
- A gyerekeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- A gyerekeknek joga, hogy biztonságban és egészséges környezetben nevelődjenek.
- A gyerekeket védeni kell a fizikai, lelki erőszakkal szemben.
- A sajátos nevelést igénylő gyerekekkel való kiemelt foglalkozás minden óvodapedagógus kötelessége.

A gyermekvédelmi munka első és legfontosabb feladata a megelőzés megszervezése és a speciális segítséget igénylő gyermek és családok tájékoztatása, segítése.

A gyermekekre való fokozott odafigyelés lehetővé teszi, hogy a személyiségfejlődési problémákat időben felfedezzük. Ilyenek: testi, szellemi fejlődésben való elmaradás, nehezen nevelhetőség, higiénés gondozatlanság, súlyos familiáris konfliktusok.

Mivel a családnak a nevelésben elsődleges szerepe van, ezért az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi felelős együttes feladata a szülők segítése, olykor az egész család „nevelése”, gondozása, védelme. Mindez csak megfelelő bizalom alapján, és nagy tapintattal történhet. Bizonyos esetekben a gyermekvédelmi rendszer szociális szakembereit, valamint a családorvos, védőnő segítségét is igénybe kell vennünk: Ha a gyermek fejlődése, egészsége a

családban veszélyeztetve van, kötelességünk segítséget kérni a további intézkedéshez. Más esetekben a szülő tudtával és beleegyezésével megfelelő szakember segítségét kérjük (pl. logopédus, gyógypedagógus, prevenciós mozgásfejlesztő pedagógus).

7.1. Célunk

- Az általános és korai prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, esélyegyenlőség biztosítása,
- Pedagógiai tevékenységünk által csökkenjenek a hátrányos helyzet adta káros hatások, megszüntetésében segítségnyújtás gyermeknek, szülőnek,
- Különös odafigyelés a más kultúrához tartozó és az eltérő nevelési igényű gyerekekre,
- A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek együttnevelése kortársaival,
- A gyermeki jogok érvényesítése,
- Jelzőrendszer működtetése, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Alapelveink:

- A család tiszteletben tartása,
- A családi nevelés erősítése, és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébren tartása,
- Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal, akik segítséget kérnek, vagy láthatóan segítségre szorulnak,
- Etikus magatartás, titoktartási kötelezettség érvényesítése.

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult **állapot, mely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.**

7.2. Feladataink

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek családi körülményeinek figyelemmel kísérése, a gyermekek helyzetében bekövetkezett negatív változás esetén a segítségnyújtás,
- Tapintatos, odafigyelő, megértő, humánus megközelítés az érintettek irányában,
- Együttműködés segítése, kialakítása az érintett családokkal, a szülők kellő nyitottságának pozitív megerősítése.

A gyermekvédelmi munka irányításáért, összefogásáért az óvoda igazgatója a felelős.

A gyermekvédelmi munka koordinálását a gyermekvédelmi felelős látja el.

Óvodaigazgató feladatai:

- Gyermekvédelmi feladatok megszervezése, irányítása, döntéshozatal,
- Adatvédelmi törvény és jogszabályok betartása,
- Gyermekvédelmi felelőssel az aktuális problémák megbeszélése, a megoldásra váró feladatok menetének meghatározása,
- Kapcsolattartás a társintézményekkel: Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézményei, Humán Szolgáltató Központ, Védőnői szolgálat,
- Óvodán kívüli és belüli jelzések, a szükséges lépések megtétele,
- A Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézményébe javasolt gyerekek szakvéleményének ellenőrzése, továbbirányítása,
- Minden csoportban a szülők tájékoztatása a törvényben foglalt szülői jogokról és kötelességekről,
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeletnek megfelelően ezek dokumentálása,
- A megfelelő belső szabályzatok, dokumentumok elkészítése,
- A feladat ellátásának ellenőrzése.
- Az 1-es típusú diabétesszel élő, valamint látens allergiában szenvedő gyermekek családjával való kapcsolattartás, szükség esetén az iskola egészségügyi szolgálattal való konzultálás a gyermek megfelelő ellátása érdekében, hogy a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelmet és gondoskodást megkapja.

Az óvodaigazgatója köteles:

- Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálat felé,
- Hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén,
- Minden olyan esetben eljárni, ami a gyerekek testi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti, vagy megakadályozza.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Óvodába lépéskor a környezettanulmányok tapasztalatainak összegzése,
- A várható gyermekvédelmi feladatok meghatározása,
- Nyilvántartás vezetése, személyiségi jogok, adattörvény betartása,
- Krízishelyzet esetén a szükséges intézkedés megtétele,
- Családlátogatás, környezettanulmány a csoportban feladatot ellátó óvodapedagógusokkal, ahol jelzés, vagy rendkívüli esemény tapasztalható,
- Hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségeik korlátozottak,
- A hátrányos helyzet típusának mérlegelése ez alapján a további teendők megbeszélése a csoportban feladatot ellátó óvodapedagógusokkal, szociális ellátások számbavétele,
- Az **óvodaigazgató** folyamatos tájékoztatása, tapasztalatcser,
- Az óvodapedagógusi rendszeres kapcsolattartás, látogatás az adott gyermekcsoportban,
- A különböző segélyezés, adományozás diszkrét megszervezése, eljuttatása az adott családokhoz,
- Kapcsolattartás a társintézményekkel,, védőnő, szükség szerint családgondozó segítségének igénybevétele,
- Munkájáról munkaterv és beszámoló készítése, nevelői értekezleten, óvodapedagógusi megbeszéléseken a kollégák tájékoztatása az aktuális feladatokról, tennivalókról és ezek módjáról,
- A dokumentációk törvényes jogszabályoknak megfelelő iktatása, tárolása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése, szükség szerint környezettanulmány végzése,
- A tapasztalatokról, veszélyeztetettségéről, hátrányos helyzetről jelzés az **óvodaigazgató** és a gyermekvédelmi felelős felé,
- A hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása, differenciált egyéni bánásmód alkalmazása, fokozott segítségadás, odafordulás,
- Különös odafigyelés, kapcsolattartás az érintett családokkal,
- Javaslattétel a szükséges fejlesztésekre, intézkedés kezdeményezése szakemberek bevonásával,

- Nevelési feladatként tükröződjön a gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, segítség, egyéni differenciált bánásmód, felzárkóztatás, dokumentációvezetés,
- Tájékoztatás a szülők felé a pedagógusok jogairól, kötelességeiről a segítségadás lehetséges módjáról,
- Kapcsolattartás az óvoda logopédusával, óvodapszichológussal, segítségükkel a potenciális zavarok kiszűrése,
- A gyermek szocializációjának elősegítése, erősítése a csoportban,
- Szükség esetén javasolja a szülőknek a Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézményeinek segítségét,
- Iskolaválasztásnál segítségadás a családnak,
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.

7.3. Gyermekvédelmi koordinátor (eseti megbízással határozott időre a munkatervben szerepeltetettek alapján a kinevezett munkaköre mellett)

Az intézményi gyermekvédelmi koordinátor a szociális segítő tevékenységében és a helyi feladatok végrehajtásában való tájékozottsága alapján segíti, irányítja, koordinálja a szociális segítő és az intézmény közötti hatékony együttműködést.

Feladata:

- segíti a szociális segítő intézményi beilleszkedését
- tájékoztatást ad a szervezet működési jellemzőiről
- koordinálja a tevékenységeket
- közvetítő szerepet tölt be a pedagógusok/alkalmazottak/szülők/gyermekek elérésében, informálásában
- segít a szervezési feladatokban
- koordinálja az intézményekben fejlesztést végző szakszolgálati, gyógypedagógiai intézményi szakemberek, pszichológus, fejlesztőpedagógus és szociális segítő közötti szakmai együttműködést
- az intézmény vezetése felé visszajelez a feladatellátás eredményeiről/problémáiról

Felelőssége: az óvoda belső szabályzataiban rá háruló feladatokra, terjed ki.

7.4. A szociális segítővel való együttműködés

A szociális segítő munkáltatója: Család és Gyermekjóléti Központ

A szociális segítő feladatát az intézményben végzi, aki a szociális ellátórendszer szakembere, így számára a feladatokat a Család és Gyermekjóléti Központ vezetője fogalmazza meg a munkaköri leírásában. Az óvodai szociális segítői munka a család és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatás, mely sajátos preventív jellegű segítő tevékenység.

Feladata:

- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében való közreműködés
- szociális és kommunikációs készségek fejlesztése
- egészségfejlesztésben való közreműködés
- prevenció
- résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének
- életvezetési, szociális problémák megoldásához segítségnyújtás

Az együttműködés formái, intézményi feladatok:

- az óvodai szociális koordinátor és az óvodai szociális segítő pozitív kapcsolatának fenntartása,
- az óvodai gyermekvédelmi felelős és az óvodai szociális segítő kapcsolattartása, a munkatervi feladatok egyeztetése,
- az intézmény gyermekvédelmi stratégiájának megismertetése a szociális segítővel,
- a szociális segítő éves munkatervének megismerése,
- pontos információ szolgáltatása az intézmény szükségleteiről,
- a szociális segítő intézményi szintű munkájának koordinálása,
- a gyermekvédelmi munkaterv megismertetése az óvodai szociális segítővel,
- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok közös értelmezésére lehetőségek biztosítása (nevelői értekezlet, szülői értekezlet, munkaközösségi foglalkozásokon való részvétel biztosítása a szociális segítő részére, fogadóórán való részvétel biztosítása stb),
- a veszélyeztetettség észleléséről szóló jelzés közös működtetése,

- a veszélyeztetettségéről szóló jelzés koordinatív, adminisztratív feladatainak közös elvégzése a szakszerű eljárási szabályok betartásával,
- a szociális segítő részvételének támogatása az óvoda munkatervében szereplő egészségfejlesztési feladatokban,
- a szociális segítő részvételének támogatása a nevelési értekezleteken, szülői értekezleteken,
- óvodai gyermekvédelmi team működtetése különböző szakemberek bevonásával (rendőr, orvos, szociális segítő, gyermekvédelmi felelős, óvodapszichológus, fejlesztőpedagógus),
- együttműködés a központ által folytatott nyomon követés feladataiban,
- közösen kialakított adatkezelés és eljárásrend megvalósítása.

Részletes feladatait a munkáltatója az Újbudai Humán Szolgáltató Központ vezetője fogalmazza meg.

8. A fejlődés általános jellemzői az óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása.

A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségét az óvodai nevelés országos alapprogramjában található óvodáskor végére elérendő fejlődési jellemzők alapján állapítjuk meg.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak test arányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a téri tájékozottságnak, a mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.

A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán-, és mássalhangzókat (a fogváltással egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára:

Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, kedvező iskolai légkörben. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formái, szokásai, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

Nagy hangsúlyt fektetünk az életkor figyelembe vétele mellett a fejlettségi szint szerinti rugalmas iskolakezdésre.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

Óvodapedagógus feladatai:

A ránk bízott gyerekeket, gyermekeket egyéni adottságaiknak figyelembe vételével, szakmódszertani hozzáértéssel, törvényi előírások figyelembe vételével, szerető gondoskodással neveljük úgy, hogy a gyermekek alkalmassá váljanak az iskolai élet megkezdésére.

A gyermekek fejlettségi állapotának nyomon követése, a megfigyelési tapasztalatok dokumentálása. Rögzíti a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

Gyermekek képességbeli fejlődéséről, fejlettségéről folyamatosan tájékoztatja a szülőket, félévente írásos dokumentációt készít róla. (20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet

9. Szentimrevárosi Óvoda hagyományőrzés, hagyományok

Óvodánkban hangsúlyt kap az itt dolgozók tudatos hagyományteremtő munkája. Ebből

adódóan tudatosan kívánjuk meghonosítani, szokássá formálni a hagyományokhoz kapcsolódó közösségben kívánatos magatartási formákat, érintkezési módokat és az ehhez kapcsolódó pedagógiai eljárásokat. Az ünnepek megszervezésekor, a készülődéskor figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, a szülők igényeit és az óvoda helyi adottságait. A közös ünneplésnek összetartó ereje van. Az óvodapedagógus a család vagy más érintettek bevonásával gondosan kell, hogy eljárjon a születésnapok és a különböző ünnepek szervezése és lebonyolítása során, nehogy véletlenül is kizárják az ünneplésből az ételallergiás gyermeket (olyan torta, gyümölcs vagy egyéb más édesség, amelyet az ételallergiás gyermek is fogyaszthat).

A hagyományok aktuálisan meghatározzák az intézményünk arculatát. Nevelőmunkánk fontos kiindulópontja a hagyományörzés érzelmi hatástöbblete, az aktivitás öröme, mely az egészségnevelés, a szocializálódás, az értelmi képességek fejlesztésének mozgató ereje. Ez átvonul az óvodai élet legtöbb tevékenységformáján, fejlesztési területein, áthatja az egész nevelési rendszert. Programunk felvállalja a hagyományok ápolását, a velünk élő hagyományok, a mindennapok hagyományainak, a népi kultúra elemeinek őrzését.

Törekszünk arra, hogy a spontán és tudatosan kialakított hagyományok rendszerével megőrizzük és továbbvigyük a közösség kulturális értékeit, tradicionális formáival pozitívan befolyásoljuk az óvoda harmonikus légkörét. Az ünnepélyek, megemlékezések rendjét, időpontját, a rendezvényekkel kapcsolatos felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg, melyet az intézmény évente, a közzétételi listában, elektronikus formában az óvoda honlapján is megjelentet. A hagyományápolás az intézmény valamennyi dolgozójának, illetve ellátottjának feladata, tagjai közreműködése révén gondoskodik arról, hogy az intézmény hagyományai fennmaradjanak.

Célunk

- A hagyományápolással kapcsolatos feladatok célja az intézmény meglévő hírnevének megőrzése, növelése.
- Környezettudatosságra nevelés és a hagyományörzés kapcsolatának kiemelése
- Közösségi hagyományok ápolásával, az egymáshoz tartozás, egymás megbecsülésének megalapozása.
- Érezzék át az ünnepnapok "másságát", a bensőséges összetartozás élményét.
- Az "ünnepelni tudás" képességének kialakítása.

- Az érdekes, izgalmas programokon keresztül, a személyes élmény segítségével közelebb kerülnek az ünnepek lényegének megértéséhez.

A hagyományápolás eszközei:

- Ünnepségek, rendezvények
- Egyéb eszközök (pl. kiadványok)
- Kirándulások, kulturális intézmények látogatása

Az intézmény hagyományai érintik

- az intézmény ellátottjait
- a felnőtt dolgozókat
- a szülőket

A hagyományápolás érvényesülhet az intézmény

- jelkép használatával
- gyermekek, felnőttek ünnepi viseletével
- az intézmény belső dekorációjával

Az óvodát jelképező, logó megjelenítésének formái

- pólón
- leveleken
- meghívókon

Rendezvényeken, kirándulásokon, közös óvodai ünnepeken a logó használatát szorgalmazzuk. A nevelőtestület feladata, hogy a meglévő hagyományok ápolásán túl újabb hagyományokat teremtsen, majd gondoskodjon az újonnan teremtett hagyományok ápolásáról, megőrzéséről is

Felnőtt közösségek hagyományai

- Kirándulás évente az alkalmazotti közösséggel

- A pedagógusok előmeneteli rendszerében minősítő eljárásban részt vett kolléga elismerése

A megvalósítás lehetőségei:

- Az ünnepek megszervezésében részt vesz az óvoda valamennyi dolgozója.
- A szervezésben igen fontos az időpont kiválasztása és a felelősök kijelölése.
- A megvalósítást felelősök koordinálják.
- Az óvodapedagógus a gyerek intellektuális érzelmeit, - a kíváncsiságot, a rácsodálkozást, a felfedezést, a sikert, az aktivitást - a hagyományörzés és természetszeretet hatásrendszerével tudatosan ébren tartja, fejleszti.
- Az óvodapedagógus az öltözkéssel, a megjelenésével, viselkedésével is mintát ad az ünnepléshez a gyerekeknek.
- A szülők tájékoztatása az éves tervezett programokról.
- A családok bevonása, a közös készülődések fokozzák a gyerek örömezését.

10. Az óvoda kapcsolatai

10.1. A család és óvoda kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, valamint azt kiegészítve segíti a gyermek fejlődését. Munkánk akkor lesz sikeres, ha a családdal megfelelő együttműködést, partnerkapcsolatot tudunk kiépíteni. Az együttműködés formái változatosak. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a segítségnyújtás (érvényesíti az intervenciós gyakorlatot) családhoz illesztett megoldásait.

Célunk: A család és óvoda pedagógiai elveinek és személyiségfejlesztő hatásának összehangolása. A családokkal a rendszeres napi kapcsolattartást preferáljuk. A gyermek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk, amit a fejlődést nyomon követő dokumentáció tartalmaz. A szülők az óvodapedagógusoktól rendszeres tájékoztatást kapnak a gyermekek fejlődéséről. Amikor allergiás gyermek kerül közösségbe/óvodába, akkor a családnak óriási szorongást okoz, hogy vajon biztonságban tudhatja-e gyermekét, ugyanis a közösségben sem a felnőttek, sem a gyermekek nem rendelkeznek akkora ismerettel a gyermek allergiájával kapcsolatban, mint otthon a szülei. Érintettség esetén az óvodapedagógusok az első szülői

értekezleten, azt követően pedig szükség szerint kell, hogy kezdeményezzenek szülői beszélgetéseket, amikor elmagyarázzák pl. a napi rutin sajátosságait, ismertetik az anafilaxiás sokk óvodai kezelésének eljárásrendjét.

- Érintettség esetén szülőértekezletet szervezése az egészségügyi ellátásban dolgozók meghívásával a betegség bemutatásáról és az óvoda feladatellátásáról.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Együttműködésünk alapelvei:

- Az egyenrangú nevelőtársi viszony.
- Kölcsönös alkalmazkodás, előítéletektől mentes közeledés egymáshoz.
- A családi és óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása.
- Személyre szóló tájékoztatás
- anamnézis felvétele a gyermek diagnosztizált krónikus betegségeiről, egészségi állapotáról
- Segítség és támasznyújtás a szülőnek gyermeke fejlesztéséhez.

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 72. § (1a) A szülő kötelezettsége, hogy a nevelési-oktatási intézménnyel óvodai jogviszonyban álló, cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermeke fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről

- a) a beiratkozással egyidejűleg, vagy
- b) a diagnózis ismertetését követően haladéktalanul tájékoztassa a nevelési-oktatási intézményt, továbbá köteles gondoskodni arról, hogy az életmentő gyógyszert a gyermek mindig tartsa magánál.

Családlátogatások: A családlátogatásokat indokolt esetben

Célunk: Az óvodapedagógus ismerje meg a gyermeket közvetlen környezetében, mérje fel helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. A családlátogatást indokolt esetben kell megszervezni, pl.:gyermek fejlődése szempontjából, probléma esetén, tájékozási célzattal. A tapasztalatokat a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációban rögzítjük. Családlátogatásra minden esetben a szülővel történő előzetes egyeztetés után kerülhet sor.

Befogadás:

Célunk: A gyermek beilleszkedésének segítése. Befogadásra azért van szükség, mert minden esetben ismeretlen új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik a kisgyermek. Különbség van a családból, bölcsődéből, vagy más közösségből érkező gyermekek beilleszkedési ütemében. A befogadás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családias légkör megtapasztalásával segítjük elő ennek megvalósulását.

Formája: Fokozatos beszoktatás, igény szerint a nevelési év első hetében székhely, telephely helyi szokásainak figyelembe vételével. A befogadás lehetőségeiről a szülőket minden esetben tájékoztatjuk.

Közös rendezvények, ünnepek

Célunk: A család és az óvoda közötti jó kapcsolat kialakítása, elmélyítése, egymás szokásainak, értékrendjének mélyebb megismerése, közös szemléletünk formálása, nevelési elveink közelítése. A közös programok nem csak a hagyományokat-ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett tevékenységeket, életmód és jeles napokat, kulturális és sportprogramokat, és az ezekre való felkészülést. Az időpontokról a helyben szokásos módon tájékoztatjuk a szülőket.

Nyílt nap

Célunk: Az óvodai beiratkozást megelőzően lehetőséget biztosítunk az óvodák megtekintésére. A szülőknek az **óvodaigazgató** tájékoztatást nyújt Pedagógiai Programunkról, székhely és telephely intézmények egyedi arculatáról. A szülőket az óvoda honlapján tájékoztatjuk az óvodai nyíltnapok időpontjáról. A csoportokat érintő nyílt napok rendjéről a helyi szokásoknak megfelelően az óvodapedagógusok tájékoztatják a szülőket.

Fogadóóra

Célunk: A szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről. Megtartását személyre szabottan, igény szerint, időpont egyeztetés után bonyolítjuk le.. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekekkel, vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek. A fogadóórát a szülő és az óvodapedagógus egyaránt kezdeményezheti. Az óvodaigazgató, függetlenített óvodaigazgató helyettes, székhely/telephely óvodaigazgató helyettes I-II. gyermekvédelmi felelős fogadó órája a házirendben található, valamint a székhelyen és telephelyeken kihelyezésre került.

Szülői értekezlet:

Célunk: A szülők tájékoztatása a csoport életéről, a várható óvodai eseményekről, felmerülő nevelési helyzetekről, fejlődés egyes területeiről. Évente legalább 2 alkalommal szervezzük a szülők számára. Idejéről legalább 1 héttel előbb a csoportos faliújságon tájékoztatjuk a szülőket.

Online lehetőségek kihasználása:

Honlapunk elérhetősége: www.szentimrevarosiovi.ujbuda.hu

A honlapunkon megjelennek főbb adataink, az óvoda működését szabályozó dokumentumaink, programjaink, aktualitások. Az óvodai e-mail levelező rendszeren keresztül a Szülők Közössége Elnökök közreműködésével tájékoztatást adunk a fő eseményekről, fontosabb dátumokról. Óvodapedagógusok email rendszeren keresztül tájékoztatják a szülőket a csoport életéhez kapcsolódó fontosabb információkról, eseményekről, történekekről.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az együttműködés feltételeinek megteremtése.
- Az egyes családok értékrendjének megismerése.
- A szülők tájékoztatása a gyermeküket érintő kérdésekben.
- Évente 2 szülői értekezlet összehívása, a csoportot érintő kérdések megbeszélésére.
- Szükség szerint egyéni fogadóórák szervezése.
- Aktív, napi kapcsolat fenntartása a családokkal.
- Szükség szerinti családlátogatások végzése.
- A szülőket érintő időpontokról, eseményekről tájékoztatás nyújtása, arról feljegyzés készítése.

- A fogadóóráról és családlátogatásokról feljegyzés, a szülői értekezletekről jegyzőkönyv készítése.
- Kapcsolattartási formák tervezése, ütemezés szerinti megvalósítása, dokumentálása
- Partnerközpontú működés értékelési folyamatain keresztül a szülői elégedettség feltárása
- A családok megismerése, elfogadása
- Példamutató óvodapedagógusi attitűd
- A család pozitív értékeinek megőrzése
- A szülői szerepvállalás fontosságának tudatosítása
- Informálás és együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekkel kapcsolatban
- A családok bevonása az egészséges életmód környezettudatos magatartásformáló programjainkba továbbá a hagyományörző, érzékenyítő és közlekedésbiztonsági programokba
- - A szülők tájékoztatása arról, hogy a csoportban allergiás gyermek van: annak bemutatása, hogy milyen allergiában szenved a gyermek és annak milyen tünetei lehetnek.
- Allergiás gyermek érintettsége esetén szülőértekezlet szervezése az egészségügyi ellátásban dolgozók meghívásával a betegség bemutatásáról és az óvoda feladatellátásáról.

Óvodaigazgató feladata:

- Nyílt nap keretében a székhely és telephely intézmények bemutatása.
- Az újonnan felvett gyermekek szülei részére az óvoda Házi rendjének átadása, folyamatos hozzáférés biztosítása az óvoda működési és szakmai dokumentumaihoz: Pedagógiai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Házi rend.
- A Szülői Szervezet tájékoztatása az aktualitásokról megfelelően.

10.2. Kapcsolattartás a fenntartóval

Célunk: A működés feltételeit biztosító, a szakmai munkát segítő jó kapcsolat megtartása.

Óvodaigazgató feladatai:

- Az óvoda és a fenntartó közötti harmonikus kapcsolat fenntartása, megfelelő munkakapcsolat működtetése.
- A valós érdeklődés, egymás tevékenységének kölcsönös megismerése, az eredményes kapcsolattartási formák kialakítása.
- A fenntartó képviselőinek meghívása a közvetlen kapcsolattartásban segítő szakmai bemutatókra, előadásokra, értekezletekre, óvodai rendezvényekre.

10.3 Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az iskola által szervezett programokon a nagycsoportosok ismerkedhetnek az iskolai környezettel. Az iskolaválasztás előtt azon iskolák képviselőinek meghívása, amelyek „népszerűek” az iskolaválasztás kapcsán a szülők körében. Tájékoztatói lehetőséget biztosítva a szülők számára és ápolva az iskolákkal való kapcsolatot. A kapcsolattartás elmélyítéséhez szükséges lenne a kölcsönös látogatások megszervezése, a tanítók és az óvodapedagógusok szakmai megbeszélése. Ezt a jövőben ösztönözni szeretnénk.

Célunk:

- óvoda – iskola közötti zavartalan átmenet segítése
- A speciális segítség igénybevétele a gyermek megfelelő fejlődése érdekében.

Óvodapedagógus feladata:

- Lehetőséget biztosít az iskolák bemutatkozó programjainak megismerésére,
- Iskolalátogatás a nagycsoportosokkal,
- **Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka** (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- **Iskolaválasztás** (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása

- **Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása** (DIFER 4 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok)
- Után követés legalább az általános iskola első évében
- **Korszerű óvodapedagógiai módszerek** (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)
- **Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka**
- **egészségügyi szűrővizsgálatok** (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése
- **Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás** (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)
- **Gyermekjóléti szolgáltatások** kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások szervezése; rendezvények látogatása)
- **A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés** (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában)
- **Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal**
 - Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
 - Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
 - Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
 - Kisebbségi önkormányzat illetve civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)

10.4.Kapcsolattartás egyéb nevelési-, oktatási-, szakszolgálati-, intézményekkel

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel is, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék), az óvodai élet során (Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. kerületi Tagintézményével, Újbudai Humán Szolgáltató Központ, egészségügyi, iskola – orvosi szolgálat, illetve közművelődési intézmények) meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Kapcsolat az allergológiai szakrendelővel, óvodaorvosokkal és védőnőkkel:

Allergiás , valamint 1-es típusú diabéteszes gyermek ellátása esetén fontos, hogy az óvodapedagógusok ismerjék a gyermek kezelőorvosának a nevét, valamint az orvos telefonos elérhetőségeit. A pedagógus mindig kérdezze meg a szülőt esetleg a gyermek kezelőorvosát arról, hogy mire kell odafigyelni. Ezen felül allergiás gyermek ellátása esetén pedagógus társakkal is kapcsolatot tart. A pedagógus a pedagógiai munkát segítő, valamint az utazó gyógypedagógus kollégáit is tájékoztatja arról, hogy miről vehetik észre az anafilaxia tüneteit, és hogy mit kell tenniük anafilaxiás reakció kialakulása esetén, továbbá hol található a csoportban az EpiPen injekció.

Célunk:

- A bölcsőde – óvoda közötti zavartalan átmenet segítése.
- A nevelési feladatok sokoldalú megoldásának segítése.
- A speciális segítség igénybevétele a gyermek megfelelő fejlődése érdekében.

Óvodapedagógus feladata:

- Ha szükséges, felveszi a kapcsolatot a bölcsődei gondozónőkkel,
- Lehetőséget biztosít az iskolák bemutatkozó programjainak megismerésére,
- Kapcsolatot tart az óvoda orvosával, fogorvosával, védőnőjével,
- Kapcsolatot tart az Újbudai Humán Szolgáltató Központ kijelölt családgondozójával, problémás esetben konzultáció kérése,
- Szűrés (védőnő, fogorvos, ortopéd orvos által végzett szűrések)
- Lelki egészségvédelem és szociális kapcsolatok harmóniája (óvodapszichológus, Humán Szolgáltató)

- Lehetőség szerint külső szakértők felkérése egészségneveléssel kapcsolatos témakörökben tartandó előadásokra,
- Kapcsolatot a *Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézményének* szakembereivel a gyermekek fejlődésének, fejlesztésének, valamint a különös bánásmódot igénylő gyermekek ellátásának érdekében.

10.5 Kapcsolattartás a kulturális intézményekkel, külhoni óvodai kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Célunk:

- Nemzeti értékeink és hagyományaink tágabb megismerése
- A Kárpát-medencei magyarság nemzethez tartozásának erősítése

Óvodapedagógus feladata:

- Figyelemmel kíséri a kerületi közművelődési intézmények programjait (Újbudai Pedagógiai Iroda) és lehetőség szerint látogatást szervez különböző rendezvényekre, A szervezett programokon, konferenciákon, bemutatókon történő részvétellel lehetőségeinkhez mérten segítjük-azok színvonalas megvalósítását,
- Kiállítások, múzeumok, könyvtárak, művelődési intézmények programjainak látogatása, figyelemmel kísérése (Szentendrei Skanzen, Hagyományok Háza).
- Külhoni kapcsolatok létesítésének felkutatása, kezdeményezése
- Szakmai kapcsolatok ápolása

11 . Érvényességi rendelkezés

A Szentimrevárosi Óvoda 2022 december 13-án jóváhagyott Pedagógiai Programjának jelen módosítása 2024-ben készült.

A módosítást a Pedagógiai Program jogszabályi háttérének változásai tették szükségessé.

Az újonnan megalkotott pedagógiai program jogelőd programja: A Szentimrevárosi Óvoda „Kör, kör, ki játszik...” Pedagógiai Programja 2022.

Érvényessége:

A fenntartó jóváhagyását követően kihirdetéstől lép életbe és visszavonásig érvényes. A módosított Pedagógiai Programot 2024.szeptember 1-től szükséges bevezetni.

Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a N/15/2022 (12.13.) határozat számon elfogadott Szentimrevárosi Óvoda Kör, kör, ki játszik...” Pedagógiai Programja 2023.

Felülvizsgálata:

- A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A Pedagógiai Program hatékonyság és beválás vizsgálatára az igazgatói megbízás negyedik évében kerül sor.
- Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban (az éves beszámolóban) értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet

- Óvodaigazgató
- A nevelő testület bármely tagja
- Szakmai munkaközösség
- Szülői Szervezet
- Az óvoda fenntartója

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, illetve helyen tekinthető meg:

- Óvoda fenntartójánál,
- Óvoda irattárában,
- Óvodaigazgatójánál
- Óvoda honlapján,
- Óvoda csoportjaiban.

Nyilvánosságra hozatal:

1 – 1 példányát a csoportszobában, illetve az **óvodaigazgató** irodájában helyezzük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető.

A Pedagógiai Program jelen módosításának indoka:

- Törvényi jogszabályi változás

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodaigazgató/függetlenített óvodaigazgató helyettes vagy az óvodaigazgató általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a Pedagógiai Programról és annak tartalmáról. Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az óvodaigazgató/függetlenített óvodaigazgató helyettes vagy az óvodaigazgató általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda Pedagógiai Programjáról, mely az óvoda honlapján folyamatosan, a csoportszobákban az óvoda nyitva tartása alatt megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvodaigazgatótól, a függetlenített óvodaigazgató helyettől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet az óvodaigazgató számára, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra. Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől.

Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az óvodaigazgatónak címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

Kelt: Budapest, 2024.04.10.

Szoboszlai Beatrix
Szoboszlai Beatrix
Óvodaigazgató

Záradék

<p>A Pedagógiai Programot készítette:</p> <p><u>Az intézmény igazgatója a nevelőtestület bevonásával</u></p>	<p>Dátum: 2024. 04.15.....</p> <p></p> <p>Szoboszlai Beatrix Óvodaigazgató</p> <p></p>
<p>A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége jogszabályi hatáskörében <u>véleményezte, szakmai javaslatait a Pedagógiai Program fenntartói jóváhagyását megelőzően megtette.</u></p>	<p>Dátum: 2024. 06.18.....</p> <p></p> <p>Krämer Csilla Szakmai munkaközösség nevében</p>
<p>A <u>Szülői Szervezet</u> magasabb jogszabályban - biztosított jogai alapján a fenntartói jóváhagyás előtt a módosított Pedagógiai Programról <u>a tájékoztatást megkapta.</u></p>	<p>Dátum: 2024. 04.15.....</p> <p></p> <p>Kissné Schubert Ágnes Szülői Szervezet nevében</p>
<p>Az óvoda <u>nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottai</u> az óvoda módosított Pedagógiai Programjában foglaltakról a fenntartói jóváhagyást megelőzően <u>tájékoztatást kaptak.</u></p>	<p>Dátum: 2024. 04.15.....</p> <p></p> <p>Tar Veronika A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak nevében</p>
<p>A nevelőtestület magasabb jogszabályban meghatározottak alapján a helyi egészségfejlesztési programot az iskola-egészségügyi szolgálat <u>közreműködésével készítette el</u>, valamint a diabéteszes gyermekek és fokozott kockázatú allergiás gyermek ellátásához kapcsolódó teendők rögzítéséhez beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat támogató véleményét.</p>	<p>Dátum: 2024. 04.17.....</p> <p></p> <p>Dr. Lehoczky Péter Gábor főigazgató Szent Kristóf szakrendelő</p> <p>P.H.</p> <p></p>

	<p>.....</p> <p>Dr. Lengyel Márta</p> <p>iskolaegészségügyi szolgálat/ orvos</p> <p>P.H.</p> <p>.....</p> <p>Dr. Esküdt Ágnes</p> <p>iskolaegészségügyi szolgálat/ orvos</p> <p>P.H.</p>
<p><u>Újbuda Önkormányzata, mint fenntartó</u> a dokumentum tartalmát a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával megismerte. A korábbi fenntartói döntésre tekintettel a XV-70/39(2022) iktatószámon nyilvántartott anafilaxiás sokk intézményi megelőzése érdekében tett fenntartói hosszú távú elköteleződésben foglaltakhoz továbbra is biztosítja a feltételeket. Mindezen túl az óvoda Pedagógiai Programja a fenntartóra többletkötelezettséget nem ró. <u>Az óvoda módosított Pedagógiai Programját az Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 83. § (2) g) pontja által felhatalmazva jóváhagyja.</u></p>	<p>Dátum: 2024.</p> <p>.....</p> <p>Fenntartó nevében aláírás</p> <p>P.H.</p>

ÓVODAIGAZGATÓI NYILATKOZAT

Az intézmény felelős igazgatójaként Szoboszlai Beatrix (név) nyilatkozom, hogy a Szentimrevárosi Óvoda (székhely: 1113, Budapest, Badacsonyi utca 20-22 sz.) működését meghatározó Pedagógiai Program a jogszabályokban megfogalmazott jogok, kötelességek érvényesülésének intézményi helyi gyakorlatát tartalmazó belső szabályozó, melynek rendelkezései a fenntartóra/működtetőre a dokumentum módosításával és **2024. május-i hatályba lépésével - a XV-70/39 (2022) iktatószámon nyilvántartott az anafilaxiás sokk intézményi megelőzése érdekében tett fenntartói hosszú távú elköteleződésben foglaltakon túl - **többletkötelezettséget nem ró a fenntartóra.****

Budapest, 2024. április 10.

Tisztelettel:

Szoboszlai Beatrix
.....
óvodaigazgató

Csatolandó az óvodaigazgatói nyilatkozathoz:

- XV-70/39(2022) iktatószámon nyilvántartott Polgármesteri levél - Hosszú távú fenntartói elköteleződés az anafilaxiás sokk intézményi megelőzése érdekében tett intézkedésekhez

Melléklet

1 számú melléklete: Szentimrevárosi Óvoda székhely egyedi arculata

Szentimrevárosi Óvoda Székhely: Komplex személyiségfejlesztés a közösségben

A Szentimrevárosi Óvoda Székhely intézménye elsősorban a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére kötelezte el magát a biztonságos környezet megteremtésével szeretetteljes és mindenkit elfogadó légkörével.

Komplex módon, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével, vállaljuk a gyermekek nevelését az óvodába lépéstől iskolába lépésükig.

Valljuk, hogy az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, intézményünk a családi nevelésre épít és kiegészíti azt.

Az óvodás gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését egyedi adottságai, az érés folyamatának sajátosságai, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások befolyásolják. Mindezen hatások következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A folyamatos napirend és a rugalmas hetirend biztosításával, igazodunk a gyermekek egyéni igényeihez, fejlődési folyamatához.

Hiszünk a szabad játék fontosságában és fejlesztő hatásában.

Az általunk felkínált különböző tevékenységeket - foglalkozásokat - ismeretszerzési lehetőségeket - játékidőben tervezetten végezzük.

Nevelő munkánkat óvodapszichológus és gyógypedagógus is segíti.

A személyiség szabad kibontakozására a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Az óvodánk valamennyi dolgozója gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítését támogató, előítéletektől mentes, a szeretetteljes nevelést részesíti előnyben.

A szülőkkel a kölcsönös partnervizony kialakítására törekszünk, rendszeresen tájékoztatjuk őket gyermekük fejlődéséről, az óvodai élet eseményeiről.

Lehetőséget biztosítunk az óvodai élet megismerésére nyílt napok, közös programok szervezésével.

A szülők véleménye, javaslata fontos számunkra, segítő, támogató ötleteiket szívesen fogadjuk.

Nevelési elveink:

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, bizalom és megbecsülés öveze,
- a nevelés és nevelési módszereink segítsék a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk,
- biztosítjuk a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetet,
- érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtünk,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkornak megfelelő formálását, fejlesztését támogatjuk,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokra, e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltség tartalmak közvetítését segítjük,
- olyan óvodai életet teremtünk, amelyben a gyermekeket az életkori igényeiknek megfelelő szeretet, törődés, elfogadás és biztonság övezi.

A gyermekek komplex személyiség fejlődésének támogatása érdekében figyelünk:

- a gyermekek változó, eltérő szükségleteinek figyelembevétele, megfelelő szokások kialakítására,
- a gyermekek lehetőség szerint azonos (homogén) korosztályú (esetenként heterogén) csoportokban történő nevelésére,
- az eltérő családi értékek és kultúrák elfogadására,
- sajátos nevelési igényű gyermekek, viselkedési, tanulási problémával küzdő gyermekek fokozottabb mentális, érzelmi és szociális támogatására,
- tehetséggondozásra.

A személyiségfejlődés tekintetében a gyermekekben az alábbiakat kívánjuk erősíteni:

- pozitív énkép, önismeret,

- érzelmi gazdagság, szeretet,
- kulturált magatartás, szokások, szabályok ismerete,
- a másság elfogadása, empátia,
- társakkal való együttműködés, kooperáció, kommunikáció,
- döntés, választás, rugalmas gondolkodás, a kreativitás képessége,
- önálló feladatvállalás, ismeretszerzés,
- udvariasság,
- türelem, kitartás,
- őszinteség, becsületesség,
- a természeti-, társadalmi környezet és a művészetek iránti érzékenység.

A játék személyiségfejlesztő hatása:

A játék a gyermekek legfontosabb tevékenysége, mert a játék a kisgyermek pszichikus szükséglete. Kiemelt jelentőségű, hisz a gyermek saját belső világából és a külvilágból származó benyomásait a játékban újra átéli.

A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzélemvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata.

Fejlesztőhatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre, pszichikumra is. A társas kapcsolatok alakulásának, a társas szükségletek kielégítésének is legfontosabb formája.

A gyermekek legalapvetőbb tevékenységi formája, ezáltal egész személyiségük fejlődik. Gazdagodnak: értelmi és szociális képességeik, kommunikációjuk, színesedik akarati életük, Fejlődik: önuralmuk, önbizalmuk, önkifejezésük, ítéletalkotásuk, képzeletük, fantáziájuk, kezűgyességük, mozgásuk.

Nevelési gyakorlatunkban kétféle játékot különböztetünk meg:

- a gyermek szabad játékát,

- az óvodapedagógus által kezdeményezett, nevelési célzatú tanulási tartalmat, tevékenységet, melyben a gyermekek önkéntes alapon vehetnek részt.

Játékhoz szükséges feltételek biztosítása: nyugodt légkör, idő, megfelelő hely, eszközök, élmények, tapasztalatok, irányítás.

A mozgás személyiségfejlesztő hatása:

A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyermek természetes egyéni szükséglete. Az óvodai nevelés folyamatában a gyermek egészséges testi, és mozgásfejlesztése során szolgálja egész személyiségük fejlődését, és szervesen illeszkedik a napi gyermeki tevékenységekbe, biztosítja a sporttevékenységekhez szoktatást. A tanulási zavarok kialakulásának megelőzésében kulcsfontosságú a széles körű mozgásfejlesztés, mely befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását is.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek természetes mozgásigényét kihasználva testi képességeik fejlesztése játékos formában, mozgáskultúrájuk megalapozása, mozgásról szerzett pozitív élményeik megerősítése létrejöjjön. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akaratú tényezőinek fejlesztése oly módon valósuljon meg, hogy megmaradjon a gyerekek szabad mozgáskedve.

Mese-vers személyiségfejlesztő hatása:

Lassú, természetes folyamatban érik meg a gondolkodásuk, értelmi tevékenységük arra a szintre, ahol már külön válik a valóság szereplői és a mesevilág költészete. A mesék környezetképe az egyes szereplők viselkedésmintái a mesékben megjelenő konfliktusok megoldása kulcsjelentőségű értelmi, érzelmi fejlődésükben. A közös tevékenységek során kapcsolatot teremt társaival. Növekszik türelmük, erősödik akaratuk, önfegyelmük. Felébred bennük a felfedezés, a tudás öröme.

- Az irodalmi élmények újra átélése lehetőséget nyújt a fantáziálásra.
- Konfliktuskezelésük, problémamegoldó készségük fejlődik.
- Fejlődik erkölcsi érzékük, ítélőképességük.
- Az irodalmi értékek iránt megalapozódik kötődésük.
- Erősödik az egymás iránti odafigyelés, összetartozás érzése.
- Az igényes beszédminta hatására csiszolódik a gyerekek kiejtése, gyarapodik szókészlete.

- Fokozódnak az érzelmek az élmények hatására.
- Megismerkednek negatív érzelmekkel is bánat, szomorúság, igazságtalanság.

Ének zene, énekes játékok, gyermektánc személyiségfejlesztő hatása:

A zenei kreativitás fejlesztése az önkifejezés újabb lehetőségét nyitja meg a gyermekek előtt. Pozitív érzelmek ébresztése a mondókás játékokkal. Feladatunk a gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának megalapozása. A közös éneklés, játék, tánc segítségével együttes élmények teremtése.

A zenei anyagok válogatása, elsősorban a magyar népdalkincsek, népi mondókák közül valósul meg. A kiválasztott művek feleljenek meg az adott csoport életkorának, otthonról hozott értékeinek, tapasztalatának, tudásának. Az ének tevékenységek alkalmával megvalósul:

- Teljes személyiségfejlesztés.
- Ízlés és zenei műveltség formálása.
- Koordinált mozgásfejlesztés,
- Képzelet, tapasztalatfejlesztés.
- Ritmikus, harmonikus mozgásfejlesztés.
- Zenei befogadó készség fejlesztése.
- Haza iránti szeretet fejlesztése.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka személyiségfejlesztő hatása:

Ez a terület összetett, magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, a konstruálást, a képalakítást, a kézimunkát, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való ismerkedést, és a környezet alakítást. A gyermek a mindennapjai során sokrétű tapasztalatokat szerez a környező világról.

Tevékenységek által lehetővé tesszük, hogy kifejezzék érzelmeiket, szabad utat engedünk legalapvetőbb vágyaiknak. A siker örömforrás, és ez segíti önértékelésük fejlődését. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységei, a technikák gyakorlása az egész személyiségfejlesztését szolgálja. Fejlődik akaratuk, kitartásuk, figyelmük, önfegyelmük, tűrőképességük, kreatív önkifejezésük.

Külső világ tevékeny megismerésére személyiségfejlesztő hatásai:

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés folyamata sokrétű, a gyerekek minden cselekvését áthatja. Az óvodánkban a környezeti nevelés meghatározó szerepet játszik a gyermek környezetkultúrájának alakításában. A környezeti nevelés fontosságát, személyiségformáló, szokás kialakító szerepét fontosnak tekintjük. A környezet változásaihoz, jeles napjaihoz társítjuk a tanulási tartalmak átadását. Ezáltal lesz komplex, egész a nevelésünk, mellyel megalapozzuk óvodás gyermekeink környezeti tapasztalatait, ami később ismeretté, egész életre szóló tudássá alakul át. Nevelésünkben megjelenik a környezetbarát életforma megalapozása, a fenntarthatóság elvének érvényesülése.

A matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése értelmi jellegű képességek: emlékezés, megértés, konstruálás, ítézőképesség. Fejlesztenünk kell a gyermekeink problémalátását, problémamegoldó képességét, egyéni megismerő vágyukat. Fontosnak tartjuk példamutatásunkat, modellszerepünket. Segítjük a téri tájékozódási képességük fejlődését. Segítjük feladattudatuk, feladattartásuk kifejlődését.

A munka személyiségfejlesztő hatásai:

A gyermektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást, és annak teljesítését igényli. Gyakorlás hatására alakul ki bennük a munka céljának tudata, a felelősségérzet és képessé válnak arra, hogy számoljanak tevékenységük következményeivel is. Hozzájárul értelmi képességeik fejlődéséhez. A munkavégzés során nagyfokú önállóságra is szert tesznek. Elkezdnek kialakulni a munkaszervezés készségének az alapjai. Hozzájárul a gyermekek közötti társas kapcsolatok alakulásához, átéléséhez, segíti bensőségebbé válását. Lehetővé válik általa az önértékelés és ezzel együtt a közösségi értékelés kialakulása.

A komplex személyiségfejlesztés keretében a gyermekek zenei nevelésével is kiemelten foglalkozunk.

„Rá kell egyszer már mutatni a legkisebbek nevelésének országos kulturális jelentőségére. Ha nem ültetjük el a zenei nép magvát a legzsengőbb korban, később hiába próbálkozunk vele: ellepte a lelkeket a gyom. Van-e szebb hivatás, mint új kertbe vetni az első magot?”

(Kodály Zoltán)

Célunk:

A gyermekekkel megszerettetni a zenét, a dalokat, az éneklést, a mondókázást. Fejleszteni zenei hallásukat, mozgáskultúrájukat és ritmusérzéküket.

Kialakítani zenei ízlésüket, megalapozni zenei anyanyelvüket. Megéreztetni a közös éneklés, a közös játék örömét. a népszokásokhoz illeszkedő, dalok-mondókák gondosan megválogatott felhasználásával érhetjük el.

Alapelvünk:

Az óvodai, és a családban kapott zenei élmény alapozza meg a zenei anyanyelv kialakulását, a gyermekek ének-zenei kultúráját, a népi hagyományörzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzését. A közös éneklés, mondókázás, a körjáték prioritást élvez nevelésünkben.

Feladatunk a gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának megalapozása. A közös éneklés, játék, tánc segítségével együttes élmények teremtése. Zenei készségfejlesztés.

A zenei anyagok igényes válogatása, elsősorban a magyar népdalkincsek, népi mondókák közül. A kiválasztott művek feleljenek meg az adott csoport életkorának, otthonról hozott értékeinek, tapasztalatának, tudásának.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A zenei témák kapcsolódnak az egyéb tevékenységek témáihoz is, azokat kiegészítik, érzellemmel töltik meg és színesítik. A népi mondókák, énekes játékok, a zenei anyanyelvünk művészi értékei hozzájárulnak az éneklés és a zene megszerettetéséhez, de a gyermekek szociális fejlődését, lelki, anyanyelvi gyarapodását is elősegítik.

A néphagyományra építkezve alakítjuk a gyermekek zenei neveltségét, ízlését, juttatjuk őket sajátos élményhez. A zenei képesség és készségfejlesztés játékos módon megy végbe. Az énekes, ritmikus játékok azért is fontosak, mert megalapozzák a későbbi harmonikus mozgást.

A felelgetős énekes játékok során különböző grammatikai megoldásokkal találkoznak a gyerekek, választékos kifejezésekkel, párbeszédekkel ismerkednek meg. Az egyéni megszólalás, egyéni éneklés bátorítása természetes játékhelyzetekben a legkönnyebb. Ezt munkánk során, napi szinten, tudatosan alkalmazzuk. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, a beszédtechnika/helyes

légzés fejlesztése e tevékenységek közben a gyermek számára szinte észrevétlenül alakíthatók.

A hangszerekkel való ismerkedés különleges izgalmat és élményt jelent az óvodásoknak. Az óvodáskor vége felé gyermekeink ritmus-hangszereket önállóan is használnak (pl. dob, háromszög, cintányér, stb.). Játék-idő alatt önállóan vagy óvodapedagógusi segítséggel maguk is készíthetnek hangszert. Hangszer lehet a fakocka, a tenyerünk, a vízzel töltött palack, a duda, a nádsíp, a furulya, a selyempapír, a fésű, a doromb, stb. A hangszerhasználat a zenei készségfejlesztés, képességfejlesztés, ritmusérzék fejlesztés eszköze.

A zenei nevelés szervezeti formája lehet kötetlen – mikro-csoportos szervezésű - de a köralakításhoz, a nyugalmas együtténekléshez, a meghitt zenéléshez az óvodapedagógus kötött formát is választhat.

A Szentimrevárosi „Gesztenyés kert” Óvoda Székhely hagyományai

Szeptember:

- Népmese napja: Faliújság dekorálása Benedek Elek képével, pár soros megemlékezés a mesemondóról.
- Az aktuális héten, csak magyar népmese mesélése, nagycsoportosok meseillusztrációt készítenek.

Október:

Gesztenyés nap:

- Vidám, zenés, táncos délután az óvoda udvarán a Kolompos együttes részvételével.
- Kiscsoportosok megkapják az új gesztenyés pólót, ezzel köszöntjük őket óvodánkban.

Állatok világnapja:

- Az aktuális héten az állatok témában tevékenykednek a gyerekek komplex módon (mese, vers, vizuális, zenei nevelés).
- faliújságokon megjelennek az állatos témájú, különböző technikákkal készülő alkotások

Őszi sportnap az udvaron:

- korcsoportnak megfelelően játékos versenyek, vetélkedők

November:

Márton nap

- Márton napi népszokásokkal való ismerkedés minden csoportban
- Közös tűzgyújtás, verselés, énekelés, libazsíros kenyérvés az udvaron

Advent

- Advent kezdetén adventi barkácsoló délután szervezése a szülőknek, mely során együtt készítjük az adventi koszorút és a csoportdíszek egy részét

December:

Advent

- Adventi készülődés minden csoportban. Gyertyagyújtás, mézes kalácssütés, énekelés, verselés. Készülődés a Karácsonyra.
- Luca nap: Luca napi népszokások felelevenítése, búzaültetés a gyerekekkel.
- Mikulás: Mikulás várás, Miklós püspök személyének a legendája – ennek ismertetése. Mikulás fogadása a csoportokban.
- Karácsony: Minden csoportban Karácsonyfa állítás, rövid, meghitt karácsonyi ünnep szervezése, amikor ajándékot is kapnak a gyerekek a szülői felajánlásokból.

Január:

Újév: Új évi „malacságok” népköltések mondogatása.

Farsang

- Vízkereszt után kezdődik a Farsang. Az ezzel kapcsolatos népszokások feldolgozása korcsoportnak megfelelően csoportonként.

Február:

- Csoportonként Farsangi multság szervezése, jelmezbál közös napon.
- Farsang farka, téltemetés.
- Fényképezés az óvodában. Csoportonként, egyéni képek készítése.

Március:

Húsvét

- Mozdó ünnep. Húsvéti népszokásokhoz kapcsolódva tojás festése különböző technikákkal, locsoló vers tanulása.
- Tavaszvárás, Sándor, József, Benedek napon ennek tudatosítása és a tavaszhoz kapcsolódó tevékenységek szervezése.

Víz világnapja

- Beszélgetés, tapasztalatszerzés, vizes témájú vizuális tevékenység.

Április:

- Föld napja
- Gesztenyés Galéria
- A gyerekek munkájából egy téma köré csoportosítva, különböző technikák bemutatásával kiállítás szervezése a tornateremben.

Május:

Anyák napja

- Édesanyák köszöntése külön minden csoportban.

Madarak, fák napja

- Megemlékezés a madarokról – fákról, vizuális tevékenység ebben a témakörben.

Családi sport nap

- Délután szervezett családokkal közös sportnap.

Június:

Évzárók

- Nagycsoportban a szülők meghívásával búcsúzás az ovitól.

Nyitott ünnepek

- Gesztenyés nap (kiscsoportos szülők részvételével)
- Adventi délután
- Anyák napja
- Évzáró
- Családi sportnap

Ajánlott irodalom

Gáspár László: Egészséges világkép komplex tananyaga c. könyv

Nagy Jenőné: Az óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

Fromm Erich: A szeretet művészete

Nagy Sándor: Az oktatás folyamata és módszerei

Zilahi Józsefné: Mese - vers az óvodában

Forrai Katalin: Ének - zene az óvodában

Dr Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata

Réthy Endréné: A tanítási, tanulási folyamat motivációs lehetőségeinek elemzése

Tanulmányok Az Akadémia Távlati Műveltségkonceptió Alapján: Műveltségkép az Ezredfordulón

Mérei Ferenc - V.Binét Ágnes: Gyermeklélektan

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Kodály Zoltán: A zene

Porkolábné Balogh Katalin: Pszichológiától a pedagógiáig

Perlai Rezsőné: Az óvodáskor viselkedéskultúrája

Dr Hegyi Ildikó: Óvoda – család

Boldizsár Ildikó: Meseterápia: mesék a gyógyításban és a mindennapokban. - Budapest :

Magvető Kim John Payne: Egyszerűbb gyermekkor - Hogyan neveljünk nyugodtabb, boldogabb, magabiztosabb gyerekeket?

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Pedagogiai_pszichologia_jegyzet_vodapedagogusoknak/72_rtelmi_fejlds.html

<https://ovonok.hu/>

<https://jatsszunk-egyutt.hu/erzelmi-intelligencia-fejlesztese-ovodaskorban-az-erzelmek-felismerese/>

<https://hu.pinterest.com/>

<https://egyszervolt.hu/>

<https://www.fejlesztoklapja.hu/>

2 számú melléklet: Szentimrevárosi Óvoda Alsóhegy Utcai Óvoda telephely egyedi arculata

Szentimrevárosi Óvoda Alsóhegy Utcai Óvoda Telephely: Környezettudatos és egészséges életmódra nevelés

Nevelőtestületünk közel két évtizede formálja, alakítgatja sajátos arculatát. Az óvodapedagógusok többsége évtizedek óta itt dolgozik. A sok közösen eltöltött év összekovácsolta a közösséget, a fiatalabbak szívesen veszik át a régi bevált módszereket, ugyanakkor tudnak újítani, ésszerűen változtatni, kreatívan gondolkodni.

Óvodánk pedagógusaira a nagyfokú gyermekszeretet, empátia, nyitottság és tudatosság jellemző. Óvodai nevelésünk során arra törekszünk, hogy a gyermekek elfogadásban és szeretetben, biztonságban és testi-lelki egészségben boldog óvodás éveket éljenek.

Olyan értékek mentén nevelünk, ami a gyerekek érdekeit maximálisan szolgálja. Érzékeljük a változó igényeket, az újonnan létrejövő értékek alakulását. Olyan értékeket közvetítünk, melyek gyorsan változó világunkban állandóságot, biztonságot, könnyebb eligazodást nyújtanak a gyermekek számára.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők megismerjék az óvodai értékrendet, nevelési elképzeléseinket, céljainkat, s azokkal azonosulni tudjanak. A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatra törekszünk.

Célunk, hogy sokoldalú fejlesztésünk eredményeképpen a gyermekek felkészültek legyenek az iskolai életre, egyéni fejlődésükre az önállósodás, az általános tájékozottság, a magabiztosság, a nyitottság és a kreativitás, közösségi magatartásukra az alkalmazkodási és együttműködési készség legyen jellemző. Célunk továbbá, hogy minél több tapasztalattal rendelkezzenek a magyar néphagyomány kincsestárából, ismerjék az egészséges életmód alapvető ismérveit, legyenek képesek a környezettudatos gondolkodásra, cselekedetekre.

Alapelveink:

- Valós eredményeket csak a családokkal együttműködve érhetünk el.
- Minden gyermeket önmagához mérten fejlesztünk és értékelünk.
- Számunkra az értékmegőrző személet 3-as egysége a hagyományok ápolását, a tudás átörökítését, és a környezettudatosságot jelenti.

- Törekszünk az elvárások és lehetőségek közötti egyensúly meglétére.
- A tevékenységközpontú módszereket részesítjük előnyben.
- Arra törekszünk, hogy minden gyermeket sokoldalú fejlesztéshez, változatos tapasztaláshoz juttassunk. A sokoldalú fejlesztéshez minden gyermeket hozzá kell juttatni.
- Fontosnak tartjuk, hogy értékeink követhetőek legyenek a gyerekek számára, nyújtsanak biztonságos eligazodást a mindennapokban.

Nevelésünk kiemelt területei:

- A hagyománytisztelet és néphagyományőrzés,
- Az egészséges életmód alakítása,
- A környezettudatos magatartás.

E három terület úgy képez egységet, mint ahogy egységet képez a múlt, a jelen és a jövő. Néphagyományőrző tevékenységünkkel a múltunkat tiszteljük, abból próbálunk tanulni, az egészséges életmód alakításával az életminőség jobbításához szeretnénk hozzájárulni, a környezettudatos magatartás kialakításával pedig az öko szemléletű gondolkodást alapozhatjuk meg.

A hagyománytisztelet és néphagyományőrzés természetes alkotóeleme nevelésünknek. A népi kultúra átszövi mindennapjainkat, komplexen épül be a tevékenységekbe. Környezetismereti tartalmaink tekintetében, az év körforgása szerint, a jeles napok mentén haladunk. A néphagyományokat változó mélységben dolgozzuk fel, elsősorban a gyerekek életkorához igazodunk. Az óvodában töltött évek alatt így többször ismétlődnek az ünnepek, jeles napok tartalmi elemei, de mindig bővülve, színesedve, mélyítve. Fontosnak tartjuk, hogy a néphagyományok életszerűen jelenjenek meg a gyerekek számára, úgy, hogy azokkal azonosulni tudjanak.

- Jeles napok komplex feldolgozása számunkra azt jelenti, hogy az ünnep jellegétől függően ismerkedünk az ünnepi szokásokkal, az ünnep tartalmi elemeivel, jelképeivel. Az ünnephez illő tevékenységeket végzünk, játékokat tanulunk.
- A népi dalos- és dramatikus játékok tiszta forrásai a hagyományok átörökítésének. Mindig figyelünk rá, hogy a választott ének és játékműanyag illeszkedjen az aktuális időszak jeles napjaihoz, a néphagyományokhoz. Óvodánkban havi rendszerességgel Táncházz foglalkozás folyik, ahol élőzene kísérettel, hivatásos néptánc oktató tanítja a

gyerekeket a néptánc alapjaira, mesél régi szokásokról, hagyományokról, és minden alaklommal megtanít a gyerekeknek egy népdalt is.

- A mesélés, a verselés és mondókázás elmaradhatatlan része a mindennapoknak. Az irodalmi anyagválasztásnál a népi költészetet, - mint az anyanyelvi kultúra részét – részesítjük előnyben. Mindig figyelünk az aktualitásra és az életkori sajátosságokra. Fontosnak érezzük, hogy a hallgatásra, mondogatásra szánt irodalmi anyag érzelmileg is közel álljon a gyerekekhez.
- A vizuális tevékenységeknél szívesen használjuk a természetes anyagokat, eszközöket, technikákat. Keressük a kapcsolódási pontokat az ünnep és a vizuális tevékenység között is. Ehhez segítségünkre van a népi kultúrában végzett, az adott időszakra jellemző tevékenység felidézése. Miközben barkácsolunk, kézműveskedünk, megismerkedünk régi mesterségekkel is.
- A népi sportjátékok, mozgásos tevékenységek is magukban hordozzák hagyományainkat. Ügyességi játékokat tanítunk a gyerekeknek, futó, fogó és versenyjátékokat mutatunk. Ezeket szívesen használjuk a testnevelés foglalkozások végén, aktuálisan tárgyakhoz, alkalmakhoz kapcsolva, vagy egyszerűen udvari játékokat színesítve.

Az egészséges életmód alakítása sok odafigyelést igénylő terület, ami a mindennapi gyakorlatban, folyamatosan valósul meg, így természetesen épül be a gyermekek személyiségébe. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők bevonásával, egyetértésével alakítsuk a gyerekek szokásrendjét.

- Hangsúlyozzuk a mindennapos levegőn tartózkodás fontosságát. A szélsőséges időjárási viszonyok között is kimegyünk az udvarra, részben edzettség, részben tapasztalatgyűjtés céljából. Ezért szoktuk kérni a családokat, hogy mindig készüljenek a valós időjárási viszonyokra, a gyermekek öltözködését illetően.
- Törekszünk a napi rendszeres mozgás igényének a kialakítására. Az irányított mindennapos mozgás mellett óvodaudvarunk számos szabadon választható mozgásos játéklehetőséget rejt magában. A többszintes udvarunk bejárása lépcsőn, kisebb és a nagyobb domboldalon is lehetséges. A természet megfigyelése, a szabad játék közben észrevétlenül is változatos terepet járnak be a gyerekek, erősödik állóképességük, fejlődik egyensúlyérzékük. A foci pályája a gyerekek – főként a nagyobbak – kedvence. A kezdeti kapura rúgások, a passzolások, a vegyes összetételű csapatmérkőzések, a

csoportok közötti bajnokságok boldog helyszíne. A gumiborításnak köszönhetően minden évszakban jól használható. Kiépített kerékpárpálya és – számos különböző méretű – kerékpár segíti a gyerekeket a kerékpározás elsajátításában, természetesen bizonyos közlekedési szabályok egyidejű betartásával. Egyre több család közlekedik otthonuk és az óvoda között kerékpárral. Nagy tér áll a gyerekek rendelkezésére a természetes mozgásokhoz, futásokhoz, mászásokhoz, gurulásokhoz és a labdajátékokhoz. Elegendőek és megfelelőek a telepített mozgásfejlesztő játékok, karbantartásuk és fejlesztésük folyamatos. A csoportszobákban – nem csak rosszidő esetén, hanem a mindennapokban is – lehetőség van az ugróasztal, a mozgáskotta, egyensúlyozó játékok stb. szabadidős használatára.

- Az egészséges táplálkozás kialakításának segítése hosszútávon járulhat hozzá a gyermekek testi egészségéhez. Ez vonatkozik a víz és gyümölcsfogyasztásra, a cukorfogyasztás csökkentésére, a túlsúlyos gyermekek étkeztetésére. Az egészséges táplálkozásról nem csupán beszélünk, hanem mi pedagógusok is jó példával járunk elől. Minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy a gyerekeket rászoktassuk a megfelelő folyadékfogyasztásra, elsősorban a vízivásra. Mivel a gyerekek ébrenléti idejük jelentős részét az óvodában töltik, ezért a folyadékbevitel jelentős részéről is nekünk kell gondoskodnunk. Az óvodaudvaron két ivókút is finom budapesti vizet kínál a szomszédoknak. Naponta fogyasztanak a gyerekek gyümölcsöt, zöldségfélét. Célunk, hogy ismerjék az ízeket, mindent megkóstoljanak, válják természetessé a nyers zöldség és gyümölcsfogyasztás. Ünnepi alkalmakkor – a szülőkkel is egyeztetve – előnyben részesítjük az aszalt gyümölcsöket, sótlan magvakat, magas gyümölcstartalmú desszerteket, a cukrozott, túlsózott társaikkal szemben. Óvodapedagógusi szabadság annak eldöntése, hogy milyen módon ismerteti meg a pedagógus a gyermekekkel a gyógynövényeket, a csíráztatott magvakat, azok fogyaszthatóságát. A túlsúlyos gyermekek étkezésére, mozgására különös gonddal figyelünk. A szülőkkel egyeztetve segítjük a helyes szokások alakítását, megerősítését.
- Minden csoportunk rendelkezik só-lámpával és párologtatókkal, amiket a pedagógusok belátásuk szerint használnak.
- Rendszeresen szervezünk kirándulásokat, sétákat elsősorban középsősök és nagycsoportosok részére. Gyalogosan a környezetünk adta lehetőségeket járjuk be, így szívesen megyünk a Gellért hegyi víztározóhoz, a Sas-hegyre, a Feneketlen-tóhoz, a Kertészeti Egyetem Arborétumába. Fél napos kirándulásokat szervezünk a

Normafához, egész naposat a visegrádi Mogyoró-hegyre. Évek óta kedvelt családi esemény az apás foci. Késő tavaszi délutánon hívjuk el a lelkes apukákat, hogy együtt focizzanak a gyerekekkel. Kialakulóban van a tavaszi sportnap megszervezése, melyből hagyományt szeretnénk teremteni, szintén a családok bevonásával.

A környezettudatos magatartás kialakítása már egy jövőbe mutató szándék, az öko szemléletű gondolkodást célozza meg. A gyermekeket körülvevő világ megismertetése mellett sok környezetvédő tevékenységet tervezünk, szervezünk abban a reményben, hogy a kisgyermekkorban megfigyelt, tapasztalat és utánzásos tanulás útján elsajátított környezetkímélő és környezetvédő magatartás beépül a gyermekek személyiségébe, megalapozva ezzel a környezettudatos felnőtté válást. Környezetvédelmi projekt-tervünk színesíti, segíti a pedagógusok munkáját. A tevékenységeket igyekszünk a családok bevonásával, együttműködésével végezni.

- A hulladékokat szelektíven gyűjtjük. A csoportszobákban papír és műanyag hulladék elkülönítésére van lehetőség. Ezen kívül a folyosón külön műanyag kupakot, és papírgurigát gyűjtünk. A dadus nénik külön kukába dobják a műanyag flakonokat, papírokat, összegyűjtik a gyümölcsisztítás hulladékát, amit a komposztálóba öntünk. Ugyancsak a komposztálóba gyűjtjük ősszel a lehullott faleveleket is. Fontosnak tartjuk a jó példamutatást.
- Az újrahasznosítás jegyében arra törekszünk, hogy a háztartási hulladék-anyagokat változatos módon használjuk fel. Kiállításokat szoktunk meghirdetni a családok számára, különböző témakörökben. Sok érdekes, mutatós alkotás szokott készülni. (pl.: papírmásé álarc farsangkor, madáretető télen, stb.)
- Papírgyűjtés a szülők bevonásával. Minden tavasszal konténert rendelünk az óvodához, amibe 2-3 héten keresztül papírhulladékot lehet hozni otthonról.
- Takarékosság a vízzel, villannyal, anyagokkal. Példamutató magatartással, beszélgetésekkel, mesélésekkel próbáljuk észrevetetni a gyerekekkel azokat a dolgokat, értékeket, amire különösen vigyáznunk kell. Csak annyi vizet használjunk, amennyire valóban szükségünk van. Csak akkor égjen a lámpa, ha hiánya zavar valamely tevékenység végzésében. Arra tanítjuk őket, hogy bánjunk gazdaságosan az anyagokkal, papírral, fonallal, textillel, stb, hogy minél kevesebb hulladék keletkezzen. Minden évben egyszer ruhabörzét hirdetünk a szülőknek.

- Kertrendezés folyamatosan. A természet kincseinek közvetlen megtapasztalása mindennapos tevékenységünk. Fontos, hogy a gyerekeknek legyenek tapasztalataik arról, hogy ők maguk miképpen tudják alakítani, szépíteni természeti környezetüket. Pl. ősszel virághagymákat ültetünk, leveleket gereblyézünk és a komposztálóba hordjuk, tavasszal virágpalántákat ültetünk és folyamatosan gondozzuk, veteményes és fűszerkertet alakítunk ki, stb.
- Madár- és kisállat-védelem. Nagycsoportosoknak havonta tart Madár-ovi foglalkozást a Madártani Egyesület egyik munkatársa. Kertünkben sok madár megfigyelésére van lehetőség. Mi magunk is folyamatosan gondoskodunk a „madarainkról”, madáretetőt készítünk, télen eleséget, folyamatosan vízzel teli itatót teszünk ki számukra. Kertünkben élő kisállatok védelmére tanítjuk a gyereket, megfigyeljük az elbújó sünt, a köveken sülkerező gyíkokat, esős időben a földből előbújó gilisztákat, a szomszéd kertből átsétáló cicákat. Megfigyeljük az elbújó, majd tavasszal ébredező rovarokat, bogarakat. Vigyázunk rájuk.
- Csapadékgyűjtő edények vannak a homokozó mellett, hogy a tetőről oda gyűljön az esővíz. Locsolásra használjuk a gyerekekkel, nyáron a homokozáshoz is.
- Esővíz-mérőn megfigyeléseket tehetünk a lehulló csapadék mennyiségét illetően.
- Vetélkedőket szervezünk a gyerekeknek „A Víz Világnapja” és a „Föld napja” alkalmából. Ezekben a játékokban az óvoda minden csoportja részt vesz. Változatos tevékenységekkel, színes programokkal segítjük a természet kincseihez való pozitív kötődést.
- A csoportszobákban a természetsarkok adnak teret a megfigyelésekre, kísérletezésekre, pl. akvárium telepítése, ültetés, csíráztatás, hajtás.

HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK, JELES NAPOK

Szeptember:

- Szeptember 29. Mihály nap – új hagyományként
- Szeptember 30. A népmese napja – új hagyományként
- Családos kirándulás, (csoportfüggő, családokkal közös program) – hétvégi erdei kirándulás.

Október:

- Október 4. Az Állatok Világnapja, (csoportonként külön) – állatokról beszélgetünk, játékok, válogatások, emberi tevékenységek az állatokkal, állatokért, stb.
- Séta az Állatkertben, (csoportfüggetlen, csak nagycsoport)
- Október 15. Szüret, (csoportonként külön) – dalos játékok, mondókák
- Kirándulás a Normafához, (középső és nagycsoportosok) – félnapos

November:

- „Tökös-hét”, (csoportfüggetlen) – töklámpás, barkácsolás
- November 11. Kerület napja (csoportonként külön) – fényképgyűjtés, séták, nevezetességek, ki hol lakik, stb.
- November 11. Márton napja, (csoportonként külön) – Szent Márton legendája, libás játékok, dalos játékok, barkácsolás, versek, mondókák

December:

- Adventi készülődés, (csoportonként külön) – koszorú, adventi naptár, adventi zsákok, beszélgetések, adventi játékok, csend-kör, szeretet-kör, karácsonyvárás, ajándékkészítés
- December 6. Miklós napja, (közös óvodai program) – Mikulásvárás
- December 13. Luca napja, (csoportonként külön) – Luca-búza ültetése
- Mézeskalácssütés, (csoportonként külön) – ajándéknak, kínálásra
- Adventi Tea-délután, (csoportfüggetlen, családi program) – a folyamatosan érkező szülők rövid megvendéglése mézeskaláccsal, teával
- Adventi játékok, (csoportfüggetlen, közös program a családokkal) - betlehemezés, pásztorjáték, dramatikus népi játékok, közös éneklés

Január:

- Január 1. Újév, (csoportfüggetlen) – Újév köszöntés, dalok, mondókák, köszöntők, – szerencsehozók
- Január 6. Vízkereszt, (csoportfüggetlen) – az adventi időszak zárónapja, három királyjárás, a farsang kezdete

Február:

- Február 2. Gyertyaszentelő, (csoportonként külön) – Medvenap, medvekiállítás, macis játékok, dalok, mesék, időjárás megfigyelés stb.
- Farsang, (csoportonként külön, 1-1 csoportban téma szerint, majd csoportok közösen) – csoportok külön és közösen is, zártkörű jelmezbál, közös óvodai télkergetés zenével, dallal, tánccal.
- Színházlátogatás, (csoportfüggő) – csak nagyokkal)

Március:

- Március 15. Nemzeti ünnep, (csoportonként külön) – katonás játékok, zászló, kokárda, hazánk, magyar nyelv.
- Március 18-19-21. Sándor, József, Benedek, (csoportonként külön) – Meleg-hozó vándorok, tavaszvárás, beszélgetés, versek, dalok.
- Március 22. Víz világnapja, (csoportonként külön és közös óvodai program) – kísérletek, játékok, vetélkedő.

Április:

- Tavaszi nagytakarítás, (csoportonként külön és közös óvodai program a családok bevonásával) – kertészkedés, kertrendezés.
- Húsvét, (csoportfüggő), tojásfestés, berzselés, komálás, versek, dalok, barkácsolás, tojáskeresés.
- Április 22. A Föld napja, – (csoportonként külön és közös óvodai program) vetélkedő, virágültetés, beszélgetés, képválogatások, játékok, vetélkedő.
- Séta az Állatkertben, (csoportfüggő, csak nagycsoport)
- Apás foci, (csoportfüggő, családokkal közös program) – közös focizás az apukákkal.
- Barátságos focimérkőzés (csoportfüggő, csak nagycsoport, családokkal közös program) – 2 nagycsoport mérkőzése az óvodai kupáért.

Május:

- Első vasárnap, Anyák napja, (csoportonként külön) – Anyák napi készülődés, az otthoni köszöntő előkészítése.
- Május 1. Ősi tavaszünnep – új hagyományként

- Május 4. Szent Flórián napja (csoportfüggetlen) – Tűzoltók, tűzzel dolgozók védőszentje – Tűzoltóságra mennek a nagycsoportosok.
- Május 10. Madarak és fák napja, (csoportonként külön)
- Kirándulás Mogyoróhegyre, (középső és nagycsoportosok) – egész napos
- Kirándulás a Normafához, (kiscsoport) – félnapos
- Évzáró műsor, (csoportonként külön, családokkal közös program) – dalos játékfűzés, mesejáték, versek.
- Búcsúzó, (csak nagycsoportosok, családokkal közös program) – dalos játéksor, versek, búcsúuzsonna tortával, tarisznyával, ajándékkal.
- Kirándulás a Sas-hegyre, (csoportonként külön, csak nagycsoportosok) – csak túravezetővel.
- Gyereknapi, (közös óvodai program) – az óvodapedagógus mesejátéka a gyerekeknek, fagyizás.
- Pünkösdi – új hagyományként

Folyamatos:

- Születésnapok megünneplése, (csoportonként külön) – csoportonként külön.
- Madárovei, (csoportonként, csak nagycsoport) – havi egy foglalkozás, általában terepen - Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Madárovei programja.
- Táncok, (közös óvodai program) – élő népzenei tánc és dalok.

Ajánlott irodalom

Környezetismeret:

Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Ősztől őszi 1. 2. 3. 4. kötet

Labanc Györgyi: Óvodások környezeti nevelése

Psenákné Gregor Klára: Kötetlenül, komplexen, naponta mesével

Balázs Szűcs Judit – Szatzné Gregorits Anna: Szabadon, játékosan, örömmel

Kukasziget és palackpulcsi - lola mesék rajzfilm sorozat: -

https://www.youtube.com/watch?time_continue=45&v=l-yrbw9txg

Vízszennyezésről gyerekeknek <https://www.youtube.com/watch?v=Q5Q1GOZPNu8>

Matematika:

Perlai Rezsőné: Matematikai játékok óvodáskorban

Villányi Györgyné: Játék a matematika?

Óvodai Munkaközösség (V.ker 1980.) Tervezetek matematikai foglalkozásokhoz

Mozgás:

Dr. Tótszóllósné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában

Pappné Gazdag Zsuzsanna: A tornabot, A babzsák, A labda, A tornapad,

A karika, Újabb utánzó gyakorlatok

Mese, vers:

Bauer Gabriella: Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény

Icinke – picinke

Fésűs Éva: Az ezüsthedig

Benedek Elek mesekönyvei

Zilahy Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével (Tavaszi, Nyári, Őszi, Téli)

Dr. Kovácsné Mészáros Gabriella: Minden napra egy vers

Cini-cini muzsika – Óvodások verseskönyve

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Kányádi Sándor: Zümmögő

<https://www.nepmese.hu/index.php>

Anyanyelvi fejlesztés:

Demeter Lázár Katalin: Játsszótárs

Tamás Eszter – Rajné P. Viktória: Megért /ő?

Gósy Mária – Imre Angéla: Beszédpercepció fejlesztő modulok

Dr. Gósy Mária: A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése

Mindennapra egy alma: mesék ovisoknak az egészségről -

<http://online.fliphtml5.com/dhac/qlif/#p=4>

Ének – zene:

Forrai Katalin: Ének-zene az óvodában

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Foltin Jolán – Tarján T Katalin: Játék és tánc az óvodában

Papp Kornélia: Szájról szájra, kézről kézre

Így tedd rá! https://www.youtube.com/watch?v=C9a0zw_kCXg

Játékok:

Demeter Lázár Katalin: Játészótárs

Karlócai Mariann: Komámasszony hol az olló?

<http://ovi-isi.hupont.hu/7/teri-tajekozodast-fejleszto-jatekok#ixzz6lpkzvE8C>

3 számú melléklet Szentimrevárosi óvoda Újbudai Karolina Óvoda telephely egyedi arculata

Szentimrevárosi Óvoda Újbudai Karolina Óvoda Telephely Egyedi Arculata: Néphagyományőrző program

Hagyományőrző programunk célja: Gyermekek ismerkedjenek meg népünk kultúrájával, annak értékeivel, amelyet már az óvodába lépésüktől beépítünk a mindennapi életükbe. Olyan mintát adjunk a gyermekek számára, mellyel elősegítjük ragaszkodásukat népünk múltjához, képesek legyenek azonosulni vele.

Ismerkedjenek meg a népszokások eredetével, lényegével, hiedelemvilágával, jelképeivel. Szerezzenek jártasságot a népi kézművességben, ismerjenek számos népi játékot, népmesét, népdalt.

Alapelvünk: Egy nép jövőjének szempontjából nélkülözhetetlen múltjának ismerete és ebbe beletartoznak a néphagyományok és a népszokások is. Ezt szem előtt tartva fontos, hogy a gyermekek számára minél többet átadjunk népünk hagyományaiból, szokásaiból és átéljék archaikus népkultúránkat, hiszen ezek örök emberi értékeket képviselnek.

Nevelésünket tartalmilag az óvodánkban már több éves hagyományt képző ünnepek, ünnepélyek határozzák meg. Ünnepeink többségében a régi paraszti múlt hagyományaiból erednek. Tantestületünk tagjai az ország különböző tájain születtek, nevelődtek, közülük többen a történelmi Magyarország egyes részein. A különféle tájak hagyományainak megismerése és ötvözdése által alakítottuk ki és folyamatosan bővítjük hagyományaink tartalmát és rendjét. Óvodánk nevelőtestületének minden tagja nyitott, fogékony és elkötelezett a hagyományőrzés iránt. Ez azért is igen fontos, mert az óvodapedagógus személyisége, akkor hiteles, ha érzelmileg teljesen azonosulni tud népünk kultúrájával, szokásaival, hagyományaival.

Nevelőmunkánk tervezése az ünneptől ünnepig tartó szakaszokra épül. Az ünnepek közti időszak a már megélt ünnep lecsengése, illetve az elkövetkező ünnepre való készülődés jegyében zajlik.

Gyermekek mindennapjaiba a népszokásokat úgy tudjuk beépíteni, ha valamilyen ismerethez kapcsoljuk a jeles napokat. Ehhez a legjobb keretet az évszakok váltakozása nyújtja számunkra. Az év körforgásában az évszakhoz kapcsolódnak az ünnepkörök jeles napjai és a

hagyományápoló tevékenységek, mindezekhez pedig a népművészeti és népköltészeti alkotásokat társíthatjuk.

A hagyományörzés átszövi az óvodai életünket szürettől pünkösdig, melynek van egy rákészülési időszaka és a kiteljesedés után egy lecsengése. Az ünnepek és néphagyományok tartalmi megjelennek a tanulási folyamatokban, színesítve ismereteiket, világról alkotott képüket.

NÉPHAGYOMÁNY KAPCSOLATA AZ ÉVSZAKOKHOZ, TERMÉSZETHEZ:

ŐSZ – ŐSZI NAPFORDULÓ:

- Termések gyűjtése, változatos felhasználása, terménykiállítás, betakarítás, udvarrendezés, befőzések, salátakészítés, élősarok, terméstál, állatok behajtása, állatok világnapja, időjárás megfigyelés, őszi szüretelő játékok, vásárolás, portékakészítés, libás játékok, évszakhoz kapcsolódó dalok, versek, mondókák.
- Csoportok Mihály napi vásárt szerveznek dramatikus formában kikiáltókkal, mondókákkal, dalos játékokkal. Otthonról hozott portékájukat (aszalt gyümölcsöket, magvakat, mézeskalácsot, mézes süteményeket, puszedlit...) kosarukból csere-berélik egymás között. Vásárolás végén megkóstoljuk a vásárfiát és táncházzal fejezzük be a hagyományörző napot
- Benedek Elek népmesegyűjtő és író emlékére szeptember 30.-án (író születésnapján) népmese napját tartunk a szülőkkel közösen, meseolvasással, mesehallgatással. Ezen a napon a magyar népmese értékeit mutatjuk meg, mely által megismerkedhetnek a gyermekek és velük együtt a szülők is a magyar nép képzeletvilágának gazdagságával, sajátos fordulataival, kifejezőerejével, archaikus tudásával.
- Szüreti multságunk nyilvános kerti ünnepély. A folklór hagyományokhoz kötjük sajátos helyi hagyományunkat. Szüretet délelőtt, szőlő szemeztetésével, nyomkodással, préseléssel kezdjük. A kicsorgó mustot a délutáni mulatságon kóstoljuk meg .
- Ez alkalommal kihelyezzük óvodánk zászlaját, a nevelési év kezdetét jelezve. Itt fogadjuk „Karolina Óvodássá” az új kiscsoportosokat, akik kéznyomukat helyezik a zászlóra, ami kifejezi kapcsolatukat az óvodához.
- A nap fénypontja a szülők által, bográcsban készített hagyományos ételek elfogyasztása.

- Márton püspök legendáját is megismerhetik a gyerekek dramatikus formában, összekapcsolva libás játékokkal, versekkel, mondókákkal, dalos játékokkal. Ezen a napon libamájas és libazsíros ételeket kóstoltatunk.

TÉL – TÉLI NAPRORDULÓ:

- Adventi naptár készítés, adventi gyertyagyújtás, mézeskalácssütés, ünnepi asztalhoz koszorú és asztaldísz készítés, Katalin-ághoz gyümölcságak gyűjtése, Luca-napi búza ültetése, pásztorjáték, betlehemezés, ajándékkészítés, jellegzetes karácsonyi ételek megismerése, újévi jókívánságok, madáretetés, időjárás megfigyelés, téljátékok (hógolyó, hóember, hó vár építése, jeges játékok), kísérletezés hóval, jéggel, maci-nap, fonóházi szokások, farsangi álarckészítés, alakoskodás, csúfolók, fánk sütés, kiszebáb készítés-égetés.
- Gyermekkel megismertetjük Szent Miklós legendáját dramatikus elemek felhasználásával.
- Luca napi alakoskodásokat dramatikus formában élik meg a gyerekek, énekkel, versekkel.
- Ezen a napon Luca – búzát ültetünk és karácsonyig folyamatos gondoskodással figyeljük növekedését.
- Karácsonyt énekes, verses köszöntéssel, betlehemezéssel, pásztorjátékkal ünnepeljük.
- Gyertyaszentelő boldogasszony alkalmából óvodánkban maci napot tartunk macis játékokkal, mézes kenyérrel, esetleg málnaszörppel. Maci kiállítást szervezünk a gyerekek otthoni macijaikból.
- Farsangi népszokásokat megelőzik a fonóházi népszokások megismerése, melyet dramatikus játékok felhasználásával ismertetjük meg a gyermekekkel. Óvodánkban farsangi maskarázást rendezünk vidám játékos versengésekkel, arcfestéssel, fánk sütéssel, mulatozással. Gyermek farsangi jelmezeinek kiválasztásánál előnybe részesítjük a népmesékben, műmesékben megjelenő mesei elemeket, szereplőket.
- Farsangot követi a téltemetés, kiszebáb égetés, mellyel a tél mellett a rossz dolgoktól is megszabadulhatunk (érzésektől, gondolatoktól, félelmektől). Gyerekek lerajzolhatják azokat a dolgokat, amiktől meg szeretnének szabadulni, majd ezeket a rajzokat a kiszebábal együtt elégetjük nagy zajkeltés, éneklés és kántálás közepette.

TAVASZ – TAVASZI NAPFORDULÓ:

- Előkészületek a tavaszi munkákhoz, magok, hajtató edények gyűjtése, palántázás, veteményezés, rügyeztetés, hajtás, időjárás megfigyelés, takarítás, kirándulás, séták, tojásfestés, locsolkodás, komatálazás, májusfaállítás, pünkösdi király és királynéválasztás, királyné-járás.
- Gergely napján az iskolások jönnek el hozzánk-iskolába hívogató énekkel, zenéléssel hívogatják a nagycsoportosokat, majd megajándékozzák egymást a gyerekek és vendégül látjuk az iskolásokat.
- Óvodában a nemzeti hovatartozásunkat erősítjük március 15.-ei az ünnepre való megemlékezéssel. Ezzel is erősítve magyarságtudatukat, hazaszeretetüket. Megismertetjük a gyermekeket történelmi múltunkkal és nemzeti jelképeinkkel is.
- (huszár, regiment, mente, párta, nemzeti zászló, kokárda, korona, jogar stb.)
- Víz világnapjához kapcsolódóan vizes kísérleteket végzünk, hogy a gyermekekkel megismertessük a víz tulajdonságait és felhívjuk figyelmüket a vízszennyezés problémájára.
- Általában április hónapra esik húsvét ünnepe, a tavaszvárás ünnepköre. A legjellegzetesebb motívuma a zöldág hordás, „Villőzés”, mely a tavasz általános jelképe. Villőzés – a lányok felpántlikázott zöldellő fűzfaággal járnak. A tavasz megérkezését varázsoljuk így elő köszöntő énekekkel.
- Húsvétot tojáskereséssel, dalos játékokkal, tojások népi technikákkal és motívumokkal való díszítésével ünnepeljük. Locsolkodást dramatikus formában élük át a gyerekek. Fiúk locsolóverset mondanak, a lányok tojással ajándékozzák meg őket. Ezután a gyerekekkel tojásgurítás, tojásdobálós játékokat játszunk.
- Fehérvasárnap a húsvéti ünnepkör záró napja. Szertartásos barátságkötések, komálások „mátkálások” időszaka. Gyerekekkel mi körjátékos formában mutatjuk be ezt a szokást.
- György napja a jószágok kihajtásának időszaka, a jó idő állandósulása.
- Ezen a napon Sárkányölő szent György legendájával ismertetjük meg a gyermekeket dramatikus játék formájában, melyet összekapcsolunk a rendőrök munkájának megismerésével.(Sárkányölő szent György a rendőrök védőszentje)
- Föld napja és madarak és fák napja alkalmából felkeltjük a gyermekek figyelmét az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetükre. Elősegítjük a természet iránti pozitív kötődésüket. Szülők bevonásával, virágokkal, fűszernövényekkel ültetjük be

kertünket. Föld napja alkalmából részt veszünk kerületi rendezvényeken is. Sétákat teszünk természet közeli helyekre (pl.: Feneketlen-tó, Budai Arborétum), ahol közelebbről megfigyelhetik a természet változásait, az évszakok jellemzőit.

- A pünkösdi ünnepkör évad kezdő napja május elseje. A természet ébredésének, megújuló erejének ünnepe. A legények májusfát állítanak május elsejére, hajnalra a falu eladó sorban lévő lányainak udvarára. Ezt aztán a falu fiataljai közösen kitáncolják.
- Óvodánk udvarán mi is májusfát állítunk, szalagok felkötésével. Dalos játékokkal járjuk körbe.
- Május első vasárnapja anyák napja. Ezen a napon az édesanyákat verssel, dallal, saját készítésű ajándékkal, meghitt hangulat megteremtésével köszöntjük.
- Flórián napján a tűzoltók munkájával ismerkedünk meg.
- Pünkösdkor a néphagyományokban pünkösdi királyt és királynét választanak, akik a tavasz eljövetelét, a termést és a szaporodást segítik. Játsszanak még hidas játékokat és tavaszi rituális játékokat. Ezeket mi is beépítjük pünkösdi játékainkba.
- Óvoda kerterésében, a szülők jelenlétében adják elő a csoportok a pünkösdi király és királyné-választás és a pünkösdi királyné-járás dramatizált szerepjátékát, kékfestő népi ruhába öltözve. Óvodánkban működő néptáncscsoport is ezen az ünnepi napon mutatja be műsorát kalotaszegi öltözékben. Ezt követi a pünkösdi vásár, melynek portékáját a szülők segítségével készítjük el. Népi játékok is tarkítják ezt a közös, hangulatos, élményekkel teli napot.(halászás, célba dobás, kuglizás stb.)

NYÁR – NYÁRI NAPFORDULÓ:

- Kirándulások, növényekkel, állatokkal való ismerkedés, aratódalok, lakodalmas játékok, salátakészítés, vizes játékok, só-liszt gyurmázás-kenyérkészítés.
- Az emberi élet egyik fontos fordulópontjának átélése az óvodásból iskolássá válás.
- Óvoda udvarán, nagycsoportos szülők jelenlétében a nagycsoportos gyerekek versekkel, énekekkel búcsúznak el a kis-, és középső csoportos gyerekektől. Kis-, és középső csoportosok is verssel búcsúznak el a nagycsoportosoktól, majd átadják ajándékaikat. Az ünnepség egy kis uzsonnával zárul.

Az egész évünket átszövik azok a jeles napok, amelyekhez időjárás megfigyelések, időjósítások kapcsolódnak, melyeket mindig megemlítünk a gyermekeknek, felhívjuk rá

figyelmüket, időjárásnaptáron rögzítjük, jelöljük. (pl.: Katalin nap, Erzsébet nap, Vince nap, gyertyaszentelő napja, Mátyás nap, Sándor-, József -, Benedek napja stb.)

„A hagyományörzés úgy marad fenn, ha családtól családig, gyermektől gyermekig, óvónőtől óvónőig, szárlól szájra hagyományozódik.”

(Nagy Jenőné)

Az ünnepekre való készülődés, a közösen megélt várakozás élménye, a beteljesülés öröme és katarzisa eszközül szolgálnak ahhoz, hogy a gyermekek személyisége gazdagodjon, s közösségi élményük gyarapodjon.

Gyermekek személyiségére jellemző, hogy az érzelmeik dominálnak, ezért fontos, hogy érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Ez a légkör ösztönzőleg hat a gyermekek számára a kapcsolatteremtésre, együtt tevékenykedésre, cselekvésre.

A jeles napokat megelőző várakozást folyamatosan végzett változatos tevékenységekkel tesszük tartalmassá, a közös tervezgetés, együtt játszás, közös munkálkodás élménye teszi felfokozott, örömteli érzéssé.

Tartózkodunk a merev, erőltetett betanítástól, mely a gyermekben a felszabadult jókedv helyett szorongást, gátlásokat kelthet.

Óvodánkban a néphagyományok megismertetéséhez kiemelt szerepet biztosítunk a dramatikus formáknak:

Dramatikus népszokásaink csoportosításuk szerint:

- 1.Felelgetős játékok: Adj, király katonát..., Gyertek haza ludaim...
- 2.Adománykérő szokások: karácsony, újév, húsvéti köszöntők, Lucázás, Gergely járás
- 3.Varázscselekménnyel összekötött szövegek: kiszabáb égetés, pünkösddölés, Szentivánéji tűzgyújtás
- 4.Népies misztériumjáték, mimikásan előadott drámai szövegek: betlehemezés, lakodalmas, téltemetési játékok
- 5.Ünnepi alkalomhoz kötött, énekes-táncos gyermekjátékok: zöldág-járas, komatálazás, pásztorjátékok

A jeles napokhoz fűződő dramatikus népszokások sokoldalú nevelési lehetőséget nyújtanak számunkra.(dramatizálás, játék, nyelvi improvizáció, népzene, néptánc, népmese, népi költészet, mondóka, népi díszítőművészet, népi ételek)

Dramatikus játékoknál csak olyan kellékeket használunk, melyek elősegítik a képzeletük előhívását. Ezeket a kellékeket nem csak a hagyományok megismerését célzó szerepjátékoknál veszik fel a gyerekek, hanem a mindennapi játékaikban is használhatják.

A HAGYOMÁNY ÉS A NÉPI KULTÚRA MŰVELTSÉGI TARTALMAI:

1.Irodalmi nevelést segítő tevékenységek, műveltségterületek:

A leghatásosabb eszközünk e téren a vers, mese, bábjáték, drámapedagógiai eszközök. Irodalmi nevelésünk műveltségi tartalmai a népköltészetre és a népmesékre alapozódnak.

Ezekhez kapcsolódó közmondások, szólások, találós kérdések, rigmusok is fontos szerepet kaphatnak.

Klasszikus költőink, modern vers-, meseíróink értékes, gyermekekhez közel álló művei sem hiányozhatnak repertoárunkból.

2.Zenei nevelést segítő tevékenységek, műveltségterületek:

Zenei nevelésünk tartalmai műveltségi szempontból: népdalok, mondókák, énekes játékok, ritmus, hallás, hangképzés formájában valósulnak meg, a hallási érzékelés, ritmikai fejlesztés, mozgásfejlesztés, kommunikációfejlesztés tevékenységeinek segítségével.

Óvodás korban a néptánc fogalomkörébe a ritmikus, énekes népi játékok együtt játszása tartozik. A későbbi néptánc tanuláshoz elengedhetetlenül fontos ritmikai készségek, egyensúly kialakulásának időszaka az óvodás kor, ezért legfontosabb fejlesztendő területnek tekintjük.

A közös éneklések jó hangulatát emeli (a készségfejlesztő hatásán túl) a hangszeres kíséret, mely népi ritmushangszerekkel történik.

3.Vizuális nevelést segítő tevékenységek, műveltségi tartalmak:

A vizuális tevékenységet a zenei, táncos, drámajátékos, bábos tevékenységgel összekapcsolva, komplexen közelítjük meg. Az igényes vizuális nevelésben fontos, hogy megismertessük a gyermekeket a természetes anyagok, eszközök sokrétű használatával, melyet készség szintjén segítünk elsajátítani.

Megismertetjük a gyermekeket a népi kismesterségek fajtáival (szövés, hímzés, agyagozás, tojásfestés, körmöcskésés, mézeskalácssütés, gyöngyfűzés) Ezen tevékenységek közben tapasztalatot szereznek a népi kismesterségekre jellemző kézműves technikákról.

Hisszük, hogy minden ünnep olyan lesz, amilyenné tesszük, Minden évforduló annyit ér, amennyi megmarad belőle az emlékezetünkben.

Ajánlott irodalom

Dankó Ervinné dr.: Az óvodai irodalmi nevelés kérdései korunkban

Falvay Károly: Ritmikus mozgás, énekes játék

Tatai Erzsébet – Tatai Mária: Környezetkultúra

Balázsné Szücs Judit: Miből lesz a cserebogár?

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Ének a bölcsődében

Dr. Rauschburg Jenő: A kisgyermek érzelmeiről

Lugosi Margit: Évszakjáró

A Sinai Miklós utcai Óvoda Nevelőtestülete: Napról Napra – A mi Kalendáriumunk

Kiss Jenőné: Alternatív lehetőségek a zenepedagógiába

Nagy Jenőné: Óvodatükör

Benedek Krisztina – Sándor Ildikó: Útravaló. A néphagyomány közvetítésének módszerei az óvodában

Karlócz Mariann: Komámasszony, hol az olló? – Gyerekjátékok óvodásoknak, iskolásoknak –

Lázár Katalin: Népi játékok

Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. Kötet – A népi játékok elmélete – Válogatás erdélyi és moldvai játékokból

Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani II. Kötet – Játékközlés: Dunántúl

Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani III. Kötet – Játékközlés: Észak

Papp Kornélia: Szájról szájra, kézről kézre I. II. III. Kötet

<https://www.nepmese.hu/index.php>

<https://hu.pinterest.com/>

<https://egyszervolt.hu/>

<https://www.fejlesztoklapja.hu/>

4. számú melléklet: Szentimrevárosi óvoda zöld óvoda programja

„Vendég vagy a világban, és ez a világ szép vendégfogadó. Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja, rengeteg sok. Tanulj meg örülni nekik! Igyekezz többet törődni azzal, ami még a világ szépségeiből Csodálatosképpen megmaradt.” Wass Albert

A gyermek lényét az érdeklődés a megismerési vágy hatja át. A világ felfedezése motiválja fejlődését. Érdekli minden jelenség, történés, tárgy, amivel csak kapcsolatba kerül. A pozitív és negatív tapasztalatok élményei, az általuk keltett érzelmek ösztönzik az összefüggések keresésére. A viselkedésmintákat, közvetlen tapasztalatok útján sajátítja el, modellkövetéssel, megfigyeléssel, utánzással. Fontos a személyes példamutatás. A tanulási folyamatban meghatározó, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, melyet az életkori sajátosságaik biztosítanak számukra: a kíváncsiság, a motiváltság, a bizalom, a jókedve, a humor, az érzékeik használata, a cselekedtetés, a találgatás lehetősége, a tévedés szabadsága, a felfedezés, a megtalálás, az alkotás, az együttműködés és a játék öröme.

Zöld óvodai programunk tartalmazza azokat a fejlődést elősegítő tevékenységeket, melyek előtérbe helyezik a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését, valamint a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a már kora gyermekkorban megalapozható környezettudatos magatartás formálását, a közösségi, egészséges életvitelre, a fenntartható fejlődésre nevelést, a gyermekek, családok ökológiai szemléletformálását.

A „Zöld Óvoda” cím által közvetített értékeket kiemelten építjük be óvodai nevelésünk mindennapi folyamatába, a környezeti és az egészségnevelési prioritásokat hangsúlyosan kezeljük.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél közelebb kerüljenek a természethez, megismerjék, tiszteljék, védjék környezetünk értékeit, hogy a természet szeretetére fogékony gyerekeket neveljünk. A családokkal, partnerekkel közösen megalapozzuk a gyermekek egészséges életviteléhez nélkülözhetetlen táplálkozási, fogyasztói, hulladékkezelési, környezetvédelmi szokásait, formáljuk személyiségüket, érzékenységüket környezetük iránt.

Cél:

- Az élő és élettelen környezet megismertetése, a természeti és társadalmi lakókörnyezethez fűződő pozitív érzelmi viszony megalapozása
- Sokrétű tevékenység biztosítása, melynek során átélik a gyermekek a felfedezés örömét, megtapasztalják környezetalakító munkájuk eredményét.
- Közvetlen tapasztalataikon, érzelmi kötődésükön keresztül jussanak el környezetük megbecsüléséhez, védelméhez.
- Viselkedésükben jelenjenek meg környezet-harmonikus jártasságok, készségek.

Feladat:

- Az életkori sajátosságoknak, a helyi adottságoknak megfelelő műveltségtartalmak kidolgozása.
- A nevelési területek és tevékenységi formák komplexitásának biztosítása.
- Konkrét cselekvésbe ágyazott összefüggéseket felfedeztetni – ökológiai szemléletmód alapozása, miszerint minden mindennel összefügg a természetben.
- **Fenntarthatóságra nevelés feladati óvodánkban:**
- Takarékos víz- papír és energia használat
- Környezetünk tisztántartásában való aktív részvétel, tárgyi környezet megóvása
- Magaságásokban növények gondozása
- Esővízgyűjtés
- Komposztálás
- Madárvédelem
- Szelektív hulladékgyűjtés: papír, műanyag, elem, használt olaj, kupak
- Palántázás a csoportszobákban is: hajtatás, palántázás, csíráztatás
- “Természetsarok” kialakítása, gondozása
- **“Zöld jeles napjaink”:** Autómentes közlekedés, Állatok világnapja, Újrapapír napja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja, Környezetvédelmi világnap
- Projekthetek, kirándulás, környezetvédelmi játékok, vetélkedők, virágosítás, stb.
- Újrahasznosítással készült játékeszközök, ajándékok, barkácsolás.
- Intézményi rendezvények környezettudatos elvek alapján.

Óvodánk a zöld óvoda kritériumrendszerére építi zöld óvoda programját.**„ZÖLD KONCEPCIÓNK” A környezettudatos értékrendszer megalapozására, környezeti nevelési tevékenységrendszer működtetésére:**

1. A Pedagógiai programunk kiemelten kezeli a környezeti-és egészségnevelést, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezi a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését.

2. A dokumentumainkban megjelennek a fenntarthatóságra, az egészségtudatosságra nevelés elvei, területei. Pl. a gyümölcs-és zöldség fogyasztás a mindennapokban, csíráztatás, megfelelő higiénia feltételek biztosítása, helyes szokásrend kialakítása.

3. A helyi céljaink, feladataink megfogalmazásában természet- és környezetvédelmi feladatok kiemelten szerepelnek a helyi adottságok alapján pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.

4. Célként, valamint feladatok elemeként az óvodai tevékenységeinkbe beépülnek a „hungarikumok” pl. Ikt eszközről bemutatva: berzselt tojás, tojás patkolás, busójárás

5. A nevelőmunka hatékonysága érdekében az óvodapedagógusaink alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését. Kiemelt helyet kap a játék, a játékba integrált tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a tevékenykedtetés, a felfedeztetés, az élménypedagógia, a projektpedagógia, a kooperatív tanulási elemek alkalmazása.

6. A nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra.

A gyermekeink nevelése, differenciált bánásmód elve alapján valósul meg. Figyelembe véve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI, BTM, tehetségígéretes gyermek) és nemzetiségi gyermekek nevelésére is.

7. Széles körű kommunikációs kapcsolat folyik az óvodánk és partnereink között: a szülőkkel, az óvoda környezetében élőkkel, Fenntartóval, Környezetvédelmi Osztállyal, Humusz-házzal, Vöröskeresztrel, Sas-hegyi látogatóközponttal; DINPI-vel; bölcsődével, kerületi zöld

óvodákkal, Bocskai Általános Iskolával, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálattal, Újbudai Humán Szolgáltató Központtal, Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal, Újbudai Idősek Házával, Budapest XI. Kerületi UPI-val, GAMESZ-szel;

8. Az intézményünk kapcsolatrendszerében a tervezésben és a megvalósításban fontos feladatként jelenik meg a helyi igények, lehetőségek és szükségletek összhangja.

9. A gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása megvalósul az óvoda életében a szülők bevonásával, és így a családdal való kapcsolatban. Luca nap, Betlehem, Mihály nap, Márton napja, Farsang, Húsvét...stb.

A zöld jeles napok kiválasztásánál is érvényre jutnak a környezeti adottságok. Az óvodapedagógusaink folyamatosan gyarapítják a környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalmat, a felnőttek és a gyermekek környezet- és egészségbarát szemléletét formáló kiadványokat, könyveket. Alakítjuk a gyermekek közvetlen és tágabb környezetének (család, település) környezettudatos szemléletét, fogyasztói szokásait.

10. Az óvodánk dolgozói tisztában vannak - beosztásuknak, valamint feladatkörüknek megfelelő elvárásokkal, a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel. Ezáltal az óvodánk felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra. pl. szelektív hulladékgyűjtés, takarékoság, növényápolás, kertrendezés.

11. A nevelőmunka folyamatában résztvevő szakemberek és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak, tiszteletben tartják az óvodánk helyi nevelési elveit, melyek az egészségneveléssel és környezeti neveléssel is kapcsolatosak.

12. Az óvodaigazgatónk és az óvodapedagógusaink példamutató magatartása, és elkötelezett szemléletbeli meggyőződése biztosítja a Zöld Óvoda Kritériumai szerinti működést, a nevelőmunka megvalósítását.

13. Az óvodapedagógusaink külső és belső továbbképzésében meghatározó szempont a Zöld Óvodai programokkal kapcsolatos témák frissítése, kiegészítése, a folyamatos fejlesztés, az innováció, a tudásmegosztás. Az óvodapedagógusaink hét évenkénti továbbképzésének részét képezi a környezettudatos neveléshez kapcsolódó területek.

14. A pedagógusaink a gyerekekkel együtt, a rongtott (használt) papírokat külön tárolóba teszik, majd újrahasznosítják. pl. papírmasé készítés

15. Az intézményünk a lehetőségeinkhez mérten a nyersanyagok beszerzésénél előnyben részesíti a helyi piacot, a helyi termelőket.

16. Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. /Zöld-fal, sószoba, bio-tisztítószeres/ Az óvodánk berendezése az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jegyeit mutatja, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználása érvényesül. pl. víztakarékos csaptelepek, könnyen tisztítható játékok.

17. Minden csoportszobánkban egyéni hangulata, arculata van, sok-sok növényrel, a természetsarokban a természet által adott kincsekkel, esztétikus dekorációval. Növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el a gyermekek. Tapasztalatszerzéshez megfigyelési eszközök, /távcső, bogárgyűjtő, nagyító/ állnak rendelkezésükre.

18. Az óvodánk udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől. Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- gyógy- és fűszernövény rész, a sziklakert, virágoskert, Manókert stb. A gyermekeink kertgondozáshoz használnak kerti szerszámokat: gereblye, seprű, talicska. Óvodánk udvarán madáretetők, madárodúk és itatók kerültek elhelyezésre. Az udvari árnyékolók és ivókút, illetve ivási lehetőség biztosított. Az udvari játékaink környezetbarát anyagból készülnek. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekeink számára. /Ovi Sport Sportpálya, kreszpálya kresztáblákkal / Esővízgyűjtő tartályok, légszennyezettség mérők, időjárás állomás, komposztálók, rovarodúk, mezítlábas taposó, magaságysók, biztosítanak megfigyelési és a tapasztalatszerzési lehetőséget gyerekeinknek.

19. Szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvodánk egész épületében (pl. papír, műanyag, használt olaj, elem, kupak, stb.), A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újra felhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.

20. Az óvodánk működtetése során az óvoda vezetősége kiemelten törekszik a környezetkímélő anyagok használatára (környezetbarát tisztítószeres), a tudatos takarékosagra. Rendezvények alkalmával is a környezettudatos elveket részesíti előnyben. A takarékosági rendszer kiépített az óvodában a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát.

Környezetfejlesztési törekvéseinket a helyi sajátosságok és a Zöld Óvoda kritériumrendszer szem előtt tartásával, családok bevonásával, pályázati részvétellel, alapítványi és egyéb támogatói források igénybevételel igyekszünk megvalósítani

Jeles napok, tevékenységek, játékok a zöld óvodai kritériumrendszer tükrében

ŐSZ			
s z e p t e n b e r			-betakarítás -régen és ma (kasza, sarló, kombajn/ -kukorica, krumpli, gyékény, fűszernövények szenzitív játékok -őszi termések: csipkebogyó, dió, szőlő, birsalma stb.. -mesterségek: kondás, kanász, gulyás, csikós stb... -levendula gyűjtése, illatszák készítése
	09.20	takarítási világnap	takarítás, udvari tevékenykedés szülők bevonásával
	09.22.	autómentes nap-hét	biztonságos közlekedés, szülőkel közös program
	09.29.	Mihály napja	vásár, vásárfia készítés, kismesterségek, mesterségek: csizmadia, szabó, kádár, takács, szűcs, varga, tímár. állatok behajtása, hungarikumok: mangalica, racka juh, szürke marha, pulikutya
			kirándulás a skanzenba. családos-csoportos program
			ültetés cserépbe: pl. snidling hagymás virágok:tulipán, nárcisz, jácint ültetése
			rovarok megfigyelése
			Az időjárás elemeinek változása, hatása környezetünkre
	09.23.		hulladékgyűjtő nap, udvar környékén séta, megfigyelés,
o k t ó b e r	okt.04.	állatok világnapja	állatkerti látogatás, örökbefogadás, szavazás szülők bevonásával kisállat bemutató
			költöző madarak megfigyelése.
			búzavetés
	okt.10.	komposztálás világnapja	kerti munka, kerti szerszámok használata. komposztálható anyagok, ételek
		szüret	szüreti hagyományok, must készítés, eszközök: daráló, hordó, lopó, szőlőprés szülőkkel közös program
			-betakarítás: sárgarépa, zeller, petrezselyem, tök, -befőzés, aszalás, tartósítás -hangszer készítés: szár duda, ritmusbot

			-gyógytea, gyümölcssaláta, kompót készítés, -nemezelés, ismerkedés gyapjúval -őszi gyümölcsök: almasütés, diótörés, gesztenyesütés, gesztenyegolyó készítés,
	10.26.	Dömötör	időjósítás
			évszak tabló, időjárás tábla készítés
			megfigyelések, gyűjtögetés: mag, kő, gyékény, bot,
		ősz kincsei	termésbáb készítés: csuhé, kukoricaszár, mákgubó, napraforgó, tök, kukoricacsuhé, toboz felhasználásával. kiállítás, óvodai program
		zöldségek	piac látogatás zöldség sütés, savanyítás, burgonya-nap, répa-nap,
		tökös hét	Sütőtök sütés. tökmag szárítása, tökfaragás, töklámpás készítés
n o v e m b e r	nov.11.	Márton napja	libaszír, libatepertő kóstolás, libalakoma mint hungarikum, lámpás készítés szülőkkel közös program,
		kerület napja	kerületünk nevezetességei, séták a környéken
	nov.19.	Erzsébet	természetes anyaghasználat, Erzsébet-bábkészítés.
			madáretető készítés, madáretetés
			vitaminok, csipkebogyó és hársfatea készítése forralással saláta készítés
			A tűz, mint energiaforrás — világosság, fény szerepe
			ruhabörze szülőkkel közös program
	nov.25	Katalin	Katalin ág hajtatas
	nov.30	András	Advent, koszorú készítés természetes anyaghasználat, termékek, fenyőág, zuzmó, moha stb..
TÉL			
d e c e m b e r	dec.06	Mikulás	zöld mikulás, mikulás csomag „újragondolva” Egészségesebb tartalommal.
	dec.04.	Borbála	Borbála napi időjósítás (ág hajtatas)
	dec.07.	méz világnapja. Ambrus napja:	mézes sütés, fűszerek megismerése méhpempő kóstolás, méhviasz gyertya készítés,

			akácméz mint hungarikum
			-fény, nappalok, éjszakák (világítás régen és ma) -gyertyaöntés -téli időjárás, népi orvoslás (gyógynövények, hárs, kamilla, csipkebogyó, rozmaring...) -kerti megfigyelések, munkák
	dec.13.	Luca nap	-Luca napi búzaültetés -árnyékképek készítése, megfigyelés égitestek, csillagok, fény- árnyék hagymakalendárium
			Karácsonyi vásár szülőkkel közös program
			fenyő-és tobozfajták, szenzitív játékok fenyőmag ültetés illóolajjal párologtatás
j a n u á r	01.06.	vízkereszt	
			csíráztatás, hajtatás
			A téli közlekedés veszélyei
			A víz halmazállapotai. Kísérletezések a jéggel.
	01.22.	Vince napja	szőlővessző hajtatása, időjárás megfigyelés népi hagyományok:disznóvágás
			madáretetés, madárkalács készítése, állandó madaraink
			-téli csapadékfajták, kísérletezések -hólapátolás,
	01.18	Piroska	időjóslás
			-hideg-meleg megtapasztalás, --fűtés télen, tűz felfedezése
	01.25.	Pál	-szövés, fonás (fonal, kender)
f e b r u á r	febr.02.	medve nap	-időjóslás(medve-nap), vizes élőhelyek, Vízben élő állatok és növények.
	febr.03.	Balázs	-egészség-betegség, teafőzés, aszalás, salátakészítés
		Bálint	a verebek fészket raknak, megfigyelés
			-farsangi hagyományok -busó álarc készítés, Mohácsi busójárás (hungarikum) kiszabáb készítés
	febr.19	Zsuzsanna	virágmagokat ültetünk, népi hagyományok, pacsirta madár jellemzői, éneke, megfigyelése,
	febr.24	Mátyás	időjóslás
			Takarékos vízfelhasználás, fenntarthatóság.

TAVASZ			
m á r c i u s	márc. 01.	újrapapír napja	újrapapír, papírmásé készítése
	márc. 12.	Gergely nap	időjóslo nap, búza, hüvelyesek ültetése, palántázás kezdete.
	márc. 15		-ismerkedés a térképpel, a földgömbbel. -hungarikumokkal, huszár öltözet, népi hangszerekkel /duda, citera/magyar állatfajokkal, népzenevel, népviselettel.
	03.18.	újrahasznosítás napja	kiállítás szervezése, újrahasznosított anyagokból szülő program
	márc. 18-21	Sándor, József, Benedek	időjósloás tavasz első napja
	márc. 22.	víz világnapja	ivóvíz, kutak régen és ma hungarikum (kilenc lyukú híd) játék, kísérletezés a vízzel, szenzitív játékok
	márc. 25.	gyümölcsoltó Boldogasszony	tavaszi munkálatok, megfigyelések, fű, évelő növények ébredése, tavaszi virágok, préselés, vetőmagok ültetése, gyógynövények ültetése
		húsvét	patkolt tojás mint hungarikum, tojásfajták, tojás festés, /céklalé, hagyma/ berzselés, tojásfa készítése, búza ültetés tojásba. húsvéti hagyományokkal ismerkedés, kalácsütés
			hajtatás, veteményezés, palántázás. időjárás, állat-rovarvilág megfigyelése, népi jóslások tavaszi kerti munkák, esővíz gyűjtés, szél forgó készítése, A szél erőssége, hangja, a kifejezések sokfélesége. Szenzitív játékok.
			termőföld, komposztálás, tavaszi virágok, veteményeskert gondozása (gyógynövények) madarak megfigyelése, odú gondozás, tisztítása
á p r i l i s	ápr.22.	föld napja	talajkísérletek: ültessünk különböző anyagokat, megfigyelések műanyag káros hatása az élővilágra palánta-és faültetés, séták, stb.. óvodai szintű vetélkedő
	ápr.24.	Szent György	pásztorok ünnepe, ültetés: kukorica, bab, uborka.
			közlekedési ismeretek bővítése, szabályok, közlekedési eszközök, környezetvédelem alternatív közlekedés

m á j u s	05.01.		májusfa állítás az udvaron mozgásos játékok
		anyáknapja	virágos képek, megfigyelések, népi motívumok keresése, matyó hímzés, hungarikumok, érzékszervi játékok. Tavaszi virágok gondozása.
	máj.04.	Flórián	foglalkozások, tűzoltó, kéményseprő
	máj.10.	madarak fák napja	vizsgálódás, megfigyelés, fa ültetés, szülőkkel való közös program séták, szenzitív játékok,
	máj.12-13-14	Pongrác, Szervác, Bonifác	időjósítás
			évszaktabló készítés
			ültetés: saláta, retek, zöldhagyma...napraforgó...
			tavaszi gyümölcsök, saláta készítés, bodzaszörp
			élővilág, bogarak, méhek. méhészmunkája méhlegelő készítése
			egészségnap, sportnap szülőkkel való közös program
			A Nap, Hold és a csillagok
			Épített környezetünk megfigyelése, séták
NYÁR			
j ú n i u s	jún.05.	környezet- védelem napja	légszennyezettség vizsgálata, alternatív közlekedés lehetőségei
			népi játék készítés, természetes anyaghasználattal, nemezelés kerti gyűjtögetés (bot, kavics, magok) gyűjtőmunkák: bodza, kamilla, búza állatok, rovarok megfigyelése sarazás, agyagozás
			időjárás jellemzői, kerti munkák, gyomnövények megfigyelése, felismerése. játék a természetben.
			napóra készítése kirándulás a környező hegyekbe, pl.:Mogyoróhegyre

A projekttervezésnél figyelembe vesszük a korcsoport sajátosságait, fejlettségi szintjét, valamint a gyerekek érdeklődését. A programban megfogalmazottak, csupán lehetőséget kínálnak a környezeti tartalmak átadására. Minden óvodapedagógus szabadon választhatja

meg és állíthatja össze a saját korcsoportjára vonatkozó ütemtervet. Az aktív cselekvés során, a kooperatív (páros és mikrocsoportos) játékhelyzetekben, alkotó légkörben, a sok helyszíni foglalkozáson szerzett tapasztalatok, ismeretként épülnek be a gyermekekbe.

Zöld Óvoda Programunk megvalósításához felhasználjuk a környezetvédelmi munkaközösség és a szakmai centrum által kidolgozott szakmai anyagokat:

- Környezetvédelmi játékok gyűjteménye
- Ismeretanyag a fecskéről
- Föld napi gyűjtemény
- Fenntarthatóság a klímaváltozás tükrében
- Madarak és fák napja
- Méhes ismeretanyag és játékgyűjtemény
- Méhcsalogató virágok és gyógynövények
- Szakmai centrum gyűjteménye, évszakok

Mottó: "Ezt a földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön. "

5.számú melléklet Szentimrevárosi Óvoda Hagyományai, Jeles napok

Hagyományok Időszak	Szentimrevárosi Óvoda Székhely	Alsóhegy Utcai Óvoda Telephely	Újbudai Karolina Óvoda Telephely
Szeptember		Mihály nap	Mihály napi vásár
	Népmese napja	Népmese napja	Népmese napja
Október	Állatok világnapja	Állatok világnapja	Állatok világnapja
	Gesztenyés nap	Szüret	Szüreti mulatság
	Őszi sportnap	Kirándulás a Normafához	
		Állatkerti séta	
November	Márton nap	Márton nap	Márton nap
	Kerület napja	Kerület napja	Kerület napja
	Óvodaszépítő nap	Óvodaszépítő nap	Erzsébet napja
		Tökös hét	Katalin napja
			András napja
December	Adventi készülődés	Adventi készülődés	Adventi vásár
	Luca nap	Luca nap	Luca napja
	Mikulás	Mikulásvárás	Mikulás
	Adventi-teadélután	Adventi-teadélután	Karácsony, Betlehemezés,
	Karácsony	Adventi játékok, Karácsonyi játék,	Pásztorjátékok
Január	Újév köszöntés	Újév köszöntés	Újév köszöntés
		Vízkereszt napja	Vízkereszt napja
			Pál napja
Február		Gyertyaszentelő	Gyertyaszentelő
	Farsang	Farsang	Farsang, Kiszézés- téltemetés
	Téltemetés	Színházlátogatás	Mátyás napja
Március	Március 15. Nemzeti ünnep	Március 15. Nemzeti ünnep	Március 15. Nemzeti ünnep
	Tavaszcélzás: Sándor, József, Benedek	Tavaszcélzás: Sándor, József, Benedek	Meleg hozó napok: Sándor, József, Benedek
	Víz világnapja	Víz világnapja	Víz világnapja
Április	Húsvét	Húsvét	Húsvét
	Föld világnapja	Föld világnapja	Föld világnapja
	Gesztenyés galéria	Papírgyűjtés	Szent György napja
	Óvodaszépítő nap	Tavaszi nagytakarítás	
	Közlekedésbiztonsági nap	Közlekedésbiztonsági nap	Közlekedésbiztonsági nap
		Focimérkőzés (Apás foci)	
		Séta az Állatkertbe	
Május		Családi sportnap	Májusfa állítás
	Anyák napja	Anyák napja	Anyák napja
		Szent Flórián napja	Szent Flórián napja

	Madarak, fák napja	Madarak, fák napja	Madarak, fák napja
	Búcsúzó	Kirándulás a Mogyoró hegyre, Normafához, Sas-hegyre	Fagyosszentek: Pongrác, Szervác, Bonifác
		Családi kirándulás	Családi sport és egészségnap
	Gyermeknap	Gyermeknap	Gyermeknap
	Nagyok búcsúzása	Nagyok búcsúztatása	Pünkösdi vásár, táncház

Nyitott hagyományaink, ünnepeink

Szentimrevárosi Óvoda Székhely	Alsóhegy Utcai Óvoda Telephely	Újbudai Karolina Óvoda Telephely
Gesztenyésnap, táncház	Népmese napja	Népmese napja
Adventi teadélután	Mihály napi táncház	Szüreti mulatság, táncház
Tavaszi sportnap		Adventi vásár
Anyák napja	Óvodaszépítő nap (ősz, tavaszi)	Anyák napja
Gesztenyés galéria	Évzáró	Pünkösdi vásár, táncház
Óvodaszépítő nap (ősz, tavaszi)		Családi sport és egészségnap
Nagyok búcsúzása	Nagyok búcsúztatása	Nagyok búcsúztatása

Rendszeres havi programok

Szentimrevárosi Óvoda Székhely	Alsóhegy Utcai Óvoda Telephely	Újbudai Karolina Óvoda Telephely
Bábelőadás	Táncház	Bábelőadás, hagyományőrző zenés műsor

Függelék

1. számú függelék óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése rendkívüli helyzet esetén

Szentimrevárosi Óvoda

ÓVODÁN KÍVÜLI ÓVODAI NEVELÉS MEGSZERVEZÉSE RENDKÍVÜLI HELYZET ESETÉN

(Pedagógiai Program 1. számú függeléke)

Tartalomjegyzék

1. Bevezető gondolatok.....	3
2. A távmunka (Home Office) óvodai bevezetésének létjogosultsága.....	4
3. Családkép-Óvodakép.....	6
4. Feladatkörök szintjei – ellátandó feladatok.....	8
5. Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei.....	9
6. Az óvodáskorú gyermek tevékenységi formái – Családi nevelés megsegítése különböző tevékenységformák és szakmai tartalmak ajánlásával.....	16
7. A családokkal Home Office-módban történő együttműködés várható eredményei.....	26
8. Mellékletek.....	27
1. számú melléklet: Távmunka során végzett óvodapedagógusi tevékenységek/feladatok ellátását alátámasztó dokumentumok listája.....	27
2. számú melléklet: Távmunka során végzett vezetői tevékenységek/feladatok ellátását alátámasztó dokumentumok listája	28
3. számú melléklet: Családi nevelés karantén idején – előadások online anyagai.....	29
4. számú melléklet: Szociális kompetenciák fejlődésállapotának megfigyelése a családban.....	30
5. számú melléklet: Kérdőív szülők részére	36
6. számú melléklet: Lazító, feszültség oldó gyakorlatok gyermekeknek.....	39
7. számú melléklet: Linkajánlatok Home Office óvodapedagógusi munka megsegítéséhez.....	42

1. Bevezető gondolatok

Ebben az általános tájékoztató füzetben azokat a legfontosabb tudnivalókat gyűjtöttük össze, amelyeket az otthoni munkavégzés bevezetése előtt az óvodapedagógusoknak szervezeti, csoport és az egyének szintjén feltétlenül végig kell gondolkodnia, és amelyekről a munkavégzés során a pedagógusoknak és a szülőknek „egy nyelven kell, hogy beszéljenek.”

A világjárvány miatt kialakult helyzetben közös a felelősségünk abban, hogy a családi nevelést a szokásostól eltérő formában és tartalommal segítsék az óvodapedagógusok oly módon, hogy a gyermekek számára mindez a lehető legkevesebb nehézséget jelentve, tevékenyen és élményekkel teli legyen. Egyre több óvodai közösség próbál meg úrrá lenni a helyzeten, és ki-ki képességei legjavát adva, bizonytalan ideig Home Office-ban lévő szülők, gyermekek és egymás segítségére.

Az óvodák a saját pedagógiai program és aktuális éves munkatervi tartalmaikra fókuszálva – hozzáigazítva azt a kialakult helyzethez – szabályozott módon kell, hogy működjenek, és legyenek a családok segítségére. Ugyanakkor lehetőség is ez az időszak a szakmai megújulásra, az intézmények-pedagógusok közötti szakmai együttgondolkodásra, módszertani eszköztárak bővítésére, a tudatos önfejlődésre.

A nehézségek mellett a pedagógusok és a családok számára új lehetőségeket is tartogathat a hirtelen változás okozta krízishelyzetben bevezetésre kerülő Home Office rendszer, mely a korábban kialakult együttműködési gyakorlatok újragondolását feltételezheti az óvodák, és az óvodahasználó családok részéről egyaránt. Ebben a krízishelyzetben jól használható segítőként bevonhatók az óvodai szociális segítők, akik mind a szülőket, mind az óvodapedagógusokat tudják támogatni a krízishelyzetben felmerülő problémáik kezelésében, lelki egyensúlyuk fenntartásában.

Elvárás, hogy a Home Office-ban dolgozó óvodapedagógusok lehetőségeikhez mérten az infokommunikációs eszközök használatával, online segítsék egymást és a családokat, a szakmai és módszertani megújulás és tapasztalatcsere érdekében pedig használják, és/vagy alakítsanak ki új közösségi oldalakat, felületeket is. Javasolt, hogy a közelmúlt jogszabályi változásai, valamint a kialakult rendkívüli helyzet fényében kerüljön sor a pedagógiai program felülvizsgálatára, valamint az egyéb szabályozó, és a hozzájuk kapcsolódó dokumentumok aktualizálására.

Az óvodapedagógusok között sokan komoly kihívásként élik meg a digitális világban való eligazodást, ugyanakkor meg kell találni minden család irányába az utat e digitális térben, hogy legyenek kapaszkodóik, melyek segítenek túljutni az előttük/előttünk álló és nehéznek ígérkező időszakon.

Meghatározó az együttműködés és együttnevelés szempontjából, hogy a családok/szülők ebben az új működési formában milyen elvárásokkal lehetnek az óvodák irányában. Éppen ezért kíváncsi, hogy ez az általános tájékoztató dokumentum – melynek nyelvezete reményeink szerint többnyire

a laikus számára is könnyen és jól értelmezhető –, lehetőség szerint a szülők számára is hozzáférhető legyen.

Lásd 5 sz. melléklet: Kérdőív Szülők részére

2. A távmunka (Home Office) óvodai bevezetésének létjogosultsága

Óvodán kívüli otthoni munkavégzés (Home Office) során az óvodapedagógus az intézmény székhelyétől, telephelyétől elkülönült helyen, az esetek többségében otthonában, és többnyire információtechnológiai és számítástechnikai eszközökkel végzi az intézmény szabályozó dokumentumaiban rögzített munkafeladatait, melynek eredményeit elektronikusan továbbítja.

Az óvodán kívüli munkarend (Home Office) megszervezésének és bevezetésének létjogosultsága

Jogszályi háttér:

Az aktuálisan érvényben lévő jogszabályok, rendeletek.

Oktatási Hivatal ajánlása:

Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/tavoktatas/koronavirus_ovodai_modszertani_ajanas_03_24.pdf

Az intézmény szabályozó dokumentumai:

- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- **A bevezetésre kerülő távmunka célja:** a munkatársakkal, családokkal és a gyermekekkel történő folyamatos kapcsolattartás, ezáltal a szervezeti és az óvodai csoportok kohéziójának megőrzése, a szülői ház támogatása gyermekeik nevelése és fejlesztése során.

A távmunkában történő nevelőmunka pedagógiai alapelveinek meghatározásánál az Óvodai nevelés országos alapprogramjában is megfogalmazottakból kell kiindulnunk:

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

A digitális világ beláthatatlan tengerében kisgyermekünk észrevétlenül kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek, ezért tanácsokkal kell ellátni őket, illetve védelmük érdekében szabályokat felállítani számunkra. A felnőtt iránymutatása, az online eligazodás segítése, a felelős internethasználat és a hálózati kommunikáció alapvető szabályainak betartása elengedhetetlen, mely teendők irányítása ebben a kritikus helyzetben az óvodapedagógusok kezébe került. A pedagógiai hozzáértés a

szülőtől nem várható el az otthonában, a szakszerű pedagógiai és digitális támogatás azonban igen. **Az óvodapedagógus digitális felelőssége, hogy pedagógiai szemléletét, meggyőződését méltóképpen reprezentálja a virtuális térben.**

Az óvodapedagógusok digitális kompetenciája több oldali megközelítést igényel.

1. Pedagógiai direktíva mellett tudatában van a kisgyermekkor digitális pedagógia módszertan alapvetéseivel és megoldási stratégiáival. Ismeri és használja az adott korosztály számára ajánlatos Web 2.0 alkalmazásokat és felelősségteljesen dönt a különböző korosztályhoz illeszkedő applikációk kiválasztásában, továbbá az óvodai nevelési rendszerbe való adaptáláshoz.
2. Tájékozódik az online normáról, etikáról, törvényes felhasználásról, a digitális etikett, virtuális attitűd, hálózati kommunikáció illemszabályai – példaértékű elsajátításáról tesz tanúságot.
3. Felelősségteljesen használja az internet kínálta lehetőségeket és tiszteletben tartja felhasználóként mások személyiségét online tevékenységével, betartja az online közösségek szokásait, szabályait. Kellőképpen mérlegeli, hogy pedagógusként és magánemberként milyen nyomot hagy az online térben ténykedései és nézetei kinyilvánításával.

Digitális pedagógiai módszertan - Dióhéjban:

Mit?	A 3-7 éves korosztály számára fejlesztett programok, applikációk, interaktív tananyagok, Web. 2.0 alkalmazások. Az óvodapedagógus feladata a kínálaton kívüli online tartalmak felkutatása, kipróbálása, kiválogatása és tematizálása!
Miért?	Kognitív képességek, pszichikus funkciók, szocializáció fejlesztése, kreativitás, alkotó képesség, művészeti élmények átélése: minden esetben a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodva, egyéni utak támogatása.
Mikor?	Az óvodai élet napirendjéhez illeszkedve. A feltételek és a napirend tükrében ajánlatos átgondolni, hogy a nap melyik időszakában kínálunk lehetőséget a digitális eszközök használatára.
Mennyi ideig?	Maximum 5-től 30 percig terjedően kortól és képességtől függően.
Kivel?	Óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, szülő, gyermektárs, testvér.

„Képernyőtudatos család” – Amire a szülőknek is feltétlenül figyelniük kell!

Mindennapjaink átlagos kerékvágásában a visszaszorított képernyőidő fontos intelem minden szülő számára a példaadáshoz, azonban ma ez okafogyottá vált a digitális tananyagok fogadása és befogadása kapcsán. Más értelmet nyer a „képernyőtudatos család” megfogalmazás, de alapjaiban nem változik.

A tudatos és kiegyensúlyozott médiahasználatról több platform is hasznos ajánlásokkal szolgál, melyekből szemezgetve a jelenlegi helyzetre való tekintettel, álljon itt néhány fontosnak ítélt útmutatás a teljesség igénye nélkül:

- Digitális műveltségünk feltérképezése
- Virtuális attitűd minta átadása gyermekeinknek
- Nagyobb figyelem gyermekeink digitális tevékenységére
- Tudatosabb médiahasználatra nevelés
- Új szerepkör a szülők számára: médiamentori tevékenység, ellenőrzés helyett mentorálás

- Felelős eszközhasználat!
- Visszaszorított képernyőidő!
- Közös netes játék a gyermekkel!
- Társas kapcsolatok minősége és mennyisége.

3.Családkép – Óvodakép

A kialakult helyzet mindenkinek új, így a gyermeknek és a szüleinek egyaránt, tehát mindnyájunknak fel kell dolgoznunk a kényszerű bezártságot és azt, hogy nem tudjuk, mindez meddig fog tartani. Az a szülő, aki otthon van, számos esetben Home Office-módban dolgozik, és/vagy gyakran még segítenie is kell iskolás gyermekeit az új típusú tanulási forma során, és mindemellett a családot is el kell látnia. Fontos, hogy a lakókörnyezet tisztántartása is nagyobb odafigyelést és feladatot jelent a mostani helyzetben. Az otthonukat munka és egyéb okok miatt elhagyni kényszerülő szülők pedig a fokozott fertőzésveszély miatt is aggódnak, pláne, ha egészségügyben vagy olyan helyen dolgoznak, ahol folyamatos kontaktusban vannak a potenciálisan vírushordozó emberekkel. Számos család számára anyagi, egzisztenciális nehézségekkel is járó a nem várt változás, éppen ezért a szokásosnál takarékosabb életforma bevezetésére is szükségük lehet. A kezdeti időszak tapasztalata, hogy a szülők igénylik a segítségnyújtást, és örömmel fogadják az óvodapedagógusok ez irányú kezdeményezéseit. Az óvodai szociális segítő is bevonható a segítségnyújtásba.

Az óvodaigazgató helyettesek és az óvodapedagógusok többsége már a távmunka bevezetését megelőzően is komoly lépéseket tettek a gyermekek, a családok irányába. Fontos, hogy az óvodai távmunka minden szereplője megtalálja azt az egyensúlyt, mely a feladatok minél egyenletesebb elosztásával nem terheli túl a pedagógusokat, és nem terheli a családokat. A „karantén-kapcsolatfelvétel” javasolt elsődleges kérdéseivel fontos tisztázni a kölcsönös elvárásokat és az együttműködés konkrét lehetőségeit, formáit „Miben várnak segítséget az óvodától?” „Mikor és hogyan tudnánk segíteni?” „Mire lenne leginkább szüksége a családnak a gyermekek nevelését illetően?” „Hogyan képzelik el a szülők az óvoda pótlását ebben a megváltozott helyzetben?” Stb.

Elvárás minden pedagógustól és segítőtől, hogy a családokkal, gyermekekkel való folyamatos kapcsolattartás során szakmai ajánlásaikkal a gyermekek fejlesztésébe vetett hitük mellett kiemelt szerepet kapjon a lelki támogatás. Óvakodjunk tehát attól, hogy „házi feladatot” adjunk, azonban színes tartalmakkal és formában folyamatosan és célirányosan kapjanak a szülők ötleteket, ajánlásokat, amelyekkel változatos tevékenységeket kínálhatnak fel, és adott esetben fejleszthetik gyermekeiket.

Médiahasználati etikett

Az online térben való kommunikálás, kapcsolattartás felvett egy nagyon fontos kérdést. Kit? Mikor, a nap mely időszakában? Milyen indokkal kereshetünk meg? Nincs időhöz, térhez kötve. Mind a pedagógusok, mind a szülők számára fontos **magánéletük tiszteletben tartása** melletti minőségi kapcsolattartás. Ezt vegyük figyelembe a napirend kialakításánál. Ezen felül, mivel a pedagógusok nem magánszemélyként vesznek részt a szülőkkel való kapcsolattartásban, fontos, hogy kommunikáció során a megszólítás, a kommunikáció tartalma szorítkozzon a jelenléti

nevelés-oktatás során alkalmazott partnerközpontú stílusra.

Az óvodai szociális segítő

Az óvodai szociális segítők ebben az időszakban hasonló munkarend szerint dolgoznak, mint az óvodapedagógusok. Elsősorban online keresik fel a családokat, és online kapcsolatot tartanak velük, de számos településen offline ügyeletet is alkalmaznak, tehát heti vagy akár napi szinten – az egészségügyi előírások betartásával – személyesen is felkereshetők az irodájukban.

Az óvodai szociális segítők célcsoportjai az óvodáskorú gyermekekkel kapcsolatban, elsősorban a családjaik.

Az óvodai szociális segítők az alábbi szolgáltatásokat nyújtják:

Információnyújtás	Adott problémával kihez, hogyan, hová fordulhatnak a családok.
Közvetítés – Tanácsadás	Nem csupán információkat közölnek, hanem segítik ügyfeleiket a szükségleteiknek megfelelő ellátás, szolgáltatás hozzájutásához, eléréséhez. Például: Jogi tanácsadás, szervezetek, intézményekkel történt „összekapcsolás” és így tovább.
Tanácsadás	Életvezetési, mentális, szociális tanácsadás, melynek során meghallgatják és segítik problémájának megoldásában: segítő beszélgetés, konzultáció, mentális segítségnyújtás.
Delegálás	Amennyiben a szülő problémája, állapota meghaladja a szociális segítők kompetenciáit, úgy megfelelő szakemberhez, ellátáshoz, szolgáltatáshoz delegálják.
Intézkedések	A jelzőrendszer részeként gyermek veszélyeztetése esetén (bármilyen jellegű veszélyeztetés esetén) megteszik a szükséges jelzéseket, intézkedéseket a Gyermekjóléti szolgálat felé. Amennyiben családon belüli erőszak esete áll fenn felnőttek körében a hozzá fordulót informálják és segítik a helyzet megoldásában. Például online összekötik az erre specializálódott szervezetekkel.

- A szociális segítőkfeladata, hogy telefonon vagy egyéb elektronikus úton, szükség esetén – betartva az egészségügyi szabályozásokat – személyesen felkeressék, (tehát nem családlátogatás, hanem csak „felkeresés”) azokat a családokat, akik nem tartanak online kapcsolatot az óvodával, de maguk az óvodapedagógusok az eddigi tapasztalataik alapján szükségesnek tartják, hogy az adott család segítséget, támogatást kapjon, hogy kapcsolatban maradjon az intézménnyel, az óvodával.
- Végül, de nem utolsó sorban fontosnak tartjuk a szakmai együttműködés fenntartását, illetve ahol eddig ez nem volt szoros, ott megerősítését. Ebben a helyzetben fontos az összefogás és együttműködés. Számos kreatív megoldás létezik már az óvodai-, iskolai szociális segítők részéről is. A tapasztalatcsere, a jó gyakorlatok megosztása és az együttműködés minden bizonnyal eredményre visz az óvodáskorú gyermeket nevelő családok segítésével kapcsolatban.

Fontos az optimális képernyőidőre való ösztönzés akkor is, ha az ellentmondás ebben a helyzetben szembetűnő. Mégis, óvodás gyermekeinkre vonatkoztatva ebben az átmeneti

helyzetben is – bár a szülők közül sokan Home Office-ban dolgoznak, és az iskolás testvérek digitális oktatásban vesznek részt – lehetőség szerint előnyben kell részesítenünk a minimális képernyőidőt igénylő tartalmak megosztását. **Az óvodapedagógusok által megosztásra kerülő digitális tartalmak** családokban történő továbbgondolása (kisfilmek megtekintése, feladatmegoldás, játékok, rajzolóprogramok alkalmazása stb.) során minden esetben a szülők, vagy nagyobb testvér személyes jelenlétét kérjük / igényeljük az óvodapedagógusok.

Mentális szempontból is fontos mind a kollégákkal, mind pedig a családokkal való kapcsolattartás, azonban célszerű odafigyelni és tudatosan, okosan szabályozni a számítógéppel és okos telefonnal töltött időt. E tekintetben a Home Office, a bezártság vagy a bezártság érzésének leküzdése során – bár nincsenek korlátok –, a pedagógus e tekintetben is minta/példaértékű kell legyen.

4. Feladatkörök szintjei – ellátandó feladatok

- **óvodaigazgatói feladatok:**

- **Az új munkaforma beindításának előkészítése:** Tervezési szakasz: Fenntartóval történő egyeztetés, munkatársak bevonódásának biztosítása pld. kérdőíves felméréssel, a szülők tájékoztatása
- **A rendszer működtetése:** stratégiai és operatív irányítási feladatok ellátása
- **Ellenőrzés és értékelés** a működési szabályok és értékelési rendszer alapján
- **Szükséges korrekciók végrehajtása:** szabályozó dokumentumok, működési gyakorlat aktuális módosításainak koordinálása, ellátása.

Óvodaigazgató lehetőségei:

Óvodaigazgató tájékoztatása a rendkívüli helyzetben történő információ átadásról, a családokkal való együttműködés új formájáról, továbbá, hogy az óvodapedagógusok által online módon megosztott ötleteket, megoldásokat hogyan lehet otthoni körülmények között optimálisan felhasználni az életkori sajátosságokat, fejlesztési lehetőségeket és a fokozatosságot szem előtt tartva.

- **Vezetői feladatot ellátó óvodapedagógusok feladatai:** Tagintézmény/telephely **óvodaigazgató helyettesi** feladatok ellátása, a minőségelvű működés támogatása, szakmai munkaközösségek és munkacsoportok irányítása.
- **Óvodapedagógusi feladatok:**
 - A családok támogatása az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, valamint az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megsegítése a szokásostól eltérő formában, többnyire információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközök igénybevételével.
 - A Home Office kialakított munkarendje szerint az intézmény pedagógiai programjára és éves munkatervére alapozott feladatok ellátása (Lásd a saját intézmény aktualizált Pedagógiai Program, Munkaterv, vezetői utasítások, és egyéb tartalmakat), melyet az **óvodaigazgató** felé dokumentál.

Lásd 1-2.sz melléklet:Távmunka során végzett óvodapedagógusi tevékenységek/feladatok ellátását alátámasztó dokumentumok listája

Távmunka során végzett vezetői tevékenységek/feladatok ellátását alátámasztó dokumentumok listája

Nevelési területenként készítsenek heti ajánlást a saját óvodai csoportjuknak, amit lehetőség szerint az óvoda webfelületén a saját webcsoportjukban osztanak meg.

- Az ajánlat nyelvezete a szülők számára felsorolásszerű, egyszerű és részletes legyen, lehetőleg idegen- és szakszavaktól mentes, azonban tartalmát illetően feleljen meg az óvodapedagógiai alapvetéseknek.
- **A családok befogadóképességére való tekintettel – idő, hely - célszerű egyszerre kevés feladattal, ötlettel megkínálni a családokat/gyermeket. A tevékenységekbe való elmélyülést és megvalósítást nagyobb siker övezi majd.**
- Képek és fotók illusztrálása megkönnyíti a szülő és gyermek számára a feldolgozást.
- Az óvodapedagógus saját döntése szerint videó ajánlást is készíthet!
- A szülőktől kapott visszajelzéseket – az adott csoport által meghatározott kommunikációs csatornán, pl. Google csoportban, Skype-n – örömmel és szívesen fogadják az óvodapedagógusok.
- Az óvodapedagógus a zárt óvodai csoport levelező rendszerén keresztül a gyermekek számára írt levéllel teheti még személyesebbé a kapcsolattartást.
- Az óvodapedagógus ajánljon a szülők számára a digitális tevékenységekhez linkeket, appokat, Web.20 alkalmazásokat a digitális etikett és a digitális pedagógiai módszertan elvei szerint.
- Lásd 7. sz. melléklet: Linkajánlat a Home Office óvodapedagógusi munka megsegítéséhez

5. Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei

A Home Office munka beindítása az óvodavezetés részéről gondos előkészítést, a beindulást követően pedig sok tekintetben a megszokottól eltérő iránymutató és ellenőrző munkát kíván. A vészhelyzet során megvalósított szervezési munkálatoknak köszönhetően a legtöbb óvodában bevezetésre került a pedagógusok otthonfoglalkoztatása, azonban a szervezeti és szakmai munka szabályozottsága még számos esetben és területeken szorul kimunkálásra, vagy további finomításra. A vezetői utasítások és egyéb rendelkezések-szabályozások előtt a helyzet főszereplői, maguk a pedagógusok és a szülők közössége is bevonódott, ami a folyamat zökkenőmentes beindításának és működésének egyfajta garanciája is lehet.

Humán erőforrás – Feltételek

- A nevelőmunka középpontjában változatlanul és hangsúlyosan a gyermek áll.
- Kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek virtuális jelenléte fontos feltétele a távmunkában ellátható óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a szülők és a gyermek számára.
- Lehetőség szerint egyenletes terhelés mellett az óvodapedagógusok összehangolt munkájukkal hozzá kell, hogy járuljanak a távmunkában ellátandó óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése, valamint szükség szerint a családok és az óvodapedagógusok mentális megsegítése a Home Office-ban történő munkavégzés során is speciálisan képzett szakember/szakemberek közreműködését igényli/igényelheti. Az óvodában dolgozó segítő szakemberek (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, óvodapszichológus, szociális segítő stb.) is online folytatják fejlesztő munkájukat.

- A nem magyar anyanyelvű gyermekeket is nevelő óvodában dolgozó óvodapedagógusoknak – kompetenciáik és lehetőségeik függvényében – lehetőséget kell teremteni, hogy a szülők és gyermekeik irányába eljussanak a különböző információk és szakmai tartalmak.
- A pedagógusoknak a Home Office váratlan bevezetésével új kihívások előtt állva, az otthonról kell tanulást támogató, menedzselő szereppel megbirkózniuk. A 10 éves szakmai múltra visszatekintő Neteducatio Kft. online továbbképzéseit egyrészt azoknak az óvodapedagógus kollégáknak ajánljuk, akik eddig nem, vagy kevésbé alkalmaztak IKT eszközöket, másrészt az előreláthatóan hosszú ideig eltartó otthon tartózkodás megfelelő alkalom lehet a szakmai ismeretek bővítéséhez: https://neteducatio.hu/termek-lista/?tax=product_cat&slug=ovodai_kepzesek

Tárgyi feltételek

- Távmunkában azok az óvodapedagógusok foglalkoztathatók, akik rendelkeznek saját, vagy lehetőség szerint az intézmény infrastruktúráját képező és használható, a feladatellátás szempontjából szükséges készségekkel és képességgel, azaz, a munkavégzéshez nélkülözhetetlen digitális eszközökkel, azok használhatóságával, és megfelelő informatikai kompetenciákkal. Ilyen készségek lehetnek pld.: számítógép, laptop, internet hozzáférés, okostelefon, Facebook profil, Messenger mobilalkalmazás, Viber mobilalkalmazás, Skype, Gmail e-mail levelezőcím, korlátlan telefonhasználat előfizetés stb. A felsorolt (és azokon túl még számos) készségek mindegyike, és egy-egy intézményen belül az alkalmazások meghatározása – a lehetőségek függvényében – nem feltétlenül kell, hogy azonos legyen.
- A szülőkkel történő kapcsolatfelvétel első lépései között szükséges felmérni és megállapodni abban, hogy a kapcsolattartásnak milyen közös lehetőségei vannak, vagy lehetnek.
- A munkavégzés helyszínét képező otthoni munkaterületet úgy kell kialakítani és használni, hogy az a kényelmi szempontokon túl minden tekintetben megfeleljen a munkavédelmi előírásoknak is.
- A szülők figyelmét fel kell hívni arra, hogy gyermekeik otthoni környezetét – akár csak rövid időszakokra is – oly módon célszerű kialakítani, hogy az megfelelően szolgálja a biztonságot, kényelmet, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegyék lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését is.
- Amennyiben indokolt és szükséges, bizonyos időszakokban az intézmény épületeibe történő munkavégzésre is lehetőség van.

A távmunka beindítása – szervezési keretek

- **Az óvodapedagógusok napi munkarendjének kialakítását rugalmasan értelmezve, azonban a hatékony időgazdálkodás érdekében mégis, egyfajta mederbe terelten célszerű kialakítani az alábbiak szerint javasolt ütemezéssel:**

8:00 – 12:00 óra között (4 óra időtartam):

- Nevelő-oktató munka tervezése, értékelése (tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődésállapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése, pedagógiai portfólió készítése stb.).
- Elsősorban ebben az időszakban kerül sor a családok számára készített segítő tartalmak elkészítésére és elektronikus megosztására.
- Elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal.

Megjegyzés: A délelőtti órákban „virtuális személyes kapcsolatot” (telefon, Skype stb.) nem célszerű kezdeményezni a családok irányába, mivel minden család másként éli meg a járvány okozta új helyzetet: többen otthonról dolgoznak, vagy iskolás gyermekeiket segítik a távoktatás során, az óvodapedagógusok által javasolt tevékenységeket végzik, a gyermekek elmélyült játéka folyik, készül az ebéd stb. (ajánlás: szülőkkel között feltérképezni, hogy a családok mindennapi életét figyelembe véve mely időpont a legalkalmasabb „virtuális személyes kapcsolat” kialakítására.)

*Tehát, a munkatársak közötti telefonos vagy egyéb más formában történő kapcsolattartásra elsősorban a délelőtti folyamán célszerű sort keríteni, (feladategyeztetés kollégákkal, videókonferencia keretében szakmai munkaközösségi foglalkozás, nevelőtestületi megbeszélés, óvoda **óvodaigazgatói** értekezlet, portfólió műhelyfoglalkozás stb.), ami azt feltételezi, hogy a délelőtti folyamán – lehetőség szerint – minden óvodapedagógus a Home Office feladatellátási helyén kell, hogy tartózkodjon.*

15:00 – 17:00 óra között (2 óra időtartam):

- Elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőkkel, illetve igény szerint rendelkezésre állás.
- Elsősorban ebben az időszakban kerülhet sor a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélésekre, az esetleges visszacsatolások fogadására vagy kezdeményezésére, előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődésállapotát visszacsatoló családi beszélgetésekre (fogadóóra), a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekre.

*Megjegyzés: Természetesen erről a lehetőségről, illetve gyakorlatról a szülők megfelelő tájékoztatást kapnak az intézmény **óvodaigazgatójától**, illetve a csoport óvodapedagógusaitól.*

A kötött munkaidő további időtartamában (2 óra):

- egészségvédelem,
- mentálhigiénés töltékezés,
- szakmai töltékezés.

- **Elvárás minden óvodapedagógustól**, hogy a szülők számára – hangsúlyozva annak jelentőségét – javasolják az otthoni heti és napirend kialakítását, illetve gyakorlatát. Egy jó napirendet a családban is a folyamatosság és rugalmasság kell, hogy jellemezze, melyet a családban a szülők alakítanak ki. Rugalmasan kezelve bár, de tudatosítsák gyermekeikben hogy a nap mely szakában, mikor kerül sor az óvodapedagógusok által javasolt játék- és egyéb tevékenységekre, valamint az óvodapedagógusokkal, vagy az irányításukkal virtuális környezetbe szervezett csoport szintű találkozókra, beszélgetésekre, egyéb programokra. Fontos felhívni a szülők figyelmét arra, hogy biztosítsák a javasolt tevékenységekhez szükséges feltételeket, és amennyiben szükséges személyes jelenlétükkel is támogassák gyermekeiket, lehetőség szerint vonják be a kisebb vagy nagyobb testvér/testvéreket, elősegítve ezzel is a különböző képességek fejlesztését, fejlődését, a szocializációt.

A gyermekek számára a közös napirend mellett készülhet egy külön táblázat is, melybe napszakokhoz rendelve jelölhetőek a tevékenységek. Ebben valamilyen módon jelezhetjük, amit már egyedül képesek megcsinálni a gyermekek. Például a reggeli

tevékenységek: ágyazás, öltözködés, mosakodás, fogmosás, reggelizés stb. Esti tevékenységek: a játékszerek rendezése, vacsora, a levetett ruhák kezelése, fürdés, fogmosás, meseválasztás, lefekvés stb. Az elvárt viselkedések is tervezhetőek: köszönés, segítségadás, kérések elfogadása, beszélgetések stb. A tevékenységek választását a család szokásai és elvárásai határozzák meg. Segítség lehet a tervezésben a dokumentum 4. sz. melléklete, mely a szociális kompetenciák (szociális fejlettség, magatartás, közösségi beállítódás) fejlődésállapotának megfigyeléshez ad támpontokat a szülők számára.

A napirenddel párhuzamosan hetirend is készíthető. Lehet minden nap más a „játékmester” vagy valamilyen napi feladat felelőse, ezzel biztosítva mindenki igényének megvalósítását és a megfelelő, kiegyensúlyozott életkoroknak megfelelő feladatelosztást.

A gyermekekkel közösen kitalálhatunk napi és heti jutalmakat. Minden családtag készíthet egy saját szimbólumot: jel, figura, emoji stb., amivel valamilyen számára jóleső, vagy fontos történésért megajándékozta a másikat.

Ha valami nem teljesül, beszéljünk róla, vázoljuk annak következményeit, tervezzük meg, hogy ki, mit tehet a megvalósulás érdekében. Sok-sok dicsérettel erősítsük a gyermekek önbizalmát és a nekik való feladatok adásával juttassuk őket sikerélményhez!

Az interneten található képes, rajzos napirendmintákból mindenki tetszésének és igényeinek megfelelően válogathat.

Hetirend **mágneses** **kártyákkal:**
<http://downegyesulet.hu/olvasosarok/tudastar/eszkozajank/letoltheto-nyomtathato-anyagok/hetirend-magneses-kartyakkal>

- **Az óvodapedagógusok adjanak tanácsot** a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására, erősítve a szülőkben a játék kitüntetett szerepét, és annak személyiségfejlesztő lehetőségeit, illetve hatásait. A szülők kapjanak tanácsot a tekintetben is, hogy kötött formában a különböző tevékenységeket 5 – 35 perc időtartamra tervezzék a gyermekek életkori sajátosságai függvényében.
- **A család életének szervezésében is – hasonlóan az óvodaihoz – a gondozásnak meghatározó, és kiemelt szerepe kell, hogy legyen.** Fontos, hogy az óvodai csoport nevelési terve – természetesen a szülők számára is érthető tartalmakkal és tanácsokkal kiegészítve – kerüljön a szülők körében is megosztásra. Célszerű a kialakult pedagógiai tervezés gyakorlatától eltérően havi gondozási tervet készíteni a családi nevelés támogatására, kérve a szülőket, hogy lehetőség szerint gyermekeikről reális képet kialakítva osszák meg tapasztalataikat az óvodapedagógusokkal, kiegészítve ezzel is a gyermekek fejlődés állapotáról kialakított óvodapedagógusi megítélést, értékelést.
- **Az óvodai nevelés-tanítás tervezése és értékelése** a kialakult intézményi gyakorlatnak megfelelő kötelező dokumentumokban, azaz a csoportnaplókban, valamint a gyermekek megismerését rögzítő tapasztalatokat és az egyes gyermekek fejleszthetőségének terveit az óvodák nevelőtestülete által korábban jóváhagyott fejlődési naplókban kerülnek dokumentálásra.

A tervezési és értékelési feladatok ellátása során az óvodapedagógusok és a munkájukat segítő szakemberek együttgondolkodására és együttműködésére a Home Office időszakában fokozottabb mértékben kell, hogy sor kerüljön. Ennek rendszerét a bevezetés első szakaszában (kb. két hét) célszerű végig gondolni és kialakítani, kipróbálni.

A munkavégzéshez szükséges tanügyigazgatási dokumentumok (és más eszközök is) **óvodaigazgatói** engedéllyel, az átvételt igazoló aláírást követően vihetők ki az intézmény területéről, fokozott gondot fordítva és felelősséget vállalva az adatvédelmi (GDPR) elvárásoknak.

- **Javasolt, hogy szakmai egyeztetés és megegyezés alapján kerüljön sor a tanügyigazgatási dokumentumok átvételére és azok pontos, az elvárásoknak megfelelő vezetésére, ugyanakkor célszerű:**
 - **a csoportnapló tervezési sablonjainak és tartalmainak újragondolása és időszakos adaptációja** oly módon, hogy a tervezett nevelési-tanulási tartalmak – kiemelt hangsúlyt helyezve a műveltségterületekre, az adott témákhoz kapcsolódóan a célokra, valamint a javasolt módszerekre és eszközökre – a szülők számára is értelmezhető, illetve a szülők és gyermekek számára kivitelezhető legyen. (Lásd 2. sz. melléklet: **A tevékenységekben megvalósuló tanulás javasolt heti terve – sablon**)
 - **a fejlődési jellemzők visszacsatolásához javasolt** (A Fejlődési napló kötelező dokumentum mellékleteként) a Mód-Szer-Tár által kifejlesztett „Fejlődésmutató összegző adatlap” használata. (Lásd. 3. sz. melléklet: **Fejlődés mutató összesítő adatlap**)
- **A óvodaigazgatói ellenőrzés és értékelés sarkalatos pontjai – Mérték az érték**
 - Az óvoda szakmai színvonalának megtartása
 - A Home Office bevezetésének intézményi szintű szabályozása
 - Az elvárásoknak való megfelelés ellenőrzése

Megjegyzés: A **óvodaigazgató és óvodaigazgató helyettesi** és óvodapedagógusi feladatellátást heti rendszerességgel javasolt dokumentálni, és a kialakított intézményi gyakorlatnak megfelelően tárolni.

Kapcsolattartás – az óvoda kapcsolatai

Soha ilyen mértékben még nem voltak egymásra utalva az egy szervezetben dolgozók, az egy-egy feladatra szervezett különböző munkacsoportok tagjai, az egy óvodai csoportban dolgozó óvodapedagógusok, valamint a család és az óvoda.

Ez egy olyan helyzet, amikor az óvodapedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a gyermekekkel és munkatársaival. A kapcsolattartás formáit és részben a tartalmait is alapvetően rengette meg és rendezi át a kialakult helyzet, mely lényeges hangsúly eltolódásokat eredményez, azonban ha kölcsönösen „sikerül élesre fogalmazni a célokat”, a tudatos és hatékony együttműködésnek értékes pedagógiai hozadéka lehetnek.

- Míg korábban a kapcsolattartás formáját a személyes, jelen helyzetben többnyire a virtuális jelenlét és kapcsolattartás jellemzi.
- Korábban a kapcsolattartás megítélését elsősorban az óvodában zajló folyamatok és gyakran a családokat is bevonó rendezvények alapján ítélték meg a szülők és a gyermekek, jelen helyzetben a megítélés mércéjét a változások megfelelő kezelésével, a pedagógusok problémamegoldó képességével, a pedagógusok rendelkezésére álló infrastruktúrával és informatikai kompetenciáinak minőségével, a szakmaiság

képviselésével, a pedagógus tanácsadói vénájának lüktetésével, a napra és olykor a „percrekészséggel”, valamint egyéb más, és új mércékkel méretek meg.

- Míg a rohanó hétköznapiakban a leginkább lényeges gyermeki kompetenciák fejlődésállapotára és a családdal történő közös fejlesztési stratégiák kialakítására nem jutott kellő figyelem és idő, a családi „karantén napok” első tapasztalataira alapozva a szülők elsődleges „mérési eredményei” éppen a gyermekeik szociális kompetenciáira, a viselkedésük megítélésére hegyeződnek ki.

Abból kell kiindulnunk, hogy a nevelés elsődleges színtere a család, melyet az Óvodai nevelés országos alapprogramja is közvetít. Az óvodapedagógusok egyrészt a pedagógiai programjaik és pedagógiai gyakorlatuk fényében, másrészt a családok igényeire alapozottan segíthetik meg a gyermeki személyiség kibontakozását, fejlődését.

Az óvodának továbbra is elsődleges célja – bár alapvetően az eddigi együttműködés kevésbé gyakorolt formáiban – hogy a szülők számára nyújtott nevelési tartalmakkal kiegészítse a család nevelési gyakorlatát, és ez által szolgálja a családdal együtt a gyermek fejlődését.

A család együttműködési hajlandósága vagy képessége, valamint az együttnevelés eredményessége az új gyakorlat során korábban, és egyértelműen válhat érzékelhetővé. A szülő dönthet, hogy ebbe bekapcsolódik, együttműködik, élni kíván-e a felkínált lehetőséggel. Minden bizonnyal azonban, számos családban adódhatnak olyan körülmények, amely a digitális kommunikációt és együttműködést kevésbé, vagy egyáltalán nem tudják felvállalni. Ebben az esetben célszerűnek látszik és javasolt, hogy az óvodapedagógusok a szociális segítő, vagy egyéb más külső segítséget vesznek igénybe.

Lásd 3. sz. melléklet: Családoki nevelés karantén idején – előadások online anyagai

Az együttműködés formái a digitális környezet nyújtotta lehetőségek és a pedagógus kompetenciák függvényében változatosak lehetnek, a virtuális kapcsolattól az online „rendezvényekig” magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvodavezetés, az óvodapedagógusok, illetve a családok teremtenek meg. A kapcsolattartás minőségének emelése érdekében javasolt az egymástól tanulás e területen is.

Az alábbi alkalmazások bevezetését javasoljuk:

- Google csoport létrehozása: <https://groups.google.com/forum/#!overview>
- Messenger alkalmazás letöltése: https://www.facebook.com/help/messenger-app/218228001910904?helpref=about_content
- Facebook csoport létrehozása:
https://www.facebook.com/help/167970719931213?helpref=about_content

Blog szerkesztése: <https://creativesite.hu/webdesign-blog/blog-keszítése-es-letrehozása-tippeket-es-tanacsok>

- **Az óvodaigazgató érjék el, hogy a nevelőtestület tagjai folyamatosan konzultáljanak egymással** annak érdekében, hogy az egy intézményen belül dolgozó óvodapedagógusok hasonló felépítéssel, a gyermekek számára változatos tevékenységeket biztosító, a szülők számára pedig teljesíthető mennyiségű és könnyen értelmezhető segítő tartalmak megosztására kerüljön sor.

- **Google drive felület létrehozása, mely a pedagógusok ötleteit magába foglalja (tanulási tartalmak témák szerint, jó gyakorlatok, jól használható link gyűjtemények..stb.) ezzel is segítve egymás munkáját.**
- **Fontos, hogy az óvodavezetés tagjai online időszavakat ajánljanak fel, amikor előzetes időpont egyeztetés után a szülők rendelkezésére tudnak állni.**
- **Az uniformizálás szándéka nélkül javasolt, hogy a nagyobb intézmények telephelyei – legalább az intézményen belül – egységesen ugyanazt a kommunikációs platformokat alkalmazzák.**
- **A szülők fejtssék ki véleményüket az óvoda felé, mert ez a pedagógusoknak is fontos, hiszen egy járatlan, új úton végzik a sok nehézséggel és fáradsággal járó munkájukat.**
- **„Gyermek egyéni mappa” létrehozása, melyekben az óvodapedagógusok összegyűjtik a szülők által visszaküldött gyermeki produktumokat, (illetve a pedagógusok is tehetnek bele apró „meglepetéseket”, pl.: képek, link gyűjtemények, óvodapedagógusok által készített videók), ezáltal ösztönözve a gyermekeket, családokat a még aktívabb együttműködésre.**

A társintézményekkel való együttműködés tartalmait és formáit a kialakult hagyományok és az aktuális helyzet mérlegelésével határozzák meg az óvodák:

- azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények),
- az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények),
- és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.
- A külhoni magyar, és más nemzetek óvodáival szakmai kapcsolatot tart fenn.

Az időszakot jellemző új típusú együttműködés számos nehézsége mellett minden bizonnyal változni fog a szülők és a pedagógusok kapcsolata, mivel gyakrabban keresik és kérik az óvodapedagógusok, a fejlesztőpedagógus vagy az óvodapszichológus segítségét a felmerülő nevelési kérdéseikkel és a megosztásra kerülő óvodai tartalmakkal kapcsolatban.

Várhatóan a kollégák szakmai kapcsolatai is pozitív irányú változásokban lesz mérhető, elsősorban egy-egy intézményen belül, de az intézményközi és közösségi terek irányába is meg sokszorozódik a tudásmegosztás / tudásátadás.

6 .Az óvodáskorú gyermek tevékenységi formái – Családi nevelés megsegítése különböző tevékenységformák és szakmai tartalmak ajánlásával, az érintettek aktivizálásával és bevonódásuk biztosításával

„Az óvodapedagógusok a szülők számára, a gyermek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit ismerve ajánlhatnak olyan játékos tevékenységformákat, élményszerzési lehetőségeket, amelyeket a szülők gyermekükkel együtt otthonaikban is megvalósíthatnak. Az óvodapedagógusok infokommunikációs eszközök használatával online nyújtsanak segítséget és támogatást a szülők részére. Javasolt, hogy az óvodapedagógusok – amennyiben a gyakorlatban online közösségi felületen is kommunikálnak a szülőkkel – jelöljék meg azokat az interneten elérhető információforrásokat is, amelyeken a szülők a közös és élmény teli otthoni hasznos tevékenységekhez, együttjátszáshoz a támogató segédanyagokat elérhetik”. (Oktatási Hivatal: Módszertani ajánlás)

Játék

- **Az óvodapedagógus adjon tanácsot** a szülőknek az otthonukban kialakítható – állandó és mobil – játékterek (tanulási terek) kialakításához, melyek biztonságosak és alkalmasak a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, és a mozgásos játékokhoz.

Szülőknek: Mindegyik játékfajta értékes: a gyakorló játék a mozgások, tevékenységek ismétlődése révén a biztonságsszükséglet kielégítését szolgálja, egyben készség-, képességfejlesztő. A konstruáló játékok a gondolkodást, az önkifejezés képességét fejlesztik, valamint a fantázia, manuális készség, a téri észlelés fejlődéséhez járulnak hozzá. A szabályjátékok azért jelentősek, mert tolerancia képességet, empátiát, nagylelkűséget fejlesztenek, együttműködésre teszik képessé a gyerekeket. A mozgásos játék minden képesség fejlődésének az alapja. Különleges szerepe van a bábozásnak, mind a spontán, mind a szerzők által komponált formában. A szerepjáték, a szimbolikus játék, a drámajáték a gyerek fejlődését sokszor észrevehetetlenül segíti, ezért megfelelő tárgyi és helyi feltételeket kell teremteni ezekhez.

- **Ebben a játéktérben helyezzük el azokat az eszközöket is, melyekkel információkat gyűjthetünk a gyermekek matematikai, gondolkodási szintjeiről.**
- **Az óvodapedagógus erősítse a szülőket** abban, hogy az óvodás korú gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a családban és az óvodában is egyaránt a játék. A szülők gyermekeik otthoni játéktevékenységeit megfigyelve tapasztalhatják, hogy a kiegyensúlyozottság egyik nagyon fontos feltétele, hogy a gyermekeik számára naponta visszatérő játék iránti pszichikus szükséglet kielégítésére megfelelő időt és teret biztosítsanak.

Szülőknek: A gyerekek biztonságérzete nagymértékben függ az események, történések kiszámíthatóságától, azok ritmikus ismétlődésétől, a hely és idő állandóságától, ezért van jelentősége a megfelelő napirendnek.

- **Az óvodapedagógus inspirálja a szülőket**, hogy a gyermeki igények és lehetőségeik függvényében – hasonlóképp, mint az óvodapedagógusok az óvodában – váljanak a gyermek játszótársaivá. Így a felnőttek utánzó mintát adhatnak a játéktevékenységre, a kialakult játékfolyamatban bevonható társsá válhatnak, amennyiben pedig a játék elad, ötleteikkel könnyen a játékfolyamat segítői lehetnek, ami továbbgörgetheti azt. Amennyiben testvérgyermekek vannak a családban, a szülők jelenléte segítheti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
- **Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét** arra, hogy a szülők tudatos jelenléte gyermekeik játékában az élményszerű és elmélyült játék biztosítéka lehet. Mindezt a szülő feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- **Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket a SZABAD JÁTÉK KITÜNTETETT SZEREPÉNEK fontosságáról**, melynek során a gyermek újraéli az őt ért élményeket és feldolgozza azokat.

Szülőknek: Néhány fontos tudnivaló a játéktevékenységről: az óvodáskorú gyermekek számára a legmegfelelőbb tevékenység. Fejlődik a mozgás, az érzékelés (tapintás, látás, hallás, hő érzékelés), a gondolkodás, a beszéd, az érzelmek, a szociális képességek; fejlődik az a képessége a gyermeknek, hogy készségeit használni tudja problémás helyzetekben. Témájában a játék kapcsolódik a mindennapi eseményekhez, akár a gyermek a kezdeményezője, akár a felnőtt kínálja meg őt valamilyen témával. A gyermek által spontán módon kezdeményezett játék tájékoztatja a felnőtteket arról, hogy mi foglalkoztatja, mi nyomasztja, mi teszi boldoggá, mitől fél, miért szomorú, hol tart a fejlődésében. Ezek a játéktémák és -folyamatok segítenek meg- és feloldani a fejlődésből szükségszerűen következő, vagy az élethelyzetből adódó szorongásokat, nehézségeket. Ezért tehát az ún. szabadjáték-tevékenység értéke felbecsülhetetlen. Gyakori a játék téma ismételtetése, ez segíti a gyereket az ún. öngyógyításban, önfejlesztésben.

A szülő által kezdeményezett játéktevékenység akkor látszik a leghasznosabbnak, ha abban a szülők is részt vesznek. Nem szükséges hangsúlyozottan „fejlesztőnek” lennie, hiszen MINDEN JÁTÉK FEJLESZT. Csak az arányokra szükséges figyelni: legyen nagymozgásos (futás, ugrálás, labdajáték, roller, bicikli), finommozgást igénylő (rajz, színezés, festés, ragasztás, vágás, tépés – kézzel és lábujjakkal –, gyurmázás), digitális játék (ha korábban is volt, limitált időben), a szülő által figyelemmel kísért tartalommal, MESE, ÉNEK, ha van rá lehetőség: HANGSZERES ZENE, társasjáték.

A szabad játék segít feloldani a szorongásokat és félelmeket azáltal, hogy „kijátszhatja” magából ezeket a gyermek. A játék segít a szociális normák megértésében és elsajátításában, fejleszti a gondolkodást, az alkalmazkodóképességet.

- **Az óvodapedagógus tárja fel a szülők előtt, és győzze meg a szülőket** arról, hogy az elmúlt és viszonylag hosszú időszak rohanós hétköznapijai, a kötelező (logopédiai, fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai stb.) délelőtti és az egyre divatosabbá vált különböző délutáni gyermekfejlesztő programok, a gyakori „plázahétfvégék” és egyéb más terhelések következményeként az óvodában és a családban egyaránt a szabad játék túlsúlyának biztosítása szenvedett olykor súlyos mértékben csorbát. Ezt a csorbát most közösen köszörülhetjük ki azzal, hogy mind az óvodapedagógusok által adott pedagógiai tartalmak, mind pedig a hozzáadott szülői érték eredményeként a gyermekek napirendjében, időbeosztásában, továbbá tevékenységeik szervezésében is **A SZABAD JÁTÉK KITÜNTETETT SZEREPÉNEK MEG KELL MUTATKOZNI!**

Verselés, mesélés

A játék mellett talán az egyik legkedveltebb gyermeki tevékenység a verselés és a mesélés, mely tevékenységnek az óvodai nevelésen túl a legtöbb családban is kialakult jó gyakorlata van. A kényszerhelyzet szülte hirtelen tempóváltás minden bizonnyal – akár így, vagy akár úgy –, de mérhető hatással lesz a verselésre és mesélésre, mely hatást a média- idő és tartalom megfelelő mértékének ajánlásával az óvodapedagógusok kedvező irányba befolyásolhatnak az alábbi szakmai értékek szülők és gyermekek irányába történő közvetítésével:

„A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átléltető szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.” (Óvodai nevelés országos alapprogramja)

- **Javasolja az óvodapedagógus,** hogy lehetőség szerint a család közös helyiségében kerüljön kialakításra egy meghitt, kényelmes sarok, zug, ahol a gyermeknek is lehetősége van könyveket nézegetni, bábozni, dramatizálni, mesélni, akár önállóan vagy a szüleivel közösen.
- **Javasolja az óvodapedagógus,** hogy a gyermek könyvespolcán általában csak az éppen aktuális téma szerinti verses, mesés és egyéb más könyvek legyenek elhelyezve, azonban igény szerint az éppen „zárt” szekrényrészből is vehessék elő kedvenc könyveiket.
- **Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét** arra, hogy vers- és meseválasztásaik során törekedjenek megismertetni gyermekükkel a népköltészet remekeit: pld. a szüleiktől (a gyermek nagyszüleitől) hallott, vagy tanult népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat.

A hároméves gyermekek legszívesebben a saját hétköznapijaiknak róluk szóló rövid történeteit hallgatják, de szeretik a láncmeséket, az állathangutánzó és felelgetős meséket is. Az egyszerű, könnyen érthető mesék után négy-öt éves korban már kíváncsian várják a hosszabb népmeséket, tündérmeséket, állatmeséket és a tréfás meséket. Nagyon kedvelik a maguk által, társaikkal vagy éppen a felnőttekkel közösen szőtt történeteket. A 4-5 éves gyermekek könnyedén közlekednek a valóság és a csodavilág között.

- **Az óvodapedagógus ajánlásaival biztosítsa a lehetőséget** a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.

A mesehallgatásnak a mesélésnek a különböző alkalmak során az óvodában sajátos koreográfiája van. Ha a játékidőben mesél az óvodapedagógus, akkor gyakran ölbe veszi a gyermeket, hozzásimul, úgy, mint ahogy otthon a szülőkkel történik. A kezdeményezések során legtöbbször körben, egymáshoz közel ülünk, tartva a szemkontaktust, közösen várva, hogy „megérkezzen” a mese! A mesei hangulat megteremtéséhez derűs nyugalomra van szükség, és arra, hogy kialakuljon egy mesét hallgató viselkedésminta. Amikor az óvó néni mesél, felvesz egy bizonyos magatartást, mesei hangulatot teremt, megváltozik a hangja, az arckifejezése, a gesztusai és a mimikája. A gyermekek ilyenkor kilépnek a valóságból és egy másik közegbe mennek át, a mesék csodás világába!

- **Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét** arra, hogy a versek és mesék hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, miközben érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

- **Javasolt a mindennapos verselés és mesélés**, elsősorban a magyar gyermekköltészet és népmesekincs ajánlásokkal. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának is elmaradhatatlan eleme.
- **Kapjanak ösztönzést a családok** közös verselésre, mesélésre, bábozásra és dramatizálásra.

A mese a játék mellett átszövi az óvodáskorú gyermek mindennapi életét, a nevelés egyik legfontosabb eleme a pedagógusok és a szülők kezében! Nem múlik el nap, hogy ne hallanának az óvodás gyermekek mesét. Mesélünk játékidőben, tervezett kezdeményezéseken és délutáni pihenő előtt. Találkozhatnak mesékkal a gyermekek a kiemelt programok során dramatizált és bábozott formában is.

- **Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét** arra, hogy a mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világmésképzésének kialakítására.

A mesére a gyermekeknek ebben az életkorban nagy szüksége van, hiszen a mese gondolatai, elemei, fordulatai egybeesnek a gyermeki gondolkodás és képzelet e fejlődési szintet jellemző sajátos sémáival. Az egyik ilyen motívum az átváltozás. Az átváltozás iránti fogékonyság megfelel annak, hogy a gyermeki gondolkodásban, így a játékban is mindent lehet, bármi megtörténhet! Másik megfelelés az ellentétek kedvelése. A való világ a gyermekek számára túl bonyolult, túlságosan differenciált. Minél egyszerűbb és érthetőbb a hős, annál könnyebb azonosulnia vele. Márpedig a gyermekek mindig azonosulnak valamelyik hőssel, ezt nap mint nap megtapasztalhatjuk. Fontos elem, hogy a mesei ismétlések nemcsak a folyamatosságot teremtik meg, hanem a biztonságot is fokozzák. Az egy mesén belül újra és újra ismétlődő elemek megújuló örömet nyújtanak a gyermekeknek. Ha az elvárt, előre feltételezett esemény bekövetkezik, a feszültség csökken, bekövetkezik a katarzis, megszületik a felemelő jó érzés.

A gyermeki fantázia egyik legjellegzetesebb sémája a veszélyből való megmenekülés. A mesében ez gyakori motívum. A hősök bátor csatákat vívnak és a hosszú, nehéz küzdelem után elnyerik méltó jutalmukat. Ez a jelenség oldja a gyermekek kicsinységét. Még jobban kielégíti ezt a vágyat az elégtétel motívum, mely a lelki élet egyik alapjelensége. Aki valamilyen területen hátrányba kerül, az máshol keres kompenzálást. Például a testileg gyenge szellemi fölényt keres, a vak jól hall, vagy a hős valamilyen csodatévő erővel bíró tárgyat birtokol, és ha nincs semmilyen „kincse”, csupán a jó szíve, akkor is a segítségére siet valaki! A mesében mindig a legkisebb viszi a legtöbbre, a legelesettebb kerül a legjobb helyzetbe. Találkoznak a gyermekek azzal a szemlélettel, hogy sok nehézség adódik az életben, ezekkel akár próbatételek árán is, de meg lehet birkózni és végül győz a „jó”.

Ennek kapcsán megélhetik a gyermekek azt a bizonyosságot, hogy bármilyen nehézség esetén mindig segíteni tud és segíteni is fog valaki!

A gyermekek nem kételkednek az irreálisnak tűnő eseményekben, a csodás jelenségekben, a mesékben minden igaz lehet. A modern gyermekirodalmi feldolgozásokban gyakran kirekesztik a primitív ösztönökből és indulatokból fakadó mély belső konfliktusokat, és így a gyermekek nem kapnak segítséget, mert nem tudják megélni az érzelmi mélységeket és a hozzájuk tartozó feloldási lehetőségeket. Nem kell aggódnunk, mert a gyermek úgy dolgozza fel a mese alatt átélt élményeket, hogy az nem okoz benne kárt, a saját maga által elképzelt eseményektől nem fél. Bátran mondjunk autentikusan, eredeti szöveggel mesét, persze az életkori sajátosságokat és aktuális érzelmi állapotot mindig tartsuk szem előtt.

- **Kapjanak megerősítést a szülők** arra vonatkozóan, hogy „a gyermekek legjobban a „fej” mesét szeretik”. (Dr. Vekerdy Tamás)

- **Az óvodapedagógusok ösztönözzék a családokat** saját vers és mesealkotását, keresve a lehetőséget azok összegyűjtésére, a személyiségi jogok tiszteletben tartásával esetleg a csoport gyermekei között azok megosztására.
- **Az óvodapedagógusok javasolják** minden gyermek számára a délutáni csendes pihenőt, és az alvást kevésbé igénylő gyermekek csendes tevékenységéhez képeskönyvek nézegetését.

A szülők számára fontos lehet az az ismeret, hogy: „Azok a gyerekek, akiknek rendszeresen mesélnek otthon – és a rendszeres mesélés mindennapos mesélést jelent! – másfél évvel előzik meg nyelvi fejlettség szempontjából mesét nem, vagy alig hallgató kortársaikat.” (Dr. Vekerdy Tamás) <https://vira.hu/2017/09/ovoda-iskola-mi-kell-a-gyerekek-vekerdy-tamas-kiskorosan/>

A mesék sokoldalú személyiségfejlesztő hatása *Boldizsár Ildikó* megfogalmazásában, segítik, fejlesztik: „az olvasási készséget és a szövegértési képességet, az önálló tanulás képességét, az érzelmi intelligenciát, a képzeletet és a fantáziát, a belső és külső világokban való eligazodást, az erkölcsi értékrend megszilárdítását, a női és férfi szerepek tisztázását, az élet és halál kérdéseivel való bátor szembenézést.”

Szülőknek: A napirend egyik legfontosabb rendezőelve a rendszeresség. A délutáni nyugalom biztosításának jelentősége mellett hangsúlyosan felhívjuk a figyelmet az esti lefekvés időpontjára! Naponta azonos időben, azonos alvási ceremóniákkal megnyugtatóan fekdőjön le a gyerek, mert a rendszertelen, kevés, zaklatott alvás először alvászavarokat, ismétlődve érzelmi, értelmi, figyelmi, fejlődési problémákat okozhat. Az apák ne a közvetlen lefekvés előtti órában játsszák az izgalmas, zajos, mozgalmos játékokat a gyerekekkel (amelyek nagyon is élvezetesebbek, fontosak, csak nem ott van az idejük!), azért, mert utána nagyon nehéz biztosítani a nyugodt alvást, pihenést, ami az egészséges, kiegyensúlyozott fejlődés egyik alapvető feltétele. Ahogyan nem jutna eszébe egyetlen szülőnek se, hogy éheztesse a gyermekét, hogy rendszertelen étkeztetéssel ártson neki, ugyanúgy nem juthat eszébe alvásmegvonással, rendszertelen, kevés alvással elvenni tőle a megfelelő fejlődés lehetőségét. (A gyakori szülői mondat, miszerint „nincs alvásszükséglete a gyerekemnek” – gyermekorvossal, gyermekpszichológussal külön megbeszélést igényel.)

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- **Javasolja az óvodapedagógus**, hogy lehetőség szerint a család közös helyiségében (vagy a gyermek szobájában) kerüljön kialakításra egy olyan csendes sarok vagy kuckó, ahol a gyermeknek is lehetősége van zenét hallgatni akár önállóan, vagy a szüleivel együtt. Itt kerüljenek elhelyezésre a gyermekek által használható hangszerek is oly módon, hogy az számukra látható, és szüleik közbenjárásával elérhető legyen. A nappali, vagy a lakás tágasabb terében legyen lehetőség táncra és mozgásra.
- **Az óvodapedagógus ajánlásaival tegye** az éneklést, zenélést a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé.
- **Az óvodapedagógus biztassa a szülőket**, hogy gyermekeikkel minél gyakrabban, és közösen nézzenek képeskönyvet, mesét, készítsenek és játsszanak ütőhangszerekkel, találjanak ki dalokat és mondókákat.
- **Az óvodapedagógus biztassa a szülőket**, hogy erősítsék a gyerekek ösztönös, spontán kezdeményezéseit.
- **Az óvodapedagógusok alkalmasszerűen vonják be a szülőket** is a közös éneklésbe és a hagyományok ápolásába.

- **Az óvodapedagógusok kérjék meg a szülőket,** hogy lehetőség szerint természetes módon, vagy online tartalmakon keresztül mutassanak be gyermekeiknek különböző hangszereket.
- **A pedagógusi és szülői minta** spontán utánzásával az éneklés - zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik. A mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális élményt nyújt a gyermekek számára.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- **Javasolja az óvodapedagógus,** hogy lehetőség szerint ott, ahol leginkább együtt van a család, alakítsanak ki egy olyan teret, illetve biztosítsanak a gyermek számára egy asztallaprészt vagy festőállványt, ahol a nap bármely szakában szabadon fejlesztheti és kipróbálhatja saját kreativitását, esetleg megismerkedhet új anyagokkal. Itt kapnak helyet a vizuális tevékenységek eszközei, de más alkotást elősegítő eszközök is, mint az olló, a kréta, textil, ragasztó, barkácsoló és egyéb más eszközök, anyagok. Olyan legyen ez a tér, ami a gyermekek és a szüleik kreativitását egyaránt ösztönzi, támogatva közben a verbális kommunikációt, az önértékelést, finom- és nagymotoros mozgásokat és az intellektuális képességek fejlődését. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos.
- **Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket és a gyermekeiket az anyagtakarékosságra,** a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtése, és a hasznos hulladékok újbóli felhasználása (flakonok, dobozok, tojástartó, sajtos doboz, dugók stb.).
- **Az óvodapedagógus instrukciói alapján** a szülők segítsenek megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- **Az óvodapedagógusok által javasolt digitális tartalmak között** szerepeljen a népi kismesterségekkel való ismerkedés. A szülők meséljenek, beszéljenek ezekről gyermekeiknek, keressék, és együtt nézzék meg a lakásban fellelhető alkotásokat, eszközöket.
- **Az óvodapedagógus ösztönözze szülőket,** hogy a gyermek vagy a család alkotásaiból készítsenek házi kiállítást, melynek fotóit igényük szerint megoszthatják a csoporttársakkal.
- **Az óvodapedagógus pedagógiai tanácsai és ajánlásai során kiemelt figyelemmel legyen** a tehetséges gyermekekre (különleges eszközök, anyagok biztosítása, pályázatokon való részvételi lehetőségek felkutatása).
- **Az óvodapedagógus javasolja a szülőknek,** hogy a gyermek otthon készített munkáit (produktumait) folyamatosan gyűjtsék össze, és a járvány megszűnte után hozzák el azokat óvodába.
- **Az óvodapedagógus kérje meg a szülőket,** hogy kéthetente legalább egy gyermeki vagy családi alkotás fotója kerüljön megosztásra a szülők és az óvodapedagógusok között.
- **Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket,** hogy vegyenek részt az óvoda, vagy a közösségi hálón meghirdetésre kerülő rajzpályázatokon.
- **Az óvodapedagógus figyelmeztesse a szülőket** a vizuális tevékenységek során adódó, esetlegesen előforduló baleseti veszélyforrások kiküszöbölésére, megszüntetésére.

Mozgás

Az óvodai egészségnevelés – benne a mozgásfejlesztés – háttere a család, mely közeg kitüntetett szerepet kell, hogy vállaljon a gyermek rendszeres mozgásának megszervezésében és megszerettetésében. Tapasztalataink szerint a szülők számos esetben igénylik óvodapedagógusaik segítségét, ezért is nagyon fontos lehet a családokkal történő együttműködés, a családok szemléletformálásának vagy váltásának segítése, az egészséges és természetes életmód szokásalakításának terén. A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak nap mint nap, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Otthon is törekedni kell a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a friss levegő folyamatos biztosítására, a szabad levegő kihasználására.

- **Az óvodapedagógusnak szorgalmaznia kell** a gyermekek számára – a lehetőségek függvényében akár szűkös lakásokban is – az életszükségletet jelentő, a mozgás biztosításához szükséges belső és külső terek kialakítását.
- **A gyermekek számára is értelmezhető célok meghatározásával az óvodapedagógus tudatosítsa a szülőkben**, hogy a felnőttkori mozgásügyesség nagymértékben a gyermekkori mozgástapasztalatok függvénye, ezért meghatározó jelentősége van a spontán és szervezett óvodai és otthoni mozgásfoglalkozásoknak, mozgásos programoknak.
- **Az otthoni napirend kialakításához adható óvodapedagógiai tanácsok** között feltétlenül szerepeljen a napi mozgás, és minél több idő eltöltése a szabad levegőn.
- **Az óvodapedagógus téma- és feladatajánál is kapcsán törekedjen** játékos mozgásfeladatokon keresztül is az értelmi és szociális képességek fejlesztése, a kooperatív (testvérekkel és szülőkkel együtt végezhető) mozgásos játékok alkalmazására.
- **Tudatosítsa a szülőkben az óvodapedagógus** az életkornak megfelelő terhelés, az állóképesség fejlesztésének fontosságát, és ezekhez játékos utánzó mozgásfeladatok ajánlásával nyújtson segítséget.
- **Az óvodapedagógusi kompetencia és az óvodában már kialakított szokások függvényében** tartásjavító, lábboltozat fejlesztő vagy egyéb más mozgásprogramok és gyakorlatok ajánlásával is támogassa a gyermek mozgásfejlődését.

A megváltozott élethelyzet, a szabad mozgás megszűnése megváltoztatta a családok szokásait és az időbeosztását is. Ahhoz, hogy a mindennapok elég jól teljenek és az együttlét mindenki számára pozitív tartalmat hordozzon, nagyon átgondolt, szervezett működésre van szükség. Nem felejtethetjük el, hogy mindenkitől egy másfajta hozzáállást igényel ez az időszak. Egy elfogadó, gondoskodó, szeretetteljes családban is akadnak nehezebb pillanatok, amelyek megértést, kezelést és feloldást igényelnek. Amikor elfogy a türelem és a kitartás, többféleképpen reagálhatunk, elővesszük a jól bevált stressz kezelő módszereket, újakat keresünk, vagy elhárító mechanizmusokat alkalmazunk.

A könnyen kivitelezhető, zömmel azonosulásra épülő ismert mozgások céljaink elérése mellett jó játék lehetőséget is biztosítanak a gyermekek számára. A sok megoldási lehetőség közül ajánljuk Bagdy Emőke Pszichofitness gyermekeknek, szülőknek és nevelőknek című könyvéből néhány könnyen kivitelezhető lazító, pihentető játékot, melyek segítségével mozgásos úton csökkenthető a feszültség, és a felhalmozódott energiák megfelelő mederbe terelődnek.

Lásd 10. sz. melléklet: Lazító, feszültség oldó gyakorlatok gyermekeknek - Mészárosné Kleineisel Éva óvodapedagógus, mentálhigiénés szakember ajánlásával

Mondókás lazítások

- **„Égig érő fa vagyok, megnövök, mint a nagyok”:** Nyújtózkodás felfelé, egyik, másik kart magasra nyújtva, váltott ritmusban.
- **„Égig érek, nagyra nővök, egy nagy fává erősödök, lehajtom az ágam, megpihen a vállam.”:** Magas tartás, karokkal nyújtózkodás, majd a karok leengedése a test mellé „lehajtom az ágam, megpihen a vállam.”
- **„Cica háttal nyújtózom, a haragom kifújom”:** Sarokülés, előrenyújtózás a hátat lordotizálva (görbítve), nyújtott karokkal előre kúszva, közben „f” hanggal hangosan kifújva a levegőt. Visszahúzza a törzsét, a kezét a térdéig húzva, majd egy következő levegővétellel ismét előre kúszik.
- **„Lisztes zsákom kilyukadt, lerogyasztom magamat”:** A lisztes zsák fokozatos kiürülését szemlélteti a gyermek a mozgásával.
- **„Rongybabává válok, csak pihenni vágyok”:** Alapállás, a gyermekek a válluk előrejtésével egyre mélyebbre hajolva engedik a törzsüket előre. A fejük lazán lóg, összecuslik a térd, és fekvésbe megy át a lomha mozdulat.
- **„Tigris, tigris csak pihenj, innen sehova se menj”:** A gyermekek hasra fekvésben felhúzzák térdben behajlítva a jobb lábukat. A karjukat könyökben behajlítva kényelmi pozícióba helyezik.
- **„Hóember vagyok, már el is olvadok”:** A gyermekek minden izmukat megfeszítik, majd lerogynak a földre.
- **„Pillangó vagyok szállni, akarok”:** A karok szárnymozgást imitálnak, majd: „a szárnyamat leengedem, pihentetem, pihentetem”, leeresztik a gyermekek a karokat a törzsükhöz.
- **„Farönk vagyok, csak gurulok”:** A passzív, elengedett testű gyermeket egy társa jobbra, balra gurítja, hátát és lábát megtámasztva.
- **„Irka-firka, össze vissza, szabad jobbra, szabad balra, szabad nekem össze-vissza.”:** Tetszés szerint firkálgat mondókázás közben a gyermek.
- **„Körbe körbe karikába, így pihen a keze lába, így pihen az óvodába.”:** A mondókát mondogatva köröket rajzol a gyermek, anélkül, hogy felemelné a kezét a papírról.

Forrás: Bagdy Emőke: Pszichofitness gyermekeknek, szülőknek és nevelőknek. Kulcslyuk Kiadó, Budapest 2017.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése és a környezet megismerésének lehetősége a hirtelen megváltozott hétköznapi életbe vegyített sokszínű, érdekes, és izgalmas tevékenységek biztosításával átfogja az egész családi életet. A szeretet, a kötődés, valamint különböző élménybefogadások keltésével az érzelmek és kifejezőképességek, valamint a különböző szokások kialakítására és fejlesztésére most fokozottan, és tudatosan szükséges hangsúlyt helyezni.

- **Az óvodapedagógus téma-, cél- és feladatajánálásainak fókuszában az egészség és a test védelme kell, hogy legyen!**
- **Az óvodapedagógus a családdal történő kapcsolattartása során** építsen a gyermekek óvodában szerzett ismereteire, a közös óvodai programok, kirándulások és a gyermekek egyéb élményeire.
- **A családok hatékony és folyamatos bevonásával az óvodapedagógus „ébressze fel” az érdeklődést** a környezet és az egészségvédelem lehetőségeinek megismertetésével a családi és gyermeki szokások feltérképezésére (életmód és egészség: étkezés, fogápolás, pihenés, környezettudatosság, hagyományörzés, stb.) és bátorítsa a szülőket új szokások és

gyermeki viselkedésformák bevezetésére, a kialakult és megfelelő szokások megerősítésére.

- **Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét** arra a tényre és lehetőségre, hogy a gyermekek a környezetükön végzett közvetlen tevékenységek során számos, és életre szóló matematikai tudást és kompetenciát szerezhetnek. Különböző tartalmak ajánlásával tudatosítsa ezt a szülőknél, illetve támogassa a gyermekek matematikai élményeinek erősítését.
- **Az óvodapedagógus gyűjtsön és adjon ötleteket** a növények és állatok életének megfigyeléséhez, gondozásához.

Munka jellegű tevékenységek

A családok tartós otthonlété – kivált, ha az bezártsággal is együtt járó – számos lehetőség nyílik a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenységek felkínálására és gyakorlására. A gyermekek általában örömmel és szívesen vesznek részt otthon is a különböző munkafolyamatokban, melyek a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetőségei. Ilyen tevékenységek: az önkiszolgálás, a segítség a szülőknél/nagyszülőknél, a testvérekkel együtt, értük, az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése (szelektív hulladékok szétválogatása, növény- és kisállatgondozás), stb. Az elvégzett munka minőségét számos szülői és pedagógusi ráhatás befolyásolja, mint pl. az idő szűkössége, a megfelelő feltételek biztosítása, a felnőttek által nyújtandó segítség vagy annak hiánya, stb. A hosszas családi együttlét során célszerű átgondolni a gyermekek játékos formában történő bevonásának lehetőségeit és gyakorlatát.

- **Az óvodapedagógus adjon tanácsot** a szülőknél a belső és külső környezetben végezhető munkák feltételeinek megteremtéséhez, a gyermeki munka tudatos szervezéséhez.
- **Ösztönözzé a szülőket** a gyermekkel való együttműködésre.
- **Erősítse a szülőket** abban, hogy folyamatosan, konkrétan és reálisan, a gyermeket saját magához mérten részesítsék fejlesztő értékelésben.

Az értékelés során az elért eredmény, az annak érdekében tett erőfeszítés pl.: a kitartás, a figyelemösszpontosítás, a probléma felismerése kapjon hangsúlyt.

Szülőknél: A gyermeknek lehet valamilyen ismétlődő feladatot adni, ami mindig az ő dolga, felelőssége: pl. a csészek elrakása a polcra, az asztal letörlése stb. – természetesen a gyermek életkorának, készségeinek, képességeinek megfelelő feladatokat találunk a számára! Valószínűleg nem a legmegfelelőbb az összes játék egy időpontban történő elrakása, mert az túlságosan hosszú időt vesz igénybe, másrészt a játéktevékenységét éppen „elengedő” (félbehagyó, befejező) gyermek számára adott esetben ez egy olyan feladata lenne, ami fárasztó és érdektelen. Ha a szülő fontosnak tartja a rendrakást – nagyon helyesen –, jó, ha részt vesz benne, törekedjen együttműködésre. Ez meghitt beszélgetésre is alkalmas helyzetet teremthet, valamint a „ez jó munka volt” feletti öröm átélése közös élményként jelentős.

Szociális kompetenciák fejlődésállapotának megfigyelése a családban mérőeszköz megosztása a családokkal.

A koronavírus-járványhelyzetben bevezetésre került óvodaműködés (Home Office) elsődleges tapasztalatai közé tartozik, hogy a szülők gyakrabban keresik, és kérik az óvodapedagógus segítségét nevelési kérdésekben. Ezúttal a boldogulásához nélkülözhetetlen szociális kompetenciák óvodánkban használt mérőeszközének családok számára átdolgozott változatának megosztása támpontul szolgálhat a gyermekekkel szemben támasztott elvárásai kialakításához, fejlődésállapotuk feltérképezéséhez, és a továbblépés útjainak kijelöléséhez. Reményeink szerint ezzel is hozzájárulhatunk a család-óvoda kapcsolatának erősítéséhez illetve a családi nevelés eredményességéhez. Javasoljuk, hogy megfigyeléseik tapasztalatait beszéljék meg gyermekeik óvodapedagógusaival!

(Lásd 4. sz melléklet: **Szociális kompetenciák fejlődésállapotának megfigyelése a családban**)

A tanulás támogatása – A különböző tevékenységekben megvalósuló tanulás

- **Az óvodapedagógusok a nevelés-tanítás támogatását** online tartalmak válogatásával, illetve a nagyon sok és hasznos link továbbításával segítik a szülőket és a gyermekeket.
- **Elvárás minden óvodapedagógustól**, hogy a különböző digitális tartalmakat megjelenítő linkek csak válogatás, tematizálás, magyarázat vagy ráutalás kíséretében kerüljenek megosztásra.
- **A megosztásra kerülő digitális nevelési és tanulási tartalmak mennyiségét, minőségét és ütemezését** egyaránt a „mérték az érték”, és „a kevesebb az több” szemlélet érvényesítése kell, hogy jellemezze, ezzel is kerülendő a gyermekek és a szülők túlterhelése.
- **Az óvodapedagógusok a tanköteles korú gyermekek tekintetében is kerüljék** az úgynevezett „házi feladat” adását és számonkérését! Célszerű és javasolt olyan differenciált feladatokat, ötleteket és tartalmi ajánlásokat közvetíteni szüleiken keresztül az óvodás gyermekek számára, amelyek játékos tevékenységeket ígérnek, motiválók, leköthetik a gyermekek figyelmét, és adott esetben fejlesztő hatásuk is van/lehet.
- **Az óvodapedagógust elsődlegesen ne a fejlesztési szándék motiválja!**
- **Az óvodapedagógussal szemben elvárás, hogy feladatellátása során a családok anyagi terheit ne növelje**, mivel a koronavírus okozta helyzet következményeként sok család egzisztenciális gondokkal is küzd. Keressünk olyan megoldásokat, amelyekhez feltehetően rendelkezésre állnak az eszközök és anyagok a különböző felszereltséggel rendelkező otthonokban (újrahasznosítható anyagok, egyszerűen elkészíthető lisztgyurma, kupakok, flakonok, hajtogatáshoz régebbi csomagoló és egyéb papírok stb.)
- **Az óvodapedagógus a gyermekek otthoni tanulásának az alábbi formáit ösztönözze, javasolja:**
 - az utánzásos minta-, és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás,
 - szokások alakítása,
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés,
 - a játékos, cselekvéses tanulás,
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
 - a szülők által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
 - a gyakorlati problémamegoldás.

- **Az óvodapedagógus támogassa a szülőket tanácsaival és példamutatásával** – különösen a testvérek vonatkozásában – abban, hogy mindig személyre szabottan, és pozitív értékeléssel segítsék gyermekeik személyiségének kibontakozását.
- **Az óvodapedagógusok nyugtassák meg a szülőket**, hogy az okos szabályokat felállító, a gondosan összeállított családi napirendet követő, a gyermekeiket cselekvő aktivitásra, kreativitásra és megtapasztalásokra serkentő családokban nevelkedő gyermekek a karantén következményeként nem kerülnek olyan helyzetbe és állapotba, amelyek majdan az iskolába történő beilleszkedésüket nehezítenék. Fontos viszont, hogy a szülők folyamatos kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusokkal, és lehetőség szerint működjenek együtt gyermekeik megfelelő fejlődése, fejlesztése érdekében.

7.A családokkal Home Office-módban történő együttműködés várható eredményei – Hogyan tovább a karantén után?

- **Mindenki jobban odafigyel a saját, és mások egészségére**, így kevésbé, vagy egyáltalán nem fordul majd elő, hogy beteg gyermekek fertőzik meg egymást és a velük foglalkozó felnőtteket.
- **A felnőttek megértik**, és gyermekeikkel is megértetik, hogy sok tekintetben változnunk és változtatnunk kell, és máshogy kell élnünk.
- **A különböző természetvédelmi, önmagunkat és másokat védő tartalmak** alapköveire tudatosan építünk az óvodai nevelés során, és mérhető eredményeket produkálunk.
- **A gyermekeket sok tekintetben más, mondhatni „koronás” szemléletű felnőttek veszik körül**, akik kevesebbszer háborodnak fel, jobban odafigyelnek egymásra, és többet segítenek egymásnak. Ez a felnőtt minta nagy segítségükre lesz szocializálódásuk útján.
- **A szülőkből és a pedagógusokból is értékek tisztulnak le**, melynek során kölcsönösen kikristályosodik az együttműködés utáni őszinte vágy, mert a karanténban eltöltött hetek is megerősítést adtak abban, hogy **„EGYEDÜL NEM MEGY!”**

Felhasznált szakmai háttéranyagok:

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Oktatási Hivatal ajánlása: Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre
- Oktatási Hivatal Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ. Szakmai tájékoztató óvodáknak - online pedagógiai tevékenység
- Szentimrevárosi Óvoda Pedagógiai Program
- Mód-Szer-Tár óvodapedagógiai szakmai tartalmai: www.mod-szer-tar.hu
- Óvodapedagógusok és családok támogatása segítő szakemberek bevonásával. Óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése a koronavírus idején Szerkesztette: Lendvai Lászlóné intézményfejlesztő
- Játékos tevékenységek az óvodában nyáron. Módszertani segédlet a tartalmas nyári óvodai élet tervezéséhez. Készítette a Brunszvik Teréz Budavári Óvodák nevelőtestülete Szerkesztette: Lendvai Lászlóné intézményfejlesztő

1. sz. melléklet

Távmunka során végzett óvodapedagógusi tevékenységek/feladatok ellátását alátámasztó dokumentumok listája

Név:	Munkavégzés időszaka (tól-ig):
-------------	---------------------------------------

Ssz.	Tevékenység/feladat	Tevékenység/feladat ellátását igazoló dokumentum	Megjegyzés
1.			
2.			
3.			
Stb.			

2.sz. melléklet

Távmunka során végzett vezetői tevékenységek/feladatok ellátását alátámasztó dokumentumok listája

(székhely/telephely óvodaigazgató helyettes 1,2, szakmai munkaközösség vezető)

Név:	Munkavégzés időszaka (tól-ig):
-------------	---------------------------------------

Ssz.	Tevékenység/feladat	Tevékenység/feladat ellátását igazoló dokumentum	Megjegyzés
1.			
2.			
3.			
Stb.			

Egészség a népmesékben - Előadó: Hadnagy Jolán népmesélő óvodapedagógus

2020.01.24.

Időtartam: 24:23 perc

Egészséges és kulturált életmódra nevelés a családban és az óvodában: Előadó: Dr. Füzi Rita egészségnevelő

2020.01.24.

Időtartam: 22:30 perc

Bereczki Enikő: Családok a karanténban - Lehetőségek és korlátok

2020.04.19.

Időtartam: 38:20 perc

SZOCIÁLIS KOMPETENCIÁK FEJLŐDÉSÁLLAPOTÁNAK MEGFIGYELÉSE A CSALÁDBAN
(szociális fejlettség, magatartás, közösségi beállítódás)

A GYERMEK NEVE:	
A megfigyelés lebonyolításának módszere:	természetes környezetben zajló megfigyelés
Időintervallum:	adott nap során zajló tevékenységek sorozata
Jelölés módja:	a megfelelő rubrikába függőleges vonal húzása
Időpont:	

1. NORMÁHOZ, SZABÁLYHOZ, SZOKÁSHOZ VALÓ VISZONY

1.1. Egészségügyi szokások területén

Testápolás	Önállóan	Segítséggel	Figyelmeztetésre	Figyelmeztetésre sem	Megjegyzés
zsebkendő használata					
szükség szerinti mosdóhasználat					
tisztálkodási eszközök használata					
tisztálkodási eszközök rendben tartása					
mosdó rendben tartása					

Önkiszolgálás	Önállóan	Segítséggel	Figyelmeztetésre	Figyelmeztetésre sem	Megjegyzés
terítés az étkezéshez					
öltözködés					
ruházatának rendben tartása					
környezetének rendben tartása a csoportban					
környezetének rendben tartása az öltözőben					

2. TÁRSAS KAPCSOLATOK

Etikai normák	Önállóan	Segítséggel	Figyelmeztetésre	Figyelmeztetésre sem	Megjegyzés
felöltött üdvözlése					
gyermek üdvözlése					
étkezés közbeni kulturált viselkedés					
adott tevékenység által megkívánt viselkedés					
udvariasság felnőttel szemben					
udvarias beszéd felnőttel szemben					
tisztelet felnőttel szemben					

udvariasság gyermekkel szemben					
udvarias beszéd gyermekkel szemben					

2.1. A gyermek viszonya a felnőttekhez

Kapcsolatteremtés	Megfelelő	Figyelmeztetésre megfelelő	Figyelmeztetésre sem megfelelő	Megjegyzés
felőtt megszólítása				
felőtt kérésének elfogadása				
felőtt utasításának elfogadása				
kapcsolattartás minősége				

2.2. A gyermek- gyermek viszonya

Kapcsolatteremtés	Megfelelő	Figyelmeztetésre megfelelő	Figyelmeztetésre sem megfelelő	Megjegyzés
megszólítás				
kérés elfogadása				
utasítás elfogadása				
egymás tevékenységének tiszteletben tartása				
segítségnyújtás				
kapcsolattartás minősége				

Gyermek viszonya a közösséghez	Megfelelő	Figyelmeztetésre megfelelő	Figyelmeztetésre sem megfelelő	Megjegyzés
együtműködés				
alkalmazkodás				
szabálytudat				
önzetlenség				
konfliktus kezelése				
önfegyelem				
tolerancia				

3. TEVÉKENYSÉGHEZ VALÓ VISZONY

Önként vállalt tevékenység esetén	Megfelelő	Figyelmeztetésre megfelelő	Figyelmeztetésre sem megfelelő	Megjegyzés
kitartás				
együtműködés				
szervezés				
alkalmazkodás				
konfliktus kezelése				
önfegyelem				
önállóság				
kudarctűrés				

Kötelező jellegű tevékenység esetén	Megfelelő	Figyelmeztetésre megfelelő	Figyelmeztetésre sem megfelelő	Megjegyzés
kitartás				
együtműködés				
szervezés				
alkalmazkodás				
konfliktus kezelése				
önállóság				
kudarctűrés				

4. KÖZÖSSÉGÉRT VÉGZETT TEVÉKENYSÉG

Naposi tevékenység	Megfelelő	Figyelmeztetésre megfelelő	Figyelmeztetésre sem megfelelő	Megjegyzés
kitartás				
gyorsaság				
szabálytudat				
fegyelmezettség				
szokásrend betartása				
önállóság				
kötelességtudat				

Közösségért végzett megbízatások	Megfelelő	Figyelmeztetésre megfelelő	Figyelmeztetésre sem megfelelő	Megjegyzés
kitartás				
gyorsaság				
szabálytudat				
fegyelmezettség				
szokásrend betartása				
önállóság				
kötelességtudat				

Egyéb megjegyzések, feljegyzések:

Kérdőív szülők részére

Kedves Szülők!

A kialakult járványügyi helyzet miatt szeretnénk felmérni, hogy hogyan tudnánk segíteni a családok otthoni nevelő munkáját.

A kérdőív kitöltésével hozzájárulnak óvodai munkatervi céljaink és feladataink megvalósításához, a családokkal való folyamatos kapcsolattartás formáinak hatékony megválasztásához. Az információkat, észrevételeket feldolgozzuk, majd beépítjük terveinkbe. A kérések megismerése után egyéni válaszokat is adunk.

1. Milyen mértékben igényli a rendszeres kapcsolattartást?
 - a) Teljes mértékben igénylem
 - b) Csak kismértékben igénylem
 - c) Egyáltalán nem igénylem
2. A rendszeres kapcsolattartás mely formáját tartja a leghatékonyabbnak?
 - a) E- mail
 - b) Facebook
 - c) Messenger mobilalkalmazás
 - d) Viber mobilalkalmazás
 - e) Skype alkalmazás
 - f) Telefon
 - g) Egyéb, éspedig:
3. Milyen időközönként szeretne elektronikus formában ötleteket, javaslatokat kapni az otthoni neveléshez, fejlesztéshez?
 - a) Napi szinten
 - b) Heti szinten
 - c) Nem igénylem
4. Milyen mértékben igényli az óvodapedagógus visszajelzéseit (pontosan miről?)
 - a) Teljes mértékben igénylem
 - b) Csak kismértékben igénylem
 - c) Egyáltalán nem igénylem
5. Amennyiben lehetőség van rá, elektronikus formát alkalmazva igényli az olyan jellegű családi beszélgetést („fogadóóra”), melynek során egy előre egyeztetett időpontban gyermeke fejlődésállapotáról részleteiben is beszélgetnénk?
 - a) Igen
 - b) Nem
6. Mely tevékenységformák azok, amelyekről szeretne bővebb tájékoztatást kapni? *Több pont is jelölhető.*
 - a) Játék
 - b) Verselés, mesélés

- c) Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - d) Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
 - e) Mozgás
 - f) A külső világ tevékeny megismerése (a környezet felfedezése, matematikai tartalmak)
 - g) Munka jellegű tevékenységek
7. Mely tevékenységformák azok, amelyekhez kötődően szeretne több ötletet, fejlesztési javaslatot kapni? *Több pont is jelölhető.*
- a) Játék
 - b) Verselés, mesélés
 - c) Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - d) Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
 - e) Mozgás
 - f) A külső világ tevékeny megismerése (a környezet felfedezése, matematikai tartalmak)
 - g) Munka jellegű tevékenységek
8. Szeretné-e megismerni a javasolt játékok, tevékenységek fejlesztő hatását?
- a) Igen
 - b) Nem szükséges
9. Szeretné-e az egészséges életmód alakításához tanácsokat kapni?
- a) Igen
 - b) Nem szükséges
10. Milyen segítségre lenne szüksége kiemelt figyelmet igénylő gyermek nevelését, oktatását tekintve?
-
-
11. A jutalmazás és fegyelmezés módszereihez kapcsolódó kérdések:
-
-
12. Elégedett az eddig kapott információkkal?
- c) Teljes mértékben
 - d) Nagyrészt
 - e) Csak kismértékben
 - f) Közömbös számomra
 - g) Nem túlságosan
 - h) Egyáltalán nem

Egyéb megjegyzés, észrevétel:

.....

.....

6. sz. melléklet

Lazító, feszültség oldó gyakorlatok gyermekeknek**- Mészárosné Kleineisel Éva óvodapedagógus, mentálhigiénés szakember ajánlásával**

A megváltozott élethelyzet, a szabad mozgás megszűnése megváltoztatta a családok szokásait és az időbeosztását is. Ahhoz, hogy a mindennapok elég jól teljenek és az együttlét mindenki számára pozitív tartalmat hordozzon, nagyon átgondolt, szervezett működésre van szükség. Nem felejthetjük el, hogy mindenkitől egy másfajta hozzáállást igényel ez az időszak. Egy elfogadó, gondoskodó, szeretetteljes családban is akadnak nehezebb pillanatok, amelyek megértést, kezelést és feloldást igényelnek. Amikor elfogy a türelem és a kitartás, többféleképpen reagálhatunk, elővesszük a jól bevált stressz kezelő módszereket, újakat keresünk vagy elhárító mechanizmusokat alkalmazunk.

A sok megoldási lehetőség közül ajánlunk néhány könnyen kivitelezhető lazító, pihentető játékot, melyek segítségével mozgásos úton csökkenthető a feszültség, és a felhalmozódott energiák megfelelő mederbe terelődnek. A könnyen kivitelezhető, zömmel azonosulásra épülő ismert mozgások céljaink elérése mellett jó játék lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára.

A játékok leírása***Villámrelaxáció***

Állj egyenesen, szorítsd ökölbe a két kezéd ujjait. Hajlítsd be a két könyököd, szorítsd a bordakosárhoz, tartsd a feszítést. Feszítsd meg a láb izmaid is, a farizmodat, nyújtózz felfelé egész testeddel, így nyújtózz felfelé! Engedd el a feszítést, fújd ki a levegőt. Lazítsd a karodat. Maximum háromszor egymás után.

Zsolozsma

Körben ülünk, a játékot vezető elindít egy „M” hangot. Sorban kapcsolódnak hozzá a családtagok, kb.: 1 percen át hangoztatjuk közösen.

Kicsiny tollpihe

A gyermek/gyermekek törökülésben helyezkednek el. A szülő bemutatja a játékot: „A kezem egy kicsiny tollpihe, figyeljétek meg, hogy száll lágyan a levegőben, majd a földön megpihen. A ti kezetek is legyen tollpihe, lágyan ringatva felfelé mozgassátok a kezetek, közben álljatok fel. Azután lassan egészen lassan ereszkedjen le a tollpihe a talajra, ott kicsit megpihen.”

Hóember

A gyermek/gyermekek a hóemberek, lazán állnak a térben.

„Közeledik a tavasz, egyre melegebb az idő, a hóembert egyre jobban simogatja meleg sugaraival a napocska. A hóember egyre karcsúbb, egyre kisebb lesz, végül csak egy tócsa marad belőle.” A gyermek „elterül” a földön.

Játszhatjuk lufival is, amiket a felnőtt fúj fel egyre nagyobbra, keményebbre, majd mielőtt kipukkadna, kiereszti lassan a levegőt, amíg puha gumidarab nem lesz belőle. A gyermek a lufi változó állapotát követi.

Zsák búza

A gyermek/gyermekek szabadon, karnyújtásnyira helyezkednek el a térben. Találjunk ki egy kerettörténetet egy kiségeről, aki kirágta a zsákot.

„A gazda jól megtömté a búzaszsákokat, csak úgy dagadtak a zsákok a sok búzától. Mikor már minden zsák megtelt, a zsákok száját bekötötte, a kamrát bezárta és elment aludni. Ekkor előmerészkedett a lyukból egy kiséger és a kicsi, de nagyon erős fogaival minden zsákot megrágott. A zsákokból pedig lassan, nagyon lassan peregni kezdtek a búzaszemek. Már a felső részükből kifolyt, már a zsákok derekából is kifolyt a sok búza. Mikor az utolsó búzaszem is kifolyt, a zsákok üresen elterültek a földön. Reggel a gazda büszkén nyitotta ki a kamra ajtaját, meg akarta mutatni a feleségének, hogy tegnap mennyi zsákot megtöltött, de uram fia mit látott, hát csak az üres zsákokat!?! Mit tehetett mást, az asszonnyal megfoltózták a zsákokat (cirógatás, simogatás, ahol a gyermek kéri) és újra töltötték.” A gyermek a zsákok változó állapotát követi.

Gumiember, párosan is

A gyermekek egymással szemben állnak, az egyik leguggol. A társa pumpálni kezdi, amíg tele nem lesz levegővel (teljesen megfeszül a gyermek), majd kihúzza a pumpáló a dugót, a dugó nagyon kicsi, lassan áramlik ki belőle a levegő, a gumiemberek fokozatosan elernyednek, végül elterülnek a földön.

Változat: A felnőtt irányítja, pumpálja a gumiembereket.

Add tovább a poharat

Egy vízzel teli poharat kell tovább adogatni anélkül, hogy kiloccsantanánk belőle a vizet. Először nyitott szemmel, majd csukott szemmel.

Olvad a jég

Tartson a gyermek tálka fölött a kezében egy kisebb jégkockát. Miközben olvad, figyelje meg a folyamatot, és azt is, hogy közben mit érez. Beszéljük meg a tapasztaltakat.

Kedvenc a mellkason

A gyermek a mellkasára helyezi kedvenc állatkáját vagy „alvókáját” és megfigyeli annak mozgását, miközben ki-be lélegzik. (Az elalvásban is segít.)

Palacsintás

A gyermeket belehengergetjük egy puha plédbe. Személyre szóló kedves szavak használata mellett, igény szerinti erősségű érintésekkel, simogatással „megkenjük” a palacsintát, majd játékosan elfogyasztjuk. Ismétljük a játékot.

Forrás:

- DIFER Programcsomag (2006) *A szocialitás fejlesztése 4-8 éves korban. Mozaik Kiadó, Szeged.*
- Göbel Orsolya (2009): *Mozgás a képzelet szárnyán. L'Harmattan Kiadó, Budapest.*
- Susan Kaiser Greenland (2018): *Játékok a tudatos jelenlétért. Kulcslyuk Kiadó, Budapest.*

Stresszoldó technikák gyerekeknek

Bagdi Bella: Top 10 relaxációs technika gyerekeknek

<https://bagdibella.hu/blog/top-10-relaxacios-technika-gyerekeknek/>

Otthoni fejlesztés: Kreatív fejlesztési ötletek gyerekeknek

<http://www.otthonifejlesztas.hu/relaxacio/relaxalasi-technikak-gyerekeknek>

Gyermekrelaxáció – játékos gyakorlatok a kiegyensúlyozott gyermekkorért

<https://megoldaskozpont.com/gyermekekre/gyermekrelaxacio-jatekos-gyakorlatok/>

Csillagsarok:

https://csillagsarok.blog.hu/2017/09/03/4_mindfulness_gyakorlat_gyerekeknek

Babaszoba: Tanítsd meg lazítani – Lazító mesék, egyszerű varázsszerek

https://www.babaszoba.hu/articles/gyerek/Tanitsd_meg_lazitani_Lazito_mesek_egyszeru_varazsszerek?aid=20180606111126

Családinet.hu: Így csökkentheted a stresszt: egyszerű szorongásoldó technikák gyerekeknek

https://www.csaladinet.hu/hirek/gyereknevelas/kisgyerekek/26569/igy_csokkentheted_a_stresszt_egyszeru_szorongasoldo_technikak_gyerekeknek

Linkajánlat a Home Office óvodapedagógusi munka megsegítéséhez

Nagy Ildikó Mária vezető szaktanácsadó, óvodaigazgató

Internetbiztonság

- **Digitális család**
<https://www.digitaliscsalad.hu/>
- **Digitális tudatosság**
<http://digitalistudatossag.hu/>

Digitális tananyagok

- **Mozaik education – Eszközök és Játékok**
<https://www.mozaweb.hu/tools.php?cmd=list&category=TOOL>
- **OkosDoboz – Játék a tanulás**
<http://www.okosdoboz.hu>

Mesék

- **Diafilmek kicsiknek - nagyoknak**
<http://dydudu.hu/diafilm/diafilm.html>
- **BOOKR Kids Mesegyár**
<https://bookrkids.com/>

Gyermekek kognitív képességfejlesztésre irányuló applikációk

- **Tanulj informatikát. Változtasd meg a világot!**
<https://code.org/>
- **TraffPark ahol játék és mese a közlekedés**
<http://www.traff.hu/>
- **egyszervolt**
<https://egyszervolt.hu/jatek/babajatek-szinek-formak.html>
- **programozoo.hu**
<http://programozoo.hu/3-Allatos-Jatekok.hu>